

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Διοίκηση και των
Χρηματοοικονομικό Σχεδιασμό για στελέχη του Δημοσίου και
Ιδιωτικού Τομέα**

Executive MBA in Financial Planning



Μεταπτυχιακή Διατριβή

**Τίτλος Εργασίας : «Διοργάνωση αθλητικών events. Μελέτη
περίπτωσης: Αθλητικό Κέντρο Μαίναλου»**

Όνομα φοιτητή: ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΕΚΤΟΡΑΣ

Επιβλέπωντας Καθηγητής: ΚΑΡΙΟΦΥΛΛΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

Διατριβή υποβληθείσα στο Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Η παρούσα διατριβή αποτελεί μέρος των απαιτήσεων για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στη Διοίκηση και των Χρηματοοικονομικό Σχεδιασμό για στελέχη του Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα

Καλαμάτα, Μάρτιος 2022

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Διοίκηση και των
Χρηματοοικονομικό Σχεδιασμό για στελέχη του Δημοσίου και
Ιδιωτικού Τομέα**

Executive MBA in Financial Planning



Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή

Καριοφύλλας Χαράλαμπος

Συνεργάτης Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Γιακουμάτος Στέφανος

Καθηγητής, Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής,

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Σπηλιόπουλος Οδυσσέας

Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής,

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Ο Έκτορας Στέφανος

δηλώνω υπεύθυνα ότι:

- 1) Είμαι ο κάτοχος των πνευματικών δικαιωμάτων της πρωτότυπης αυτής εργασίας και από όσο γνωρίζω η εργασία μου δε συκοφαντεί πρόσωπα, ούτε προσβάλει τα πνευματικά δικαιώματα τρίτων.

- 2) Αποδέχομαι ότι το Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής μπορεί, χωρίς να αλλάξει το περιεχόμενο της εργασίας μου, να τη διαθέσει σε ηλεκτρονική μορφή μέσα από τη ψηφιακή Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος, να την αντιγράψει σε οποιοδήποτε μέσο ή/και σε οποιοδήποτε μορφότυπο καθώς και να κρατά περισσότερα από ένα αντίγραφα για λόγους συντήρησης και ασφάλειας.

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον καθηγητή κ. Καριοφύλλα για την πολύτιμη καθοδήγηση που μου παρείχε κατά την εκπόνηση της παρούσας εργασίας.

Επίσης, ευχαριστώ την οικογένεια μου για όλη τη στήριξη σε όλη τη διάρκεια των μεταπτυχιακών μου σπουδών.

Περίληψη

Ο Νομός Αρκαδίας έχει δυναμική παρουσία στον τουριστικό χάρτη της Ελλάδας τα τελευταία χρόνια γεγονός που οφείλεται στο σύγχρονο και ασφαλές οδικό δίκτυο.

Η περιοχή της Αρκαδίας προσφέρεται για κάθε είδους θεματικό τουρισμό, που αν αναπτυχθεί, θα δώσει νέα πνοή στον τουριστικό κλάδο με παράλληλη επέκταση της τουριστικής περιόδου για περισσότερους από τους 3 – 4 καλοκαιρινούς μήνες που έχουμε συνηθίσει.

Σκοπός της εργασίας αυτής είναι να εξεταστεί μια τέτοια προσπάθεια ανάπτυξης των εναλλακτικών μορφών τουρισμού με τη δημιουργία Πάρκου Αθλητισμού στον Μαίναλο. Συγκεκριμένα, εξετάζεται η διαδικασία δημιουργίας ενός επιχειρηματικού σχεδίου για το Πάρκο το οποίο θα προσφέρει στους επισκέπτες – πελάτες πλήθος εναλλακτικών δραστηριοτήτων.

Προκειμένου να υπάρξει μια καλύτερη μελέτη του θέματος σχετικά με την αποδοτικότερη αξιοποίηση των εγκαταστάσεων του ΧΚ Μαινάλου πραγματοποιήθηκε ποιοτική έρευνα με συνεντεύξεις προκειμένου να μελετηθούν οι προοπτικές ανάπτυξης και δημιουργίας ενός πάρκου αναψυχής και αθλητικού τουρισμού στην περιοχή του Μαινάλου.

Το κύριο συμπέρασμα της εργασίας είναι ότι το ΧΚ Μαινάλου πληροί όλες τις προϋποθέσεις προκειμένου σε αυτό να λειτουργήσουν εναλλακτικές μορφές τουρισμού.

ΛΕΞΕΙΣ – ΚΛΕΙΔΙΑ:

Αθλητικός τουρισμός

Διοργάνωση αθλητικών γεγονότων

Τουριστικό προϊόν Νομού Αρκαδίας

Πάρκο Αθλητισμού στον Μαίναλο

Abstract

The Prefecture of Arcadia has a dynamic presence in the tourist map of Greece in recent years due to the modern and safe road network.

The region of Arcadia is suitable for any kind of thematic tourism, which if developed, will give new life to the tourism industry with a parallel extension of the tourist season for more than the 3-4 summer months that we are used to.

The purpose of this work is to examine such an effort to develop alternative forms of tourism with the creation of a Sports Park in Mainalo. Specifically, the process of creating a business plan for the Park is being examined, which will offer visitors - customers a number of alternative activities.

In order to have a better study of the subject regarding the more efficient utilization of the facilities of Mainalo, a qualitative research was conducted with interviews in order to study the prospects of development and creation of a leisure and sports tourism park in the area of Mainalo.

The main conclusion of the work is that Mainalo meets all the conditions in order for alternative forms of tourism to operate in it.

KEYWORDS:

Sports tourism

Organization of sports events

Tourist product of the Prefecture of Arcadia

Sports Park in Mainalo

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Περίληψη.....	σ. 4
Abstract.....	σ. 5
Ευχαριστίες.....	σ. 6
Περιεχόμενα.....	σ. 7
Εισαγωγή.....	σ. 9

A' Κεφάλαιο

1. Αθλητικός Τουρισμός
 - 1.1. Έννοια τουρισμού
 - 1.2. Είδη τουρισμού
 - 1.3. Έννοια αθλητικού τουρισμού
 - 1.4. Μορφές αθλητικού τουρισμού
 - 1.5. Χαρακτηριστικά αθλητικού τουρισμού
 - 1.6. Οφέλη αθλητικού τουρισμού

B' Κεφάλαιο

2. Διοργάνωση Αθλητικών Γεγονότων
 - 2.2. Ορισμός μεγάλων αθλητικών γεγονότων
 - 2.3. Τύποι αθλητικών γεγονότων
 - 2.4. Προϋποθέσεις διεξαγωγής μιας αθλητικής διοργάνωσης
 - 2.5. Υποδομές και εγκαταστάσεις
 - 2.6. Διεξαγωγή μιας αθλητικής διοργάνωσης

2.7. Επιπτώσεις από τη διεξαγωγή αθλητικών διοργανώσεων

Γ' Κεφάλαιο

3. Τουριστικό προϊόν του Νομού Αρκαδίας

3.1. Γενικά στοιχεία Νομού Αρκαδίας

3.2. Σύνθεση του τουριστικού προϊόντος του Νομού Αρκαδίας

3.2.1. Αρχαιολογικοί χώροι

3.2.2. Μουσεία

3.2.3. Κάστρα

3.2.4. Φυσικοί πόροι

3.2.5. Ήθη και Έθιμα

3.2.6. Αθλητικές διοργανώσεις

3.2.7. Πολιτιστικές διοργανώσεις

3.3. SWOT Ανάλυση του Νομού Αρκαδίας

3.4. Στατιστικά στοιχεία τουρισμού του Νομού Αρκαδίας

Δ' Κεφάλαιο

4. Μελέτη περίπτωσης: Πάρκο Αθλητικού τουρισμού Μαίναλος

4.1. Γενικά στοιχεία για τον Μαίναλο

4.2. Η υπάρχουσα κατάσταση

4.3. SWOT Analysis

4.4. PEST Analysis

4.5. Μίγμα μάρκετινγκ για την ανάπτυξη του ΧΚ Μαινάλου

4.6. Μεθοδολογία έρευνας

4.7. Αποτελέσματα έρευνας

Συμπεράσματα

Βιβλιογραφία

Παράρτημα – Ερωτηματολόγιο Εργασίας

Εισαγωγή

Με το πέρασμα των ετών παρατηρούμε σημαντική άνοδο του τουρισμού και δη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού όπως είναι ο αθλητικός τουρισμός και ο αγροτουρισμός. Στην Ελλάδα ο αθλητικός τουρισμός κατάφερε να προσελκύσει σημαντικό αριθμό ενδιαφερομένων, μετά από τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, αποκτώντας την αντίστοιχη οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική σημασία.

Πιο συγκεκριμένα, στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας αναλύεται η έννοια του αθλητικού τουρισμού σε θεωρητική βάση παραθέτοντας τον ορισμό, τις μορφές και τα χαρακτηριστικά του αφού πρώτα αναφερθούμε στην έννοια και τα είδη του τουρισμού γενικότερα.

Το δεύτερο κεφάλαιο πραγματεύεται τη διοργάνωση αθλητικών γεγονότων εξετάζοντας την έννοια και τους τύπους διοργάνωσης μεγάλων αθλητικών γεγονότων, ποιες είναι οι προϋποθέσεις που θα πρέπει να πληρούνται για τη διεξαγωγή μιας τέτοιας διοργάνωσης που θα στεφθεί με επιτυχία, τις απαραίτητες υποδομές και εγκαταστάσεις που θα πρέπει να διαθέτει μια περιοχή – διοργανώτρια αρχή και τέλος οι επιπτώσεις από τη διεξαγωγή αθλητικών διοργανώσεων.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται το τουριστικό προϊόν του Νομού Αρκαδίας και ειδικότερα παρατίθενται κάποια γενικά στοιχεία της Αρκαδίας και τα στοιχεία που συνθέτουν το τουριστικό προϊόν της περιοχής (αρχαιολογικοί χώροι, μουσεία και πινακοθήκες, φυσικοί πόροι, ήθη και έθιμα, κάστρα, αθλητικές διοργανώσεις). Πρόσθετα, πραγματοποιείται μια SWOT ανάλυση του νομού σημειώνοντας τα ισχυρά και αδύναμα σημεία του αλλά και τις ευκαιρίες και απειλές που καλείται να αντιμετωπίσει καθώς και στατιστικά στοιχεία του τουριστικού κλάδου του Νομού Αρκαδίας.

Στο τέταρτο κεφάλαιο μελετάται η περίπτωση δημιουργίας Πάρκου Αθλητισμού στην περιοχή του Μαίναλου. Συγκεκριμένα, εξετάζεται η διαδικασία δημιουργίας ενός επιχειρηματικού σχεδίου για το Πάρκο το οποίο θα προσφέρει στους επισκέπτες – πελάτες πλήθος εναλλακτικών δραστηριοτήτων.

Στο πέμπτο και τελευταίο κεφάλαιο συνοψίζονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν καθώς και οι προτάσεις για την ανάπτυξη και καθιέρωση του αυτού του είδους τουρισμού στο Νομό Αρκαδίας.

Α' Κεφάλαιο

Αθλητικός τουρισμός

1.1 Έννοια τουρισμού

Η έννοια του τουρισμού είναι πολυδιάστατη καθώς ο τουρισμός αποτελεί όχι μόνο οικονομικό φαινόμενο αλλά πολιτισμικό και κοινωνικό με αποτέλεσμα να υπάρχει πληθώρα ορισμών για τον προσδιορισμό της έννοιας του. Σύμφωνα με την πολιτιστική διάσταση, ο τουρισμός αφορά στη μετακίνηση των ατόμων με σκοπό την εξερεύνηση άλλων πολιτισμών και κουλтурών και γενικά την επικοινωνία με κοινωνίες που παρουσιάζουν διαφορετικές πολιτισμικές αξίες (Ζαχαράτος Γ. & Τσάρτας Π., 2008). Σύμφωνα με τον Βαγιονή (2002), η κοινωνική διάσταση του τουρισμού αναφέρεται στη μετακίνηση με σκοπό την ικανοποίηση των αναγκών των ατόμων για νέες εμπειρίες ενώ, η οικονομική αφορά τα οικονομικά οφέλη που απολαμβάνει κάθε χώρα που αποτελεί τουριστικό προορισμό.

Σύμφωνα με τον Βρετανικό Οργανισμό Τουρισμού αλλά και τους Burkart & Medlik, ο τουρισμός ορίζεται ως κάθε δραστηριότητα που αφορά την προσωρινή μετακίνηση ανθρώπων σε προορισμούς εκτός του τόπου διαμονής και εργασίας τους καθώς και στις δραστηριότητές τους κατά τη διάρκεια της παραμονής στους προορισμούς αυτούς.

Τέλος, επικρατέστερος ορισμός για τον τουρισμό είναι αυτός που δίνει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού (UNWTO), ο οποίος αναφέρεται στον τουρισμό ως «το φαινόμενο που εμφανίζεται όταν πραγματοποιούνται προσωρινές επισκέψεις ή διανυκτερεύσεις εκτός της μόνιμης κατοικίας, για οποιοδήποτε λόγο εκτός από τη διεκπεραίωση αμειβόμενων εργασιών στον τόπο επίσκεψης».

1.2 Είδη τουρισμού

Όπως είδαμε υπάρχει πληθώρα καταγεγραμμένων ορισμών για τον τουρισμό το ίδιο συμβαίνει και με το διαχωρισμό του τουρισμού και την ένταξη σε κατηγορίες. Ειδικότερα, αρκετοί ερευνητές (Γκουτζιούπας 2006, Τερζάκης 2004) διαχωρίζουν τα είδη του τουρισμού με βάση:

- 1) τη χώρα προέλευσης των τουριστών
 - a) εγχώριος τουρισμός: Αναφέρεται στους κατοίκους μιας χώρας που πραγματοποιούν τουρισμό εντός της χώρας διαμονής τους.
 - b) διεθνής τουρισμός: Αναφέρεται στον τουρισμό που γίνεται από χώρα σε χώρα, η οποία είναι διαφορετική από τη μόνιμη κατοικία του επισκέπτη και περιλαμβάνει:
 - i) τον εισερχόμενο τουρισμό ο οποίος περιλαμβάνει τους κατοίκους που δεν έχουν μόνιμη κατοικία στην χώρα που ταξιδεύουν και
 - ii) τον εξερχόμενο τουρισμό που αναφέρεται σε αυτούς που ταξιδεύουν σε μια χώρα που δεν έχουν μόνιμη κατοικία.
- 2) τη χρονική διάρκεια του επισκέπτη για τουριστικές ενέργειες
- 3) τη χρονική διάρκεια των τουριστικών δραστηριοτήτων των επισκεπτών κατά τη διαμονή σ' έναν προορισμό και σε διακρίνεται στον εποχικό τουρισμό ο οποίος δε διαρκεί όλο το χρόνο και είναι άρτια συνυφασμένος με τις κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν σε διαφορετικές εποχές και στον συνεχή τουρισμό ο οποίος διαρκεί όλο το χρόνο.
- 4) το σκοπό του ταξιδιού
 - a) γενικό τουρισμό
 - b) ειδικές μορφές τουρισμού

1.3 Έννοια αθλητικού τουρισμού

Σύμφωνα με τον Γκουτζιούπα (2006) ο αθλητικός τουρισμός ορίζεται ως η τουριστική δραστηριότητα ατόμων και γκρουπ με βασικά κίνητρα την συμμετοχή σε οργανωμένες αθλητικές δραστηριότητες και προπονητικά προγράμματα, την παρακολούθηση αθλητικών αγώνων και την αθλητική αναψυχή. Κατά τον Gibson (2006), δίνεται ένας άλλος ορισμός για τον αθλητικό τουρισμό ο οποίος αναφέρει ότι

πρόκειται για τον τουρισμό που βασίζεται στην αναψυχή και απομακρύνει τα άτομα προσωρινά από τον τόπο διαμονής τους, είτε για να συμμετάσχουν σε αθλητικές δραστηριότητες (ενεργητικός αθλητικός τουρισμός), για να παρακολουθήσουν αθλητικά γεγονότα (παθητικός αθλητικός τουρισμός) ή για να αναπολήσουν στιγμές σχετικές με αθλητικά γεγονότα (νοσταλγικός αθλητικός τουρισμός).

Όσον αφορά το προφίλ των αθλητικών τουριστών πρόκειται για άτομα που ασχολούνται είτε ερασιτεχνικά είτε επαγγελματικά με τον αθλητισμό, διαθέτουν ακριβό εξοπλισμό για αθλήματα όπως για παράδειγμα γκολφ, καταδύσεις, ορειβασία, ιστιοπλοΐα και ποδηλασία, παρακολουθούν συστηματικά αθλητικούς αγώνες και τους αρέσουν τα ταξίδια, δίνουν βαρύτητα στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και προσέχουν τη φυσική τους κατάσταση και διατροφή. Από σχετικές έρευνες που έχουν, κατά καιρούς, διενεργηθεί προκύπτει ότι οι αθλητικοί τουρίστες είναι κυρίως 18 – 44 ετών, έχουν καλή οικονομική κατάσταση και υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης (1 στους 3 είναι απόφοιτοι πανεπιστημίου και το 23% είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου). Σημαντικό είναι ότι είναι πρόθυμοι να ταξιδέψουν μακριά για να βρουν αυτό που θέλουν και τείνουν να είναι «αφοσιωμένοι» τουρίστες (Αλεξανδρή, 2008).

1.4 Μορφές αθλητικού τουρισμού

Σύμφωνα με τον Γκουτζιούπα (2006), διακρίνονται οι ακόλουθες μορφές αθλητικού τουρισμού με τους τουρίστες που εντάσσονται σε κάθε κατηγορία να έχουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά:

1) Τουρισμός αθλητικών διοργανώσεων: Αφορά γεγονότα και εκδηλώσεις όπως ολυμπιακούς αγώνες, παγκόσμια πρωταθλήματα, εθνικά και διεθνή τουρνουά και αθλητικά φεστιβάλ. Αυτή η μορφή καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς στην Ελλάδα και περιλαμβάνει:

a) τους τουρίστες που ταξιδεύουν για να παρακολουθήσουν αθλητικούς αγώνες ως θεατές με τουλάχιστον μια διανυκτέρευση στον τόπο διεξαγωγής του αγώνα, συνδυάζοντας χρονικά τις αθλητικές διοργανώσεις με τις διακοπές τους,

b) τις ομάδες / αθλητές, αποστολές, τεχνικούς και δημοσιογράφους που ταξιδεύουν για να συμμετέχουν σε αθλητικούς αγώνες αλλά μόνο στην περίπτωση που θα παρατείνουν την διαμονή τους για τουλάχιστον μια διανυκτέρευση στον τόπο

διεξαγωγής του αγώνα καταναλώνοντας τουριστικές υπηρεσίες εκτός από τις αμιγώς αθλητικές υποχρεώσεις.

2) Τουρισμός αθλητικής αναψυχής: Πρόκειται για τουρίστες που διαμένουν σε ίδιου τύπου καταλύματα με τους υπόλοιπους τουρίστες αλλά με τη διαφορά ότι ασχολούνται με αθλητικές δραστηριότητες σε καθημερινή βάση και με συστηματικό ρυθμό. Με άλλα λόγια, συνδυάζουν τις διακοπές με τη βελτίωση της φυσικής τους κατάστασης μέσω:

a) προγραμμάτων υπαίθριων αθλητικών δραστηριοτήτων οι οποίες διακρίνονται σε ήπιες δραστηριότητες όπως ιππασία, ιστιοπλοΐα και σε έντονες όπως rafting, σκι, ποδηλασία βουνού, αναρρίχηση

b) προγραμμάτων αθλητικής αναψυχής από τους προπονητές / γυμναστές των ξενοδοχείων με ειδική υποδομή (γυμναστήριο, spa, γήπεδα, πισίνες, μαρίνα, κέντρο θαλάσσιων σπορ κ.ά.) ή σε θεματικά πάρκα και αθλητικές κατασκηνώσεις.

3) Προπονητικός τουρισμός: Ο προπονητικός τουρισμός περιλαμβάνει την επαγγελματική και ερασιτεχνική ομάδα ή αθλητές που ταξιδεύουν για να συμμετέχουν σε ειδικά προγράμματα προετοιμασίας και αποθεραπείας σε προπονητικά κέντρα και διαμένουν σε καταλύματα (ενσωματωμένα ή ανεξάρτητα στα προπονητικά κέντρα) με κατάλληλο εξοπλισμό όπως γυμναστήριο, ιατρείο / φυσικοθεραπευτήριο, ειδικά γεύματα και τεχνικό προσωπικό. Στην Ελλάδα δεν έχει αναπτυχθεί σημαντικά ακόμη ο προπονητικός τουρισμός παρόλο που ικανοποιούνται όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις.

1.5 Χαρακτηριστικά αθλητικού τουρισμού

Τα χαρακτηριστικά του αθλητικού προϊόντος κατά τον Ατσαλάκη (2004), είτε προσφέρεται για θέαση είτε για συμμετοχή συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- Δεν μπορούμε να το αγγίξουμε (intangibility).
- Παράγεται και καταναλώνεται την ίδια στιγμή (inseparability).
- Είναι διαφοροποιήσιμο ανάλογα με το ποιος το προσφέρει (variability).
- Δεν αποθηκεύεται για μελλοντική χρήση (perishability).

Παράλληλα διαθέτει και κάποια που είναι μοναδικά και δεν παρουσιάζονται σε άλλες μορφές υπηρεσιών όπως ότι η ποιότητά του μεταβάλλεται κάθε φορά και δεν είναι σταθερή καθώς και ότι το κυρίως προϊόν είναι μόνο ένα κομμάτι από ένα σύνολο προϊόντων και υπηρεσιών που το συνοδεύουν.

Τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν τον αθλητικό τουρισμό είναι (Standeven, J. & De Knop, P. (1999):

- ενεργητική και παθητική ανάμειξη με αθλητική δραστηριότητα,
 - συμμετοχή σε τυχαία ή οργανωμένη δραστηριότητα,
 - εμπειρίες για μη εμπορικούς ή επαγγελματικούς/εμπορικούς λόγους
- και
- ταξίδια αναψυχής μακριά από το σπίτι και την εργασία, κάνοντας όμως τη διάκριση του αθλητικού τουρισμού σε επαγγελματικό και σε τουρισμό διακοπών και παράλληλα σε ενεργητικό και παθητικό.

Ένα παράδειγμα διάκρισης του επαγγελματικού αθλητικού τουρισμού αναφορικά με την ενεργητική συμμετοχή είναι οι αθλητές που συμμετέχουν στους Ολυμπιακούς Αγώνες ενώ στην παθητική συμμετοχή εντάσσονται οι δημοσιογράφοι που καλύπτουν τη διοργάνωση. Αντίστοιχα, στην παθητική μορφή του αθλητικού τουρισμού διακοπών περιλαμβάνονται οι θεατές που παρακολουθούν το αθλητικό γεγονός χωρίς να έχουν σχεδιάσει το ταξίδι τους βάσει αυτού ενώ στην ενεργητική μορφή περιλαμβάνονται οι αθλητικές δραστηριότητες διακοπών, οργανωμένες είτε ατομικές καθώς και οι διακοπές αθλητικής δραστηριότητας οι οποίες περιλαμβάνουν διακοπές μονής ή πολλαπλής αθλητικής δραστηριότητας.

1.6 Οφέλη αθλητικού τουρισμού

Τα οφέλη του αθλητικού τουρισμού συνοψίζονται σε:

- Αύξηση του τουριστικού Α.Ε.Π.
- Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.
- Δημιουργία υποδομών και αθλητικών εγκαταστάσεων στην εκάστοτε περιοχή γεγονός που συμβάλλει θετικά τόσο στην τουριστική όσο και στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής.
- Διεθνή προβολή και θετική εικόνα της περιοχής φιλοξενίας προγραμμάτων αθλητικού τουρισμού.

- Βελτίωση της ποιότητας ζωής η οποία συνδέεται άμεσα με ύψος του εισοδήματος.
 - Αύξηση εσόδων που προκύπτουν από τη μετακίνηση, διαμονή, διατροφή, προπόνηση, αγορές, περιήγηση και κατανάλωση προϊόντων και υπηρεσιών των επισκεπτών.
 - Προτροπή των κατοίκων για μεγαλύτερη συμμετοχή στα αθλητικά δρώμενα που πραγματοποιούνται στην περιοχή τους.
 - Αναζωογόνηση του τοπικού εμπορίου και της βιοτεχνίας.
 - Συμβολή στη διατήρηση και βελτίωση του περιβάλλοντος
 - Ενδυνάμωση των τοπικών παραδόσεων και της ταυτότητας των κατοίκων μιας περιοχής
 - Επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου
 - Δυνατότητα ανάπτυξης κάθε περιοχής βάσει του τοπικού δυναμικού και των υπαρχουσών φυσικών συνθηκών με αποτέλεσμα να αποτελεί ερέθισμα για την κατασκευή υποδομών.

Β' Κεφάλαιο

Διοργάνωση Αθλητικών Γεγονότων

2.1 Ορισμός μεγάλων αθλητικών γεγονότων

Στη βιβλιογραφία έχει επικρατήσει οι μεγάλες εκδηλώσεις να ορίζονται βάσει του μεγέθους της εκδήλωσης, των οικονομικών επιπτώσεων, της φήμης, του όγκου του κοινού που παρακολουθεί τα παιχνίδια και τις επιπτώσεις στον τουρισμό.

Στην έκθεση του 37ου Συνεδρίου της Διεθνούς Ένωσης Επιστημονικών Εμπειρογνομόνων για τον Τουρισμό έχει αποτυπωθεί, σύμφωνα με τον Witt (1988), ότι μια μεγάλη εκδήλωση μπορεί να οριστεί με την ευρεία έννοια σύμφωνα με:

- τον όγκο της, δηλαδή έναν ορισμένο ελάχιστο αριθμό επισκεπτών που προσέλκυσε σε μια χρονική περίοδο,
- την αξία της, όπου αφορά για παράδειγμα ένα ορισμένο ελάχιστο ποσό εσόδων που δημιουργήθηκαν σε μια τοποθεσία για τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο διεξαγωγής της εκδήλωσης καθώς και το ελάχιστο κόστος κεφαλαίου για την κατασκευή εγκαταστάσεων και τέλος
- τη ψυχολογική επίδραση, δηλαδή τα συναισθήματα που δημιούργησε η παγκόσμια φήμη της εκδήλωσης στο κοινό όπως για παράδειγμα ότι πρόκειται για ένα γεγονός που δεν πρέπει να χάσουμε.

Σύμφωνα με έναν άλλο μελετητή τον Greene (2003), μια μεγάλη εκδήλωση που χαρακτηρίζεται ως «σήμα κατατεθέν» ή «γεγονός ορόσημο» αναφέρεται σε μεγάλης κλίμακας εκδηλώσεις που προορίζονται για την ανανέωση των επενδύσεων στις πόλεις που φιλοξενούνται, συνήθως στον τομέα του τουρισμού, προβάλλοντας παράλληλα μια θετική εικόνα της πόλης. Επιπρόσθετα, ο Greene σημειώνει και ότι οι μεγάλες εκδηλώσεις διακρίνονται από τις μικρότερες εκδηλώσεις, όπως συνέδρια, εορταστικές εκδηλώσεις ή αθλητικές εκδηλώσεις, από α) τα τεράστια ποσά χρηματικών πόρων που δαπανώνται και β) τα φυσικά κληροδοτήματα στις πόλεις υποδοχής.

Επίσης, ο Roche (1994) κατέληξε ότι μια μεγάλη εκδήλωση με μεγάλης κλίμακας γεγονότα αναψυχής και τουρισμού, όπως είναι για παράδειγμα οι Ολυμπιακοί Αγώνες και οι Παγκόσμιες Εκθέσεις, αποτελούν βραχυπρόθεσμα γεγονότα με μακροπρόθεσμες συνέπειες για τις πόλεις που τις φιλοξενούν.

Τέλος, οι Baade και Matheson (2002) ανέφεραν ότι διοργανώσεις όπως το Παγκόσμιο Κύπελλο Ποδοσφαίρου και οι Ολυμπιακοί Αγώνες τα οποία παρακολουθούν εκατομμύρια θεατών από κοντά αλλά και δισεκατομμύρια τηλεοπτικών θεατών αναμφισβήτητα χαρακτηρίζονται ως μεγάλες εκδηλώσεις.

Βάσει των ανωτέρω συμπεραίνουμε ότι, οι μεγάλες αθλητικές εκδηλώσεις συμβάλλουν σε πολλούς τομείς της οικονομίας γενικά όπως στην ανάπτυξη του τουρισμού, στην ευρεία κάλυψη από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, στο μέγεθος της εκδήλωσης και στο πως η εκδήλωση βοηθά τη χώρα υποδοχής να κερδίσει μια καλή φήμη και να αποκτήσει τεράστια οικονομικά οφέλη. Ως μεγάλες αθλητικές εκδηλώσεις μπορούν να χαρακτηριστούν διεθνή γεγονότα όπως για παράδειγμα οι Ολυμπιακοί Αγώνες, το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου και το Παγκόσμιο Κύπελλο της FIFA. Ως εκ τούτου, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται σημαντική αύξηση του ανταγωνισμού μεταξύ των χωρών με σκοπό τη φιλοξενία μεγάλων αθλητικών εκδηλώσεων. Ακόμα και χωρών πιο πρόσφατα αναπτυσσόμενων, όπως είναι η Νότια Κορέα, η Νότια Αφρική, το Μεξικό και η Κίνα, οι οποίες συμμετέχουν στους διαγωνισμούς υποβολής προσφορών για τη διοργάνωση μεγάλων διεθνών αθλητικών εκδηλώσεων, με σκοπό να τις εκμεταλλευτούν ως ευκαιρίες για τη βελτίωση της εθνικής τους οικονομίας.

2.2 Τύποι αθλητικών γεγονότων

Ακολούθως παρατίθεται διάκριση των αθλητικών γεγονότων σύμφωνα με τους Jago και Shaw (1998):



Jago & Shaw, 1998

Αναλυτικότερα τα αθλητικά γεγονότα διακρίνονται σε:

1) Τύποι μεγάλων αθλητικών γεγονότων

a) Αθλητικά γεγονότα που λαμβάνουν χώρα περιοδικά σε διάφορα μέρη σε κανονικά, όπως για παράδειγμα η διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων ή ακανόνιστα χρονικά διαστήματα, όπως οι Βρετανικοί και Αμερικανικοί Αγώνες Golf Opens.

b) Αθλητικά γεγονότα που λαμβάνουν χώρα και είναι συνδεδεμένα με το συγκεκριμένο μέρος, όπου πραγματοποιούνται όπως για παράδειγμα οι Αγώνες τένις στο Wimbledon.

c) Αθλητικά γεγονότα που περιοδεύουν σε μια συγκεκριμένη περιοχή, όπως είναι οι Πανασιατικοί και αγώνες Ηπείρων, Μεσογειακοί, αγώνες από πόλη σε πόλη.

2) Τύποι αθλητικών γεγονότων

a) Αθλητικές διοργανώσεις – δρόμοι: Περιλαμβάνουν φιλικά παιχνίδια και ερασιτεχνικές συμμετοχές όπως για παράδειγμα δρόμοι υγείας, αγώνες αδελφοποίησης ενώ αποτελεί βασικό αξιοθέατο για πολλούς τουρίστες του σαββατοκύριακου.

b) Αθλητικά φεστιβάλ: Οι συμμετέχοντες είναι ερασιτέχνες σε διακοπές όπως για παράδειγμα η παγκόσμια Γυμναστράδα, το τσέχικο Σλετ στην Πράγα το οποίο αφορούσε σε μαζικές ασκήσεις επίδειξης διάρκειας 2 εβδομάδων και στο οποίο συμμετείχαν 273.000 άνδρες και γυναίκες και 98.000 παιδιά το 1994.

c) Τουριστικοί μαραθώνιοι: Οι τουριστικοί μαραθώνιοι είναι ιδιαίτερα φιλικοί στα πλήθη τουριστών. Ενδεικτικά αναφέρουμε τον Ποδηλατικό Γύρο της Γαλλίας και στον οποίο το 1994 ο Εθνικός Οργανισμός Τουρισμού της Γαλλίας μοίρασε 200.000 αθλητικούς χάρτες της χώρας δωρεάν οι οποίοι περιείχαν τουριστικές, πολιτιστικές πληροφορίες και ειδικές συμβουλές και τον Μαραθώνιο της Νέας Υόρκης στον οποίο οι συμμετέχοντες πηγαίνουν για να τρέξουν αλλά πολλοί

μένουν για ψώνια, επισκέψεις σε μουσεία και clubs. Για παράδειγμα, το 1994 καταγράφηκαν 11.000 αλλοδαποί συμμετέχοντες που αποτελούσαν το 40% του συνόλου των συμμετεχόντων προερχόμενοι από 105 κράτη.

3) Μικρότερα αθλητικά γεγονότα: Μικρότερα γεγονότα σε πιο απομακρυσμένα μέρη τραβούν την προσοχή των ΜΜΕ, όπως το Grand Prix Αδελαΐδα στη Ν. Αυστραλία το προσελκύει περίπου 32.000 τουρίστες.

4) Αθλητικές κρουαζιέρες: Πρόκειται για προϊόν της νέας αγοράς, όπου τα σύγχρονα κρουαζιερόπλοια παρέχουν γκολφ, τένις κ.ά. αθλητικές δραστηριότητες.

5) Θεματικά πάρκα δραστηριοτήτων: Πρόκειται για ειδικές κατασκευές, όπως Water parks που υπάρχουν ανά τον κόσμο ΗΠΑ, Κίνα, Λατινική Αμερική, Αγγλία όπου ο χώρος είναι περιορισμένος και προορίζονται για οικογένειες.

2.3 Προϋποθέσεις διεξαγωγής μιας αθλητικής διοργάνωσης

Για τη διοργάνωση μεγάλων αθλητικών γεγονότων σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν τα αθλητικά όργανα αλλά και οι συνθήκες που επικρατούν κατά τη διαδικασία προετοιμασίας και οργάνωσης των αθλητικών αγώνων στις χώρες φιλοξενίας. Ειδικότερα:

- Διεθνή Αθλητικά Όργανα: Σε κάθε αθλητική διοργάνωση τα Διεθνή Αθλητικά Όργανα όπως οι Διεθνείς Ομοσπονδίες και οι Διεθνείς Οργανισμοί Άθλησης γενικότερα είναι αυτοί που καθορίζουν τόσο τον τρόπο όσο και το επίπεδο διεξαγωγής των αγώνων. Πιο συγκεκριμένα, έχουν καταρτιστεί ο Ολυμπιακός Καταστατικός Χάρτης, ο οποίος αποτελεί το θεσμικό πλαίσιο της ΔΟΕ βάσει του οποίου δραστηριοποιούνται τόσο η ίδια η ΔΟΕ όσο και οι αναγνωρισμένοι από αυτήν Διεθνείς Οργανισμοί, αλλά και Εγχειρίδια των Διεθνών Ομοσπονδιών και Οργανισμών τα οποία αναφέρονται στη συγκρότηση και επιβολή των κανονισμών αναφορικά με τη διεξαγωγή των αθλητικών αγώνων, στην εξασφάλιση της εφαρμογής τους καθώς και την ανάληψη ευθύνης για τον τεχνικό έλεγχο, τις λειτουργίες και τη διεύθυνση των αθλημάτων. Σύμφωνα με τους Βρόντου και Κριεμάδη (2014), κύριο μέλημα των διοργανωτών μιας αθλητικής εκδήλωσης είναι η

ικανοποίηση των απαιτήσεων των αντίστοιχων Διεθνών Ομοσπονδιών και Οργανισμών σύμφωνα με τους κανονισμούς του εκάστοτε αθλήματος και με τον Ολυμπιακό Καταστατικό Χάρτη εφόσον πρόκειται για τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων. Αρμόδιος για έλεγχο των παραπάνω είναι η τοπική Εθνική Ομοσπονδία η οποία αποτελεί και τον καθορισμένο σύνδεσμο με τις Διεθνείς Ομοσπονδίες και Οργανισμούς με παραχωρημένα δικαιώματα διοργάνωσης αγώνων. Για την αποφυγή δυσάρεστων καταστάσεων όπως την αποτυχία της διοργάνωσης η οποία θα έχει κόστος τόσο σε οικονομικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο φήμης, τα διεθνή όργανα έχουν προχωρήσει στην αναλυτική καταγραφή όλων των φάσεων από το στάδιο της διεκδίκησης μέχρι και εκείνο της ολοκλήρωσης της διοργάνωσης με σκοπό τη διασφάλιση της επιτυχίας της διοργάνωσης.

Διαφορετική και πιο σύνθετη περίπτωση αποτελεί η διοργάνωση Ολυμπιακών Αγώνων η οποία περιλαμβάνει πολυάριθμες διαδικασίες επιλογής εξετάζοντας εξονυχιστικά τους μελλοντικούς διοργανωτές προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι πιθανότητες αποτυχίας. Συγκεκριμένα, η διοργάνωση των Αγώνων από ένα διεθνές αθλητικό οργανισμό σε μια συγκεκριμένη χώρα βασίζεται στους ακόλουθους στόχους:

- στη μείωση της πιθανότητας αποτυχημένης έκβασης των αγώνων,
- στην ανάπτυξη του αθλήματος σε συγκεκριμένες περιοχές,
- στην ανάδειξη του αθλήματος μέσα από ένα θετικό περιβάλλον καθώς και
- στη δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για την διοργανώτρια χώρα στην περίπτωση διεκδίκησης σημαντικότερης σημασίας διοργάνωση.

Η επιλογή της χώρας που θ' αναλάβει τελικά τη διοργάνωση των Αγώνων προκύπτει μετά από μελέτη αυστηρών κριτηρίων που αφορούν όχι μόνο τις απαιτούμενες αθλητικές υποδομές αλλά και διάφορες συνθήκες που έχουν τεθεί από το διεθνές όργανο και που θα διασφαλίσουν την επιτυχία της διοργάνωσης και την εικόνα του αθλήματος (Westerbeek, Smith, Turner, Emery, Green & Leeuwen, 2006 και Booth & Tatz, 1994).

- Ασφάλεια: Θέμα πρώτιστης σημασίας αποτελεί η ασφάλεια των αθλητών, του προσωπικού και των θεατών των αγώνων ιδιαίτερα και μετά τη δραματική αύξηση της τρομοκρατίας και των επιθέσεων που έχουν κατά καιρούς πραγματοποιηθεί σε πολλές Ευρωπαϊκές και μη χώρες. Όπως είναι αναμενόμενο μια

χώρα ή πόλη με υψηλά επίπεδα εγκληματικότητας διατηρεί λίγες πιθανότητες ανάθεσης διεξαγωγής μιας αθλητικής διοργάνωσης καθώς για να διαφυλάξουν την ασφάλεια των συμμετεχόντων θα έπρεπε να μετατραπούν σε στρατοκρατούμενες περιοχές γεγονός που έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τα αθλητικά ιδεώδη της ειρήνης, του ευγενούς συναγωνισμού και του αγωνιστικού ήθους.

- Πολιτικές και Οικονομικές συνθήκες: Άλλο βασικό σημείο για την ομαλή και επιτυχημένη διεξαγωγή οποιασδήποτε διοργάνωσης αποτελεί η πολιτική σταθερότητα της περιοχής ενώ εξίσου σημαντικός παράγοντας για την επιτυχή φιλοξενία μεγάλων αθλητικών διοργανώσεων όπως για παράδειγμα η διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων ή του Παγκοσμίου Κυπέλλου Ποδοσφαίρου είναι ένα αποτελεσματικό οικονομικό σύστημα καθώς τέτοιου είδους διοργανώσεις απαιτούν τεράστια οικονομικά μεγέθη. Σύμφωνα με την Βρόντου (2014α) τόσο οι πολιτικές όσο και οι οικονομικές ανισοροπίες μπορεί να οδηγήσουν σε:

- επαναπροσδιορισμό του χρόνου διεξαγωγής της διοργάνωσης,
- επανάληψη των διαδικασιών επιλογής της διοργανώτριας πόλης,
- αναδιάρθρωση του προγράμματος διοργανώσεων της ομοσπονδίας,
- διατάραξη της προετοιμασίας των αθλητών καθώς και
- κόστος του διοργανωτή που δεν κατάφερε να εκπονήσει τους αγώνες.

- Κοινωνικές Συνθήκες: Στην αξιολόγηση μιας περιοχής για την ανάληψη διοργάνωσης ενός μεγάλου αθλητικού γεγονότος συνυπολογίζεται η αποδοχή της εν λόγω εκδήλωσης από την τοπική κοινωνία και για το λόγο αυτό εκπονούνται και σχετικές έρευνες οι οποίες στη συνέχεια αξιολογούνται από τους αθλητικούς οργανισμούς. Συγκεκριμένα, η αθλητική συνείδηση και συμμετοχή στις διοργανώσεις θα δημιουργήσει ευνοϊκό κλίμα τόσο για το ίδιο το άθλημα όσο και τους αθλητές που συμμετέχουν. Σημειώνεται ότι ο βαθμός αποδοχής της διοργάνωσης αποτελεί προϋπόθεση για την ΔΟΕ ή τα ανάλογα διεθνή αθλητικά όργανα προκειμένου να φιλοξενηθεί σε μια χώρα.

- Φυσικό Περιβάλλον: Για πολλά αθλήματα το φυσικό περιβάλλον αποτελεί τον αγωνιστικό τους χώρο και ως εκ τούτου οι διεθνείς ομοσπονδίες καθορίζουν τις απαραίτητες συνθήκες για την διεξαγωγή των αγώνων. Για παράδειγμα αθλήματα όπως η τοξοβολία, η ιστιοπλοΐα, το beach volleyball βασίζονται στις ευνοϊκές κλιματολογικές συνθήκες με αποτέλεσμα να έχουν καθοριστεί συγκεκριμένες προϋποθέσεις αναφορικά με τα επίπεδα θερμοκρασίας, υγρασίας, βροχόπτωσης, κατεύθυνσης και ισχύος του αέρα, τροχιάς του ήλιου σε σχέση με τον αγωνιστικό χώρο κ.ά προκειμένου να μπορούν να πραγματοποιηθούν ομαλά οι αγώνες. Βάσει των προαναφερθέντων, περιοχές που παρουσιάζουν αυξημένες πιθανότητες εμφάνισης έντονων φυσικών φαινομένων και καταστροφών αποτελούν πρώτη επιλογή για τη φιλοξενία σημαντικών διοργανώσεων αφού διακινδυνεύεται όχι μόνο η ομαλή διεξαγωγή των αγωνισμάτων αλλά και η ασφάλεια των συμμετεχόντων.

2.4 Υποδομές και εγκαταστάσεις

Καθοριστικός παράγοντας για τη διεξαγωγή μιας επιτυχημένης αθλητικής διοργάνωσης αποτελεί η ύπαρξη των κατάλληλων υποδομών και εγκαταστάσεων. Οι αθλητικές εγκαταστάσεις αποτελούν από τους βασικούς παράγοντες για την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου αθλητικού προγραμματισμού, μέσα στην οποία επιδρούν και άλλοι παράγοντες. Στις διάφορες κατηγορίες αθλημάτων τόσο σε εθνικό όσο και διεθνές επίπεδο έχουν καθορισθεί ειδικότερες οδηγίες για την κατασκευή των χώρων διεξαγωγής του αθλήματος, των χώρων παραμονής των αθλητών και των παραγόντων που συμμετέχουν, στους χώρους φιλοξενίας των θεατών, κερκίδες, χώροι στάθμευσης μεταφορικών μέσων, καταστήματα αναψυχής (UEFA, 2010) ενώ ο τρόπος κατασκευής της σχετίζεται με την ασφαλή διεξαγωγή του εκάστοτε αθλητικού γεγονότος. Συγκεκριμένα τα επιμέρους στοιχεία που εξετάζονται είναι:

- Η αρτιότητα των εγκαταστάσεων: Ως αθλητική εγκατάσταση νοείται το σύνολο των κτιριακών εγκαταστάσεων και υποδομών (αγωνιστικός χώρος, κερκίδες, αποδυτήρια, βοηθητικοί χώροι, κ.λπ.), καθώς επίσης και η περιβάλλουσα περιοχή αυτών, η οποία οριοθετείται ανάλογα με την χωροταξική κατανομή της περιοχής (Υ.Α. 38404/2009). Στα σχετικά εγχειρίδια των παγκοσμίων ομοσπονδιών έχουν καταγραφεί όλες οι απαιτούμενες προδιαγραφές για την ομαλή λειτουργία της διοργάνωσης και τις διαδικασίες για τη διεξαγωγή των αγώνων αναφορικά τόσο με την τεχνολογική αρτιότητα της περιοχής διεξαγωγής όσο και του ανάλογου

προσωπικού που θα στηρίξει τις εν λόγω λειτουργίες των αγώνων. Πιο συγκεκριμένα, αναφερόμαστε στον αριθμό και τη μορφή των εγκαταστάσεων που διαθέτει η διοργανώτρια αρχή, το επίπεδο υπηρεσιών που μπορεί να υποστηρίξει, τη χωρητικότητα, τις σύγχρονες υποδομές που διαθέτει καθώς επίσης και την απόσταση αυτών από το προπονητικό κέντρο, τα ξενοδοχεία των αθλητών, το κέντρο της πόλης, τα συγκοινωνιακά μέσα και το αεροδρόμιο. Σημειώνεται ότι, στην περίπτωση διοργάνωσης ενός multi-event, συνυπολογίζεται η απόσταση μεταξύ των αθλητικών εγκαταστάσεων με σκοπό τη διευκόλυνση τόσο των θεατών όσο και των διοργανωτών αλλά και η συγκοινωνιακή σύνδεση μεταξύ των εγκαταστάσεων. Επίσης, κατά την αξιολόγηση θετικά προσμετράται και τυχόν γειτνίαση των εγκαταστάσεων με ιστορικά ή σημαντικής σημασίας μνημεία ή αν πρόκειται για περιοχή φυσικής ομορφιάς ή πολεοδομικού ενδιαφέροντος.

➤ Η μεταφορά των συμμετεχόντων: Η επιτυχής μεταφορά των συμμετεχόντων στους απαραίτητους προορισμούς κατά τη διάρκεια των αγώνων είναι μια από τις πιο απαιτητικές λειτουργίες της διοργάνωσης καθώς σε διαφορετική περίπτωση τυχόν καθυστερήσεις θα έπλητταν τη ροή των αγώνων και την συνολική εικόνα του διοργανωτή. Ειδικότερα, το πλάνο των μεταφορών των συμμετεχόντων καθορίζεται από το αγωνιστικό πρόγραμμα και ως εκ τούτου με βάση την ώρα έναρξης του κάθε αθλήματος καταγράφονται όλες οι απαραίτητες μεταφορές (μεταφορά από και προς την αγωνιστική εγκατάσταση, το προπονητικό κέντρο, το ξενοδοχείο, το κέντρο τύπου, το αρχηγείο των αγώνων, το χώρο των εκδηλώσεων) κάθε ομάδας που συμμετέχει στους αγώνες προς κάθε κατεύθυνση σύμφωνα πάντα με τις ανάγκες τους, την κρισιμότητα των χρόνων που απαιτούνται, το περιθώριο που υπάρχει κ.ά (Neirotti & Hilliard, 2006).

➤ Η διαμονή των συμμετεχόντων: Τα αθλητικά όργανα έχουν λόγο ακόμα και στις συνθήκες διαμονής των συμμετεχόντων με αποτέλεσμα οι διοργανωτές να πρέπει να ενημερώσουν για τον αριθμό και την κατηγορία των προσφερόμενων καταλυμάτων ή ξενοδοχείων καθώς και πληροφορίες σχετικά με τις υπηρεσίες και υποδομές που προσφέρονται, τις αποστάσεις από όλα τα βασικά σημεία δραστηριότητας και τους τρόπους μεταφοράς των συμμετεχόντων από και προς τα ξενοδοχεία (Neirotti & Hilliard, 2006).

➤ To marketing: Ένας από τους λόγους διεκδίκησης διεξαγωγής μιας διοργάνωσης για μια περιοχή αποτελεί η παραχώρηση εκμετάλλευσης των δικαιωμάτων της διοργάνωσης από τη διεθνή ομοσπονδία στην τοπική, γεγονός που συμβάλει όχι μόνο στην αύξηση των οικονομικών ωφελειών αλλά και στη δημιουργία ευνοϊκού επικοινωνιακά κλίματος για τη διοργάνωση. Ακόμα ένα θετικό στοιχείο είναι η περαιτέρω προβολή και ανάπτυξη του αθλήματος καθώς και η δημιουργία θετικού χορηγικού περιβάλλοντος μακροχρόνια.

2.5 Διεξαγωγή μιας αθλητικής διοργάνωσης

Το μέγεθος μιας αθλητικής διοργάνωσης καθώς και το επίπεδο των υπηρεσιών που απαιτεί το διεθνές αθλητικό όργανο και έχει δεσμευτεί ότι θα παρέχει ο διοργανωτής θα καθοδηγήσουν την απόφαση επιλογής του καταλληλότερου προγραμματισμού για τη διεξαγωγή της αθλητικής διοργάνωσης με γνώμονα πάντα την ικανοποίηση των αγωνιστικών συνθηκών προκειμένου να επιτευχθεί η επιτυχημένη διεξαγωγή του αθλήματος. Σύμφωνα με τον Frosdick (2010) για να φιλοξενήσει επιτυχώς μια περιοχή μια αθλητική διοργάνωση θα πρέπει να προγραμματίσει:

- Την επιλογή της εγκατάστασης: Η επιλογή της αθλητικής εγκατάστασης καθορίζεται από τις απαιτούμενες αγωνιστικές συνθήκες του κάθε αθλήματος με σκοπό την ομαλή διενέργεια των αγώνων και οι οποίες περιγράφονται αναλυτικά στους κανονισμούς των διεθνών ομοσπονδιών. Τα στοιχεία που συνυπολογίζονται κατά τη διαδικασία της επιλογής αφορούν στην ποιότητα τόσο του αγωνιστικού χώρου όσο και των συμπληρωματικών χώρων, στα τεχνικά στοιχεία της εγκατάστασης που θα εξυπηρετήσουν τις αγωνιστικές διαδικασίες (φωτισμός, κλιματισμός κ.ά.) αλλά και στη χωρητικότητα. Σημειώνεται ότι, μιας αυξημένης χωρητικότητας εγκατάσταση συνήθως συνεπάγεται και αυξημένα κόστη ενοικίασης γι' αυτό μια σωστή εκτίμηση της χωρητικότητας που απαιτείται για κάθε διοργάνωση συμβάλει στην αύξηση των εσόδων από τα εισιτήρια αλλά αντίθετα μια λανθασμένη εκτίμησή της μπορεί ν' αποδειχθεί καταστροφική για το διοργανωτή. Πρόσθετα στοιχεία που εξετάζονται είναι η απόσταση των εγκαταστάσεων από τα καταλύματα ή τα ξενοδοχεία, η απόσταση της εγκατάστασης από νοσοκομεία για αθλήματα που απαιτούν εξειδικευμένη ιατρική φροντίδα, τα μέσα μετακίνησης των συμμετεχόντων,

ο χρόνος και η προσβασιμότητα της εγκατάστασης από τους θεατές καθώς και χώροι στάθμευσης.

- Τις διαδικασίες προετοιμασίας της διοργάνωσης: Βασικό στοιχείο στην προετοιμασία μιας αθλητικής διοργάνωσης αποτελεί ο σωστός χρονικός προγραμματισμός όσον αφορά τις προθεσμίες παράδοσης και παραλαβής των εγκαταστάσεων λαμβάνοντας υπόψη τυχόν απροσδόκητους παράγοντες που ενδέχεται να δυσκολέψουν την προετοιμασία. Συνήθως η ημερομηνία διαθεσιμότητας της εγκατάστασης ταυτίζεται με την ημερομηνία έναρξης της διοργάνωσης γι' αυτό είναι πρώτιστης σημασίας να υπάρχει ακριβής περιγραφή των χώρων και του πιθανού εξοπλισμού που απαιτούνται προκειμένου ν' αποφευχθούν τυχόν ελλείψεις και ανεπάρκειες. Όπως είναι αναμενόμενο μόνο στην περίπτωση που τεθεί η εγκατάσταση σε λειτουργία σε πραγματικές συνθήκες αγώνα θα εμφανιστούν τα όποια πιθανά προβλήματα τα οποία και απαιτείται να καταγραφούν προκειμένου να διαμορφωθεί η πλήρης εικόνα των επεμβάσεων που θα πρέπει να εφαρμοστούν και φυσικά να καθοριστεί το κόστος αυτών. Ως εκ τούτου, οι απαιτήσεις της διοργάνωσης θα πρέπει να ικανοποιηθούν από τη διοίκηση της εγκατάστασης ή αυτές να πραγματοποιηθούν από το μέρος που θα αναλάβει την εργασία. Σε κάθε περίπτωση η ανάληψη των όποιων εργασιών από τα δυο μέρη καθώς και η ακριβής συμμετοχή κάθε ενός απ' αυτά θα πρέπει να συμπεριληφθεί στο σχετικό συμβόλαιο που θα συναφθεί πριν τη διοργάνωση. Το ίδιο συμβαίνει, σύναψη συμβολαίου συνεργασίας, και σε περίπτωση συνεργασίας των δυο πλευρών στο οποίο θα πρέπει να περιγράφονται αναλυτικά οι ρόλοι της κάθε πλευράς προκειμένου ν' αποφεύγονται τυχόν διαμάχες και με ζητούμενο την επιτυχή διοργάνωση και ομαλή διεξαγωγή των αγώνων.

- Το βασικό σχεδιασμό των χώρων των αθλητικών εγκαταστάσεων: Κάθε αθλητική εγκατάσταση αποτελείται από τρία βασικά τμήματα διαχείρισης (ΟΕΟΑ, 2003) ήτοι:

- Χώροι «Αγωνιστικής Λειτουργίας»: Αποτελούνται από τον αγωνιστικό χώρο, τις θέσεις των θεατών καθώς και χώροι όπως παροχής ιατρικών

υπηρεσιών, κέντρο τύπου, κέντρο επιχειρήσεων, προσωπικού και διοικητικών υπηρεσιών των εγκαταστάσεων.

➤ Χώροι «Περιφερειακής Λειτουργίας»: Αποτελούνται από την περιοχή που έχουν πρόσβαση οι θεατές, την περίμετρο των εγκαταστάσεων, τις περιοχές αποβίβασης, στάθμευσης οχημάτων και εφοδιασμού καθώς και δρόμους, πεζοδρόμια, περιφραγμένα συγκροτήματα και διαμορφωμένα σημεία του περιβάλλοντος χώρου. Σημειώνεται ότι, η περίμετρος μιας αθλητικής εγκατάστασης αναφέρεται στο χώρο που οροθετείται από την αθλητική εγκατάσταση και η οποία υπάγεται στον απόλυτο έλεγχο της διοργανώτριας αρχής εξαιρουμένων περιπτώσεων έκτακτης ανάγκης όπου ο έλεγχος μετακυλιείται στις κατά περίπτωση αρμόδιες αρχές (αστυνομία, πυροσβεστική) με προσβασιμότητα μόνο στους θεατές, σε διαπιστευμένα άτομα που παρέχουν υπηρεσίες ασφαλείας και υγείας και στους κατέχοντες σχετική άδεια γενικότερα.

➤ Εξωτερικοί χώροι εγκατάστασης: Η διοργανώτρια αρχή δεν έχει τον έλεγχο των εξωτερικών χώρων της αθλητικής εγκατάστασης και ως εκ τούτου θα πρέπει να βρίσκεται σε συνεννόηση με τους κύριους φορείς Ασφαλείας, Μεταφορών, Υγείας των Αγώνων καθώς και με τις Δημοτικές και τοπικές αρχές. Ειδικότερα, θα πρέπει να είναι σε συνεχή συνεργασία με τις δημόσιες υπηρεσίες για τις υποδομές για τις οποίες είναι υπεύθυνες, καθώς και την τοπική αυτοδιοίκηση σε τομείς όπως η καθαριότητα, η διαφύλαξη και διάφορες παροχές κατά τη διάρκεια των αγώνων με σκοπό την ομαλή διεξαγωγή της διοργάνωσης.

➤ Την ασφάλεια της διοργάνωσης: Σύμφωνα με τον Frosdick (2010), η ασφαλής διεξαγωγή μιας αθλητικής εκδήλωσης, εξαρτάται κυρίως από την θέση και τη λειτουργικότητα της αθλητικής εγκατάστασης, την αρμονική συνεργασία και την καθορισμένη εκ των προτέρων ευθύνη των εμπλεκόμενων φορέων τόσο για την αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων ασφάλειας όσο και την κάλυψη όλων των αναγκαίων μέτρων που πρέπει να ληφθούν για το σκοπό αυτό. Γενικά, η διαχείριση κινδύνου για τις αθλητικές διοργανώσεις σύμφωνα με τους Leopkey & Parent (2009) περιλαμβάνει:

- την αξιολόγηση όλων των πιθανών κινδύνων για τα γεγονότα και τους εμπλεκόμενους δηλαδή θεατές, αθλητές παράγοντες, προσωπικό και
- σχετίζεται με την πρόβλεψη, την πρόληψη, την ελαχιστοποίηση και τον προγραμματισμό για τον περιορισμό αυτών των πιθανών κινδύνων που θα εντοπιστούν.

Στην περίπτωση μεγάλων αθλητικών γεγονότων, οι διοργανωτές συνήθως εστίαζαν στη μελέτη κινδύνων προερχόμενων κυρίως από τη φιλοξενία και τη διαμονή των θεατών στις περιοχές διεξαγωγής των αγώνων (Neirotti & Hilliard, 2006) ενώ τα τελευταία χρόνια είναι ιδιαίτερα σημαντικός ο κίνδυνος πραγματοποίησης τρομοκρατικών επιθέσεων ο οποίος έχει εισάγει νέα δεδομένα και νέα μέτρα ασφαλείας. Γενικά, η φύση του κινδύνου είναι σύνθετη, πολύπλευρη και διαφορετική για κάθε κοινωνία ενώ σύμφωνα με τον Sjöberg (2000) η κοινή αίσθηση για τον κίνδυνο, σε μια κοινωνία, είναι μια αντανάκλαση του κοινωνικού πλαισίου στο οποίο βρίσκεται το άτομο. Ειδικά, στις μεγάλες αθλητικές εκδηλώσεις, ο βαθμός αντίληψης των κινδύνων αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων γεγονότων που διαταράσσουν το περιβάλλον ασφαλείας είτε πρόκειται για φυσικές καταστροφές ή πυρκαγιά είτε για τρομοκρατική ενέργεια.

Για να επιτευχθεί η ασφαλής διεξαγωγή των αγώνων είτε πρόκειται για μεγάλη αθλητική διοργάνωση όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες είτε για μικρότερο αθλητικό γεγονός όπως ο ποδοσφαιρικός αγώνας μεταξύ ομάδων Β' Εθνικής θα πρέπει να γίνει προσεκτική καταγραφή των ενεργειών που πρέπει να γίνουν τόσο κατά τη φάση του σχεδιασμού όσο και κατά την υλοποίησή τους. Ειδικά στην περίπτωση των ποδοσφαιρικών αγώνων, οι αρμόδιες αρχές FIFA και UEFA έχουν προχωρήσει στην έκδοση κωδικοποιημένων οδηγιών σχετικά με τις προϋποθέσεις ασφαλείας των εγκαταστάσεων, τον ρόλο και τις αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων φορέων σε θέματα ασφαλείας εντός της εγκατάστασης καθώς και τη διαχείριση περιστατικών που διαταράσσουν το ασφαλές περιβάλλον από τις αστυνομικές δυνάμεις (FIFA, UEFA, 2010).

Ακολούθως παρατίθεται σχετικός πίνακας με τα θεσμικά καθήκοντα των εμπλεκόμενων φορέων με σκοπό τη διασφάλιση της διαχείρισης θεμάτων ασφαλείας με επιτυχία και την αντιμετώπιση περιστατικών που ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο την ασφαλεία θεατών, αθλητών και άλλων συμμετεχόντων.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΦΟΡΕΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	
Ελληνική Αστυνομία	θέματα ασφάλειας και πρόληψης αναταραχών, θέματα υποχρεωτικής - βίαιης εκκένωσης σταδίου για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας
Διοργανώτρια Αρχή	θέματα αθλητικής – αγωνιστικής φύσεως
Αθλητικό Σωματείο / Ιδιωτικό Προσωπικό Ασφάλειας	διατήρηση της ευταξίας – ταξιθεσίας, αποφυγή συνωστισμού, έλεγχος εισόδου θεατών (εφόσον χρειασθεί αστυνομικό προσωπικό)
Ιδιοκτήτης / Χρήστης Αθλητικής Εγκατάστασης	λοιπά θέματα εκκένωσης λόγω καταστροφής, δολιοφθοράς κλπ ο ιδιοκτήτης ή χρήστης του γηπέδου σύμφωνα με σχέδιο εκκένωσης, το οποίο συντάσσεται με ευθύνη του βάσει των οικείων κανονισμών και ιδιαιτεροτήτων του αθλήματος και πιστοποιείται από την οικεία διοργανώτρια αρχή
Πυροσβεστική	θέματα διάσωσης πυρόσβεσης και αντιμετώπισης φυσικών ή τεχνολογικών καταστροφών. Εάν υπάρχουν φυσικές ή τεχνολογικές καταστροφές που επηρεάζουν γενικότερα την περιοχή και όχι μόνο την αθλητική εγκατάσταση εφαρμόζονται και τα προβλεπόμενα σχέδια περί πολιτικής προστασίας Ν. 3013/2002
Ε.Κ.Α.Β.	άμεση παροχή πρώτων βοηθειών και διακομιδή τραυματιών

Πίνακας 1: Αρμοδιότητες φορέων στη διαχείριση περιστατικών ασφάλειας

2.6 Επιπτώσεις από τη διεξαγωγή αθλητικών διοργανώσεων

Για την εξέταση των επιπτώσεων από τη διεξαγωγή των αθλητικών διοργανώσεων ακολουθήθηκε το μοντέλο προσέγγισης των Fredline et al. (2000), με τη τρισδιάστατη κατηγοριοποίηση των επιπτώσεων ήτοι, οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές.

- Οικονομικές συνέπειες: Η διοργάνωση μεγάλων αθλητικών γεγονότων αυξάνει τις οικονομικές επενδύσεις και τις επιχειρηματικές δραστηριότητες, δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας, μειώνει την ανεργία, προσθέτει νέες ειδικότητες μέσω των προγραμμάτων εθελοντικής εργασίας όπου δίνεται η ευκαιρία στους συμμετέχοντες να αποκτήσουν νέες δεξιότητες και επαγγελματική κατάρτιση, επιταχύνει την οικονομική ανάπτυξη και αποτελεί πηγή εσόδων για την τοπική αυτοδιοίκηση. Στον αντίποδα, παρατηρείται αύξηση στις τιμές των αγαθών, των υπηρεσιών, των ακινήτων και της φορολογίας με αποτέλεσμα την αύξηση του φαινομένου της κερδοσκοπίας ενώ το κόστος για τις απαιτούμενες αθλητικές εγκαταστάσεις για την ομαλή διεξαγωγή των αγώνων συχνά ξεπερνά κατά πολύ τον αρχικό προϋπολογισμό με αποτέλεσμα να χαρακτηρίζεται ως υπερβολικό.

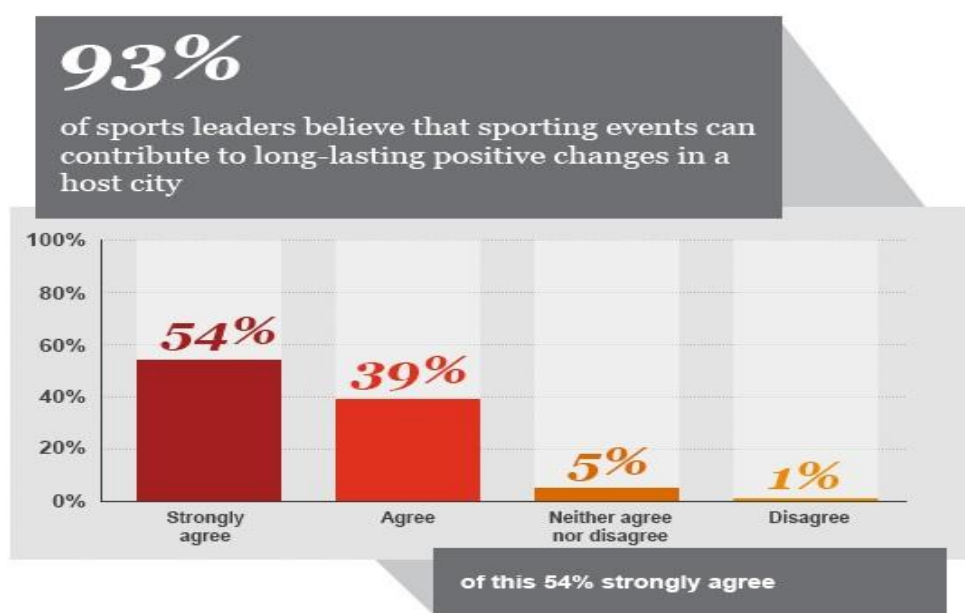
- Κοινωνικές συνέπειες: Όσον αφορά την κοινωνική διάσταση, θετικές συνέπειες αποτελούν η βελτίωση του επιπέδου παροχής υπηρεσιών, η δημιουργία και βελτίωση των οδικών δικτύων, των μέσων μαζικής μεταφοράς, των εγκαταστάσεων υγείας καθώς και των συστημάτων τηλεπικοινωνιών και ασφάλειας. Πρόσθετα η δημιουργία νέων σύγχρονων αθλητικών εγκαταστάσεων αποτελεί σημαντική επένδυση για την εκάστοτε περιοχή που συμβάλλει στην ανάπτυξή της. Στα αρνητικά μπορεί να σημειωθεί η ανάπτυξη της βιομηχανικής ψυχαγωγίας όπως για παράδειγμα η λειτουργία περισσότερων bar και καφετεριών στην περιοχή και η ενίσχυση του αισθήματος της ξενοφοβίας και ρατσισμού στους κατοίκους της περιοχής.

- Περιβαλλοντικές συνέπειες: Με τη διοργάνωση μεγάλων αθλητικών γεγονότων δίνεται κίνητρο για συντήρηση τυχόν πολιτισμικών μνημείων που υπάρχουν στην περιοχή, ενώ αυξάνεται το ενδιαφέρον και η ευαισθησία για περιβαλλοντικά ζητήματα. Άλλα οφέλη είναι η μείωση της ρύπανσης εξαιτίας νέων μέσων μαζικής μεταφοράς, η εντατικοποίηση προσπαθειών για καθαριότητα και ανακύκλωση και η αύξηση πρασίνου. Στις αρνητικές επιπτώσεις συγκαταλέγονται η

αύξηση της οικοδομικής δραστηριότητας και η ενδεχόμενη καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος ή ακόμα και καταπάτηση χώρων φυσικού κάλλους για τη δημιουργία των απαραίτητων αθλητικών εγκαταστάσεων με σκοπό την ομαλή διεξαγωγή της διοργάνωσης καθώς και η αύξηση των απορριμμάτων.

Στις 19 – 24/04/2015 πραγματοποιήθηκε στο Σότσι της Ρωσίας το συνέδριο SportAccord Convention World Sport & Business Summit 2015 κατά τη διάρκεια του οποίου παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα της μελέτης «Sporting Leaders Study on Legacy» της εταιρείας PwC ερευνά τις απόψεις των εκπροσώπων των εταιρειών που συμμετέχουν στο εν λόγω συνέδριο και οι οποίοι προέρχονται από εταιρείες που κατέχουν ηγετικές θέσεις στην αθλητική βιομηχανία και που εκπροσωπούν ένα ευρύ φάσμα οργανισμών που ασχολούνται με τον αθλητισμό και με την διοργάνωση μεγάλων αθλητικών εκδηλώσεων.

Σύμφωνα με την μελέτη, το 93% των ηγέτιδων εταιρειών του αθλητισμού πιστεύουν ότι η διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία μακροχρόνιων θετικών αλλαγών στις πόλεις που τις φιλοξενούν, με το 54% να υποστηρίζει ότι συμφωνεί απόλυτα με αυτήν την άποψη.



Διάγραμμα 2.6.α Δημιουργία μακροχρόνιων θετικών αλλαγών στις πόλεις που φιλοξενούν μεγάλα αθλητικά γεγονότα, Πηγή: www.reporter.gr

Επόμενο θέμα που εξετάστηκε στην εν λόγω μελέτη είναι οι παράγοντες που συμβάλουν σε μια επιτυχημένη διοργάνωση. Σύμφωνα με το 96% των ερωτώμενων ο βασικός παράγοντας αφορά την αντιμετώπιση θεμάτων που μπορεί να προκύψουν

στα πολύ αρχικά στάδια της διαδικασίας σχεδιασμού, ενώ οι υπόλοιποι παράγοντες αφορούν στη σύμβαση του σχεδιασμού της διοργάνωσης με τα μακροπρόθεσμα αναπτυξιακά πλάνα της πόλης που φιλοξενεί την εκδήλωση (94%), στην αποτελεσματική επικοινωνία και διαχείριση όλων των ενδιαφερόμενων μερών (92%) και στο σωστό οικονομικό σχεδιασμό (90%).



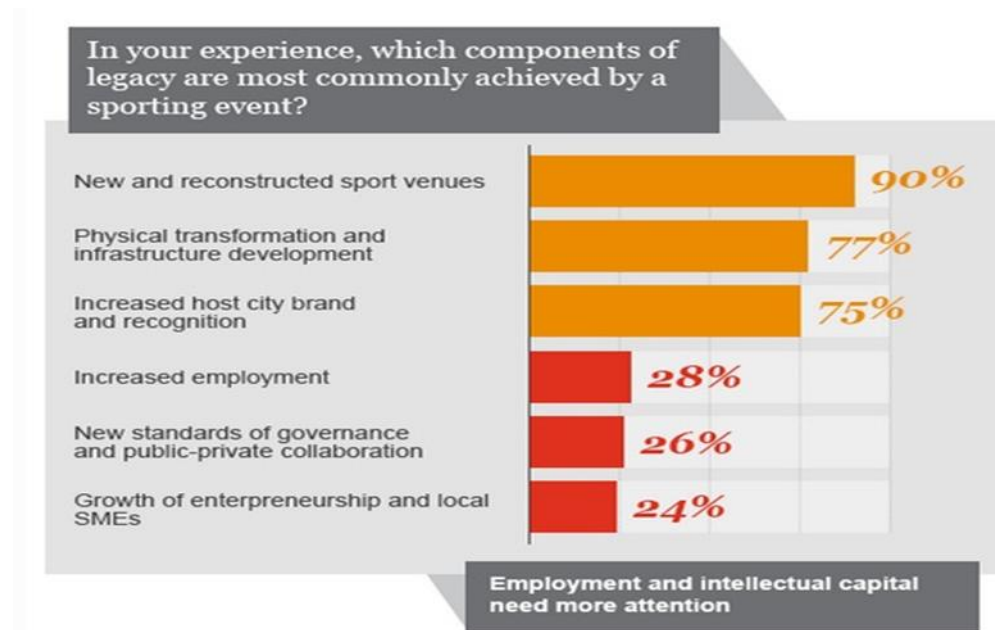
Διάγραμμα 2.6.β Παράγοντες που συμβάλουν σε μια επιτυχημένη διοργάνωση, Πηγή: www.reporter.gr

Σύμφωνα με τις δοθείσες απαντήσεις των συμμετεχόντων προκύπτει ότι οι υπεύθυνοι για την επίτευξη μιας επιτυχημένης αθλητικής διοργάνωσης είναι οι περιφερειακές δημόσιες υπηρεσίες και οι τοπικές αρχές (95%), οι οργανωτικές επιτροπές (92%) και η κυβέρνηση (89%) ενώ με ποσοστό 42% θεωρείται ότι η κυβέρνηση είναι η πλέον κατάλληλη για την εκτίμηση του βαθμού επιτυχίας μιας διοργάνωσης, ακολουθούμενη από τους ανεξάρτητους εξειδικευμένους συμβούλους (36%), τον τοπικό πληθυσμό (28%) και τις οργανωτικές επιτροπές (27%).

Συγκεκριμένα για τον προσδιορισμό του βαθμού επιτυχίας μιας διοργάνωσης απαιτείται η πάροδος χρονικού διαστήματος τουλάχιστον 2 έως 5 ετών με τις πιο σημαντικές χρησιμοποιούμενες μεθόδους μέτρησης, σύμφωνα πάντα με τις απαντήσεις των ερωτώμενων σε ποσοστό μεγαλύτερο του 80%, να είναι η χρήση των υποδομών, ο όγκος της τουριστικής κίνησης που σημειώνεται στον τόπο διαξαγωγής της διοργάνωσης καθώς και η ποιότητα του νέου περιβάλλοντος που δημιουργήθηκε.

Τέλος, οι συμμετέχοντες στην έρευνα απάντησαν ότι οι νέες και ανακατασκευασμένες αθλητικές εγκαταστάσεις (90%), η αλλαγή και η ανάπτυξη των

υποδομών (77%), η βελτίωση του «brand» της πόλης που φιλοξενεί τη διοργάνωση, η αναγνώριση (75%) και η εθνική υπερηφάνια (68%) αποτελούν τα κυρίαρχα στοιχεία που ενισχύονται με τη διεξαγωγή της αθλητικής οργάνωσης.



Διάγραμμα 2.6.γ Ποια τα κυρίαρχα στοιχεία που ενισχύονται με τη διεξαγωγή μιας αθλητικής οργάνωσης, Πηγή: www.reporter.gr

Συμπερασματικά και σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης που πραγματοποιήθηκε για λογαριασμό της PwC, η συντριπτική πλειοψηφία των ηγέτιδων εταιρειών του αθλητισμού πιστεύουν ότι η διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων μπορεί να συμβάλει σε μακροχρόνιες θετικές αλλαγές στις πόλεις που τις φιλοξενούν, εφόσον υπάρξει προσεκτικός σχεδιασμός και σύμπνοια με το μακροπρόθεσμο όραμα της πόλης αλλά και συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών για την ομαλή διεξαγωγή της διοργάνωσης.

Το μεγαλύτερο αθλητικό γεγονός που διοργανώθηκε στην Ελλάδα ήταν οι Ολυμπιακοί Αγώνες που διεξήχθησαν στην Αθήνα το 2004. Σε οικονομικούς όρους τα έσοδα που απέφερε η διοργάνωση αυτή στο Ελληνικό κράτος αποτυπώνονται συνοπτικά στον ακόλουθο πίνακα:

Έσοδα Ολυμπιακών Αγώνων Αθήνας 2004		
ΕΣΟΔΑ	€ (εκατ.)	Π ΟΣΟΣΤΟ
ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	5 78,7	27, 60%
ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΕΣ ΧΟΡΗΓΙΕΣ	5 36,7	25, 60%
ΣΥΜΒΑΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ	2 82,5	13, 50%
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	2 26	10, 80%
ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ	1 94,1	9,2 0%
ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ & ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΑΓΩΝΩΝ	1 19,7	5,7 0%
ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ & ΔΙΑΜΟΝΗΣ	1 13,7	5,4 0%
ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ	4 7	2,2 0%
ΣΥΝΟΛΟ	2 .098,40	100 %

Πίνακας 2.6.α Έσοδα Ολυμπιακών Αγώνων Αθήνας 2004

Ενώ τα έξοδα ανήλθαν σε:

Έξοδα Ολυμπιακών Αγώνων Αθήνας 2004		
ΕΞΟΔΑ	€ (εκατ.)	Π ΟΣΟΣΤΟ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ (πληροφορική, τηλεπικοινωνίες, ενέργεια)	3 38,8	17, 20%
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΑΓΩΝΩΝ (μεταφορές, διατροφή, διαπίστευση, διαχείριση απορριμμάτων, λειτουργίες εγκαταστάσεων κλπ)	3 09,6	15, 70%
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΑΓΩΝΩΝ (εθελοντισμός, εκπαίδευση, φιλοξενία, διαμονή, κλπ)	2 98	15, 10%
ΔΑΠΑΝΕΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΩΝ	1 90,2	9,7 0%
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΔΟΣΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΥ ΣΗΜΑΤΟΣ ΑΓΩΝΩΝ	1 71,7	8,7 0%
ΛΑΜΠΑΔΗΔΡΟΜΙΑ-ΤΕΛΕΤΕΣ ΕΝΑΡΞΗΣ & ΛΗΞΗΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	1 33,4	6,8 0%
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1 01,4	5,2 0%
ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ (Κόστος οργάνωσης)	9 9,4	5,1 0%
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ	9 3,5	4,8 0%
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ & ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ (εισιτήρια, χορηγίες, εμπορία προϊόντων, ιστοσελίδα)	9 2,4	4,7 0%
ΕΙΚΟΝΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗ	6 9,8	3,5 0%
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΔΟΕ ΚΑΙ ΕΟΕ	6 9,8	3,5 0%
ΣΥΝΟΛΟ	1 .967,8	100 %

Πίνακας 2.6.β Έξοδα Ολυμπιακών Αγώνων Αθήνας 2004

Τελικά, σύμφωνα με τον οικονομικό απολογισμό που πραγματοποιήθηκε προκύπτει συνοπτικά ότι:

- Τα τελικά έσοδα (2.098,4 εκατ. ευρώ) του Οργανισμού είναι μεγαλύτερα από τα έσοδα (1.607 εκατ. δολάρια) που είχαν προβλεφθεί στο "Φάκελο Διεκδίκησης των Ολυμπιακών Αγώνων"
- Η οικονομική συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου ήταν σύμφωνη με το αρχικό ποσό, δηλαδή 235 εκατ. Δολαρίων
- Το πλεόνασμα στον προς δημοσίευση ισολογισμό της ΟΕΟΑ ΑΘΗΝΑ 2004 διαμορφώθηκε στο ποσό των επτά εκατομμυρίων είκοσι ένα χιλιάδων και εκατόν δέκα εξ ευρώ (7.021,116)

Επίσης,

- Αύξηση των τουριστικών αφίξεων στην Ελλάδα κατά 5,6 % το 2005,
- Αύξηση των τουριστικών αφίξεων στην Ελλάδα κατά 8,44 % το 2006, ενώ σημειώθηκε ρεκόρ αφίξεων φτάνοντας τους 15,7 εκατ. επισκέπτες
- Αύξηση του τουριστικού συναλλάγματος
- Στην Αθήνα σημειώθηκε αύξηση της πληρότητας ξενοδοχείων 66,5%, συγκριτικά με το 58,3% που είχε σημειωθεί κατά τη διάρκεια των επτά μηνών πριν τους Ολυμπιακούς Αγώνες (Ιανουάριος-Ιούλιος 2004)
- Αύξηση των τιμών δωματίων, γεγονός που οδηγεί στην αύξηση των εσόδων ανά διαθέσιμο δωμάτιο (revPAR: Revenue per Available Room).
- Αύξηση της πληρότητας ξενοδοχείων κατά 7,9%, μέσα στους πρώτους επτά μήνες του 2006, σε σχέση με το 61,6% που είχε βρεθεί την ίδια περίοδο το 2005. Σημειώνεται ότι για το ίδιο διάστημα το revPAR ήταν €88, πολύ μπροστά από τις ανταγωνίστριες χώρες, όπως Λισσαβόνα (€58) και Μαδρίτη (€82).

Σύμφωνα με εκτιμήσεις του World Travel & Tourism Council – WTTC είχε εκτιμηθεί για την Ελλάδα ότι:

- Οι καταναλωτικές δαπάνες για τουρισμό και ταξίδια στην Ελλάδα το 2006, εμφανίζουν αύξηση κατά 5,2% φτάνοντας τα \$14,7 δισ.
- Οι δαπάνες αυτές μέσα στην επόμενη 10ετία μέχρι το 2016 θα ανέλθουν στα 25,7 δισ. δολάρια με ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης 3,5%

- Η αύξηση αυτή του τουριστικού προϊόντος για την Ελλάδα θα προκαλέσει συνολικά -άμεσα και έμμεσα- οφέλη για την οικονομία της τάξης των 35,6 δισ. δολάρια και τα οποία το 2016 θα ανέλθουν στα \$63 δισ.

Άλλη αθλητική διοργάνωση με φανατικό αθλητικό κοινό αποτελεί ο Κλασικός Μαραθώνιος της Αθήνας. Σύμφωνα με τους Τερζάκη & Γκουτζιούπα (2007) στη διοργάνωση του 2007, συμμετείχαν συνολικά 7.143 δρομείς (4.105 στο Μαραθώνιο Δρόμο, 1.735 στον Αγώνα Δρόμου 10 χλμ. και 1.303 στον Αγώνα Δρόμου 5 χλμ) όπου συγκριτικά με τα προηγούμενα 2 χρόνια το 2005 οι δρομείς ήταν 4.243 (Μαραθώνιος και αγώνας δρόμου 10 χλμ.), ενώ το 2006 οι δρομείς αυξήθηκαν στους 5.248 (Μαραθώνιος και αγώνες δρόμου 5 & 10 χλμ.). Οι αθλητικοί τουρίστες ανέρχονται σε περίπου 9.000 .

- 3.500 δρομείς που ταξίδεψαν από 50 χώρες του κόσμου με βασικό κίνητρο να συμμετέχουν στο γεγονός
 - 4.000 περίπου φίλοι και συγγενείς που ταξίδεψαν μαζί τους
 - 750 Έλληνες δρομείς (εκτός Αθηνών)
 - 750 περίπου συνοδοί τους διανυκτέρευσαν τουλάχιστον για μια βραδιά στην Αθήνα
- Συνολικά 1.500 εσωτερικοί αθλητικοί τουρίστες και 7.500 αθλητικοί τουρίστες, εκτός Ελλάδας

Οι 9.000 αθλητικοί τουρίστες που ήρθαν στην Αθήνα με βασικό κίνητρο τη συμμετοχή και την παρακολούθηση των εκδηλώσεων της διοργάνωσης ξόδεψαν περίπου 8.000.000 € για όλες τους τις ανάγκες κατά τη διάρκεια της 5ήμερης κατά μέσο όρο παραμονής τους χωρίς να περιλαμβάνονται τα αεροπορικά έξοδα μετακίνησης.

Από την εν λόγω αθλητική διοργάνωση οικονομικά επωφελήθηκαν ταξιδιωτικά γραφεία, ξενοδοχεία, εμπορικά καταστήματα, εστιατόρια, τουριστικές επιχειρήσεις, επισκέψιμα τουριστικά αξιοθέατα κ.ά. Αντίστοιχα, στα οφέλη της Αττικής συγκαταλέγονται η:

- Αύξηση της αναγνωσιμότητας της Αττικής, λόγω του προγράμματος προβολής σε Εκθέσεις Μαραθωνίων (9 συνολικά) που πραγματοποιήθηκε με την υποστήριξη του ΕΟΤ κατά το χρονικό διάστημα Σεπτέμβριος 2006 – Ιούνιος 2007.

- Αύξηση των δημοσιευμάτων σε περιοδικά, εφημερίδες και ιστοσελίδες τόσο στο εξωτερικό όσο και στην Ελλάδα από τους χορηγούς επικοινωνίας.
- Αύξηση των διανυκτερεύσεων στην Αττική. Περίπου 30.000 διανυκτερεύσεις σε τουριστικά καταλύματα προήλθαν από τους δρομείς και τους συνοδούς (5 διανυκτερεύσεις μέσος όρος ανά άτομο), τις ημέρες πριν και μετά τους Αγώνες μέχρι περίπου τις αρχές Νοεμβρίου 2007

Πρόσθετα μετά από συμπλήρωση σχετικών ερωτηματολογίων από τους συμμετέχοντες και κατάλληλη επεξεργασία τους, προκύπτει το ακόλουθο προφίλ των δρομέων:

- Το 60% των 7.500 ξένων αθλητικών τουριστών δήλωσε ότι επισκέπτεται την Ελλάδα για πρώτη φορά.
- Αναφορικά με το ετήσιο εισόδημά τους το 26% του δείγματος έχει περισσότερα €50.000, το 25% έχει €30.000 - €50.000, το 28% έχει €15.000 - €30.000, ενώ το 21% έχει εισόδημα λιγότερο από €15.000.
- Σχετικά με τη διαμονή τους οι αθλητικοί τουρίστες που προέρχονται από το εξωτερικό συνηθίζουν να κάνουν 5 διανυκτερεύσεις κατά μέσο όρο με το 85% διαμένει σε ξενοδοχείο, ενώ το 15% φιλοξενείται σε σπίτια συγγενών.
- Όσον αφορά τα έξοδα των συμμετεχόντων οι 7.500 περίπου δήλωσαν ότι ξοδεύουν κατά μέσο όρο €1.200 κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στην Αττική, από τα οποία το 20% κατανέμεται στα έξοδα φαγητού και ποτών, το 55% στα έξοδα διαμονής σε ξενοδοχεία, το 15% σε έξοδα για ψώνια, το 5% σε έξοδα μετακινήσεων και το υπόλοιπο 5% για διασκέδαση.
- Αναφορικά με τυχόν δραστηριότητες κατά τον ελεύθερο χρόνο τους, το 50% δήλωσε ότι κάνει ψώνια, το 75% επιλέγει να επισκεφτεί ιστορικά μνημεία και μουσεία, το 45% παρακολουθεί πολιτιστικές εκδηλώσεις, το 20% επιλέγει τη νυχτερινή διασκέδαση της πόλης, το 10% επισκέπτεται συγγενείς και φίλους, το 15% επισκέπτεται τις ολυμπιακές εγκαταστάσεις.
- Τέλος, το 31% δήλωσε ότι συμμετέχει σε τουλάχιστον 2 Μαραθωνίους ετησίως.

Εν κατακλείδι, τα οφέλη από τη διοργάνωση μεγάλων αθλητικών γεγονότων συνοψίζονται στα:

- Επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.

- Προσέλκυση τουριστών υψηλού εισοδήματος και δημιουργία μιας μόνιμης τουριστικής πελατείας.
 - Έσοδα από τη μετακίνηση, διαμονή, διατροφή, προπόνηση, αγορές, περιήγηση και κάθε κατανάλωση προϊόντων / υπηρεσιών.
 - Παροχή δυνατοτήτων απασχόλησης.
 - Αύξηση του τουριστικού Α.Ε.Π.
 - Τουριστική αναβάθμιση τόσο των περιοχών – προορισμών όσο και των κοινωνιών υποδοχής.
- Χρήση των διεθνών μέσων επικοινωνίας για ένα μεγάλο διάστημα πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τη διοργάνωση για μετάδοση μηνυμάτων – προβολή της χώρας.
 - Δημιουργία μιας ελκυστικής τουριστικής εικόνας για τη χώρα προορισμού.
 - Απόκτηση εμπειρίας στη διοργάνωση αθλητικών γεγονότων από εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό.
 - Συνεισφορά στην πολιτιστική κουλτούρα των ανθρώπων.

Γ' Κεφάλαιο

Τουριστικό προϊόν Νομού Αρκαδίας

3.1 Γενικά στοιχεία Νομού Αρκαδίας

Ο Νομός Αρκαδίας έχει έκταση 4.420 τ.χλμ και βρίσκεται στο κέντρο της Πελοποννήσου με πρωτεύουσα την Τρίπολη και συνολικό πληθυσμό 86.685 κατοίκους, βάσει της απογραφής που πραγματοποιήθηκε το 2011. Στο βόρειο τμήμα συνορεύει με την Αχαΐα, στα βορειοανατολικά με την Κορινθία, στα βόρεια και ανατολικά με την Αργολίδα, στα νότια με την Λακωνία, στα νοτιοδυτικά με την Μεσσηνία και στα δυτικά με την Ηλεία. Ο Νομός Αρκαδίας αποτελεί τον μεγαλύτερο νομό της Πελοποννήσου αφού καταλαμβάνει το 18% της συνολικής έκτασής της και σύμφωνα με το πρόγραμμα Καλλικράτης αποτελείται από τους Δήμους Τρίπολης, Βόρειας Κυνουρίας, Γορτυνίας, Νότιας Κυνουρίας και Μεγαλόπολης. Σημαντικές κωμοπόλεις το Άστρος, η Βυτίνα, το Λεωνίδιο, η Δημητσάνα, η Μεγαλόπολη, τα Λαγκάδια, το Λεβίδι και τα Τρόπαια.



Σχήμα 3.1.α: Γεωγραφικός χάρτης Νομού Αρκαδίας, Πηγή

<http://www.inarcadia.gr>

Το έδαφος της Αρκαδίας είναι κυρίως ορεινό και οι κυριότεροι ορεινοί όγκοι της είναι το Μαίναλο με υψόμετρο 1.981μ. που στην κορυφή του λειτουργεί

χιονοδρομικό κέντρο Οστρακίνα, ο Πάρνωνας με υψόμετρο 1.934μ. και το Λύκαιο με υψόμετρο 1.421μ. Το υπέδαφος είναι πλούσιο σε λιγνίτη (λεκάνη Μεγαλόπολης) και μάρμαρο (Βυτίνα, Κάψια, Πάρνωνας) ενώ το ελατοδάσος του Μαινάλου προσφέρει πολύ καλής ποιότητας ξυλεία.

Οικονομικά ο νομός βασίζεται στη γεωργία με κύρια παραγωγικά προϊόντα δημητριακά, πατάτες, όσπρια, λαχανικά, μήλα, αχλάδια, αμύγδαλα, καρύδια, βύσσινα και κεράσια, στην κτηνοτροφία και στον τουρισμό ενώ μεγάλο μέρος του πληθυσμού απασχολείται στα δυο μεγάλα εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος, το υδροηλεκτρικό εργοστάσιο που βρίσκεται στην περιοχή του Λάδωνα και το θερμοηλεκτρικό που βρίσκεται στην Μεγαλόπολη. Η αναπτυσσόμενη βιομηχανία του νομού στηρίζεται στην επεξεργασία προϊόντων της πρωτογενούς παραγωγής όπου η πλειοψηφία των βιομηχανικών και βιοτεχνικών μονάδων συγκεντρώνεται στη νέα Βιομηχανική Περιοχή της Τρίπολης. Ακόμα, σημαντικό ρόλο παίζουν οι οικογενειακές επιχειρήσεις, όπως κατασκευής έργων λαϊκής τέχνης (ξυλόγλυπτα-υφαντά), παραγωγής και εμπορίας παραδοσιακών και βιολογικών προϊόντων (χυλοπίτες-τραχανάς, κρασί, λάδι κά.).

Ακόμα, στο Νομό Αρκαδίας ανήκει η Μαντίνεια η οποία έχει θεσπιστεί από το 1971 ως ζώνη Π.Ο.Π. παράγει κρασί ονομασίας προέλευσης ανωτέρας ποιότητας, το γνωστό μοσχοφίλερο, στα χωριά Στενό, Αγιωργίτικα, Σιμιάδες, Παρθένι, Μηλιά, Αρτεμίσιο, Πικέρνι, Σάγκα, Νεοχώρι, Νεστάνη και Κάψια.

3.2 Σύνθεση του τουριστικού προϊόντος του Νομού Αρκαδίας

3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι

Από τους σημαντικότερους αρχαιολογικούς χώρους του Νομού Αρκαδίας είναι το Λύκαιον Όρος ή αλλιώς Όλυμπος ή Ιερή κορυφή. Το Λύκαιον Όρος απέχει περίπου 33 χιλιόμετρα από τη Μεγαλόπολη, και 11 από τη Λυκόσουρα προσφέρει μοναδική θέα καθώς από την κορυφή του οι επισκέπτες, μπορούν να απολαύσουν στα βόρεια την Πελοπόννησο μέχρι την Κυλλήνη και τον Ερύμανθο, ανατολικά την πεδιάδα της Μεγαλόπολης και τον ποταμό Αλφειό, στα νότια την Ιθώμη και τη Μεσσηνία και στα δυτικά την Ηλεία και το Ιόνιο Πέλαγος. Πέρα από την εκπληκτική θέα, το Λύκαιον Όρος αποτελεί το ιερό βουνό των Αρκάδων καθώς σύμφωνα με τη μυθολογία, εκεί γεννήθηκε ο Δίας και τον μεγάλωσαν οι Νύμφες, Θεισόα, Νέδα και Αγνώ. Στην κορυφή του όρους υπήρχε ο Βωμός του Δία, όπου γίνονταν θυσίες και ανθρωποθυσίες. Μάλιστα κατά την περίοδο 1902 – 1904 πραγματοποιήθηκαν

ανασκαφές από την Ελληνική Αρχαιολογική Εταιρεία με επικεφαλής τον Κ. Κουρουνιώτη και βρήκαν τον εν λόγω Βωμό. Συγκεκριμένα, είχε σχήμα στρογγυλού αλωνιού, διαμέτρου 30μ. και ύψους 1,5μ. και η ανάβαση στην κορυφή γινόταν μέσω ενός ιερού δρόμου πλάτους 7μ. με δύο κίονες δεξιά και αριστερά πάνω στους οποίους υπήρχαν επίχρυσοι αετοί.

Στο Λύκαιον Όρος εκτός από τον Βωμό του Δία υπήρχε το "Ιερό του Πανός", του τραγόμορφου θεού της υπαίθρου, ο οποίος γεννήθηκε στο όρος Κυλλήνη. Γύρω από το Ιερό του Πανός, ανατολικά του Βωμού, υπήρχε άλσος και μέσα σ' αυτό οι αρχαιολόγοι αποκάλυψαν λείψανα ιπποδρόμου, σταδίου, ξενώνα και κρηνικής κατασκευής. Σ' αυτές τις αθλητικές εγκαταστάσεις τελούνταν οι αθλητικοί αγώνες "Λύκαια" προς τιμήν του Λυκαίου Διός και οι οποίοι ήταν η κυριότερη γιορτή των αρχαίων Ελλήνων μετά τα Ελευσίνα. Τα αγωνίσματα που έπαιρναν μέρος οι αθλητές ήταν το πένταθλο, ο δίαυλος, η πάλη, το στάδιο και η πυγμή με τους νικητές να τους στεφανώνουν με ένα κλαδί ελιάς πάνω σε βάρθρα και το έπαθλό τους να είναι ένα χάλκινο αντικείμενο ενώ οι θεατές τους παρακολουθούσαν από λίθινα εδώλια.

Η Λυκόσουρα θεωρείται η αρχαιότερη πόλη στον κόσμο (10.000 - 8.000 π.Χ.) και βρίσκεται στις νότιες υπώρειες του Λυκαίου όρους, σε απόσταση περίπου 22 χλμ από τη Μεγαλόπολη και ήταν η ιερή πόλη των Αρκάδων κατά την αρχαιότητα. Ιδρύθηκε από τον Λυκάων, τον γιο του Πελασγού και της νύμφης Κυλλήνης, από τον οποίο και καθιερώθηκε ως έδρα των βασιλέων της Αρκαδίας. Κατά το 396 που ιδρύθηκε η Μεγαλόπολη, οι Λυκοσουρείς αρνήθηκαν να μετοικήσουν εκεί και κατέφυγαν στο Ιερό της Δέσποινας, που βρισκόταν στη Λυκόσουρα και αποτελούσε το κέντρο λατρείας των Αρκάδων. Κατά τις ανασκαφές που πραγματοποιήθηκαν τον 19ο αιώνα αποκαλύφθηκε το Ιερό της Δέσποινας, ερείπια των βωμών της Δέσποινας και της Δήμητρας, οικοδομικό συγκρότημα στα δυτικά του κυρίως ιερού και κρηνικό οικοδόμημα. Κάποια πρωτότυπα γλυπτών που βρέθηκαν, φυλάσσονται στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών.



Πηγή: <http://www.inarcadia.gr>

Άλλη αρχαία πόλη της Αρκαδίας είναι η Μαντινεία η οποία βρίσκεται 13χλμ. βόρεια της Τρίπολης, νότια του Ορχομενού και βόρεια της Τεγέας. Αρχικά, καταλάμβανε μια πεδιάδα και αποτελούνταν από 5 κόμης διασκορπισμένες οι οποίες αργότερα με προτροπή των Αργείων ενώθηκαν και οχύρωσαν μια πόλη. Συγκεκριμένα, η πόλη περιβαλλόταν από τείχος μήκους 3.942μ. με λίθινο υπόβαθρο και ανωδομή από ωμές πλίνθους και στο οποίο υπήρχαν 122 πύργοι ύψους περίπου 5μ. Γύρω από το τείχος υπήρχε σκαμμένη τάφρος όπου διοχέτευαν τα νερά του ποταμού Όφη και της κρήνης Άρνα, κοντά στην οποία σύμφωνα με τη μυθολογία η Ρέα γέννησε τον Ποσειδώνα. Μπροστά στις πύλες διακρίνονταν κατάλοιπα γεφυριών ενώ οι πύλες οδηγούσαν σε αντίστοιχα κρυφά μονοπάτια. Μέσα στο τείχος υπήρχαν το αρχαίο θέατρο της Μαντινείας (Ρωμαϊκής εποχής), ο ναός του Δία Σωτήρα, το Ηραίο με αγάλματα του Πραξιτέλη, ο Βωμός του Ήλιου καθώς και κυκλικό οικοδόμημα στο οποίο φύλασσαν την ιερή φλόγα που είχαν μεταφέρει από την Αττική και τον έφιππο αδριάντα του Γρύλλου - γιου του Ξενοφόντα. Έξω από το τείχος και την πόλη υπήρχε άλσος αφιερωμένο στη θεά Δήμητρα καθώς και πηγή με το όνομα Άρνη. Κατά την περίοδο 1887 – 1889 ο αρχαιολόγος Φουζέρ έκανε ανασκαφές στην περιοχή και ανακαλύφθηκε μεγάλο μέρος των κτισμάτων και ερείπιων της αρχαίας πόλης. Ειδικότερα, σώζονται ερείπια του ναού του Δία, του Βουλευτηρίου και της αγοράς και ολόκληρη η σκηνή του αρχαίου θεάτρου ενώ στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο της Αθήνας φυλάσσονται έργα του Πραξιτέλη.



Πηγή: <http://www.inarcadia.gr>

Η Αρχαία Μεγαλόπολη ήταν χτισμένη στις όχθες του ποταμού Ελισσώνα, στα δυτικά της γέφυρας του ποταμού στο σημερινό δημόσιο δρόμο Μεγαλόπολης – Καρύταινας και χτίστηκε το 370 π.Χ. με διαταγή του Θηβαίου Στρατηγού Επαμεινώνδα μετά τη νίκη των Θηβαίων στα Λεύκτρα. Γύρω από την αρχαία Μεγαλόπολη ήταν χτισμένα τείχη, πλίνθινα με λίθινο υπόβαθρο και περίμετρο περίπου 8,5χλμ. τα οποία δε σώζονται εξαιτίας της πρόχειρης κατασκευής τους. Στο βόρειο τμήμα της Μεγαλόπολης υπήρχε η αγορά της Μεγαλόπολης, με λιθόκτιστο περίβολο χαμηλού ύψους όπου στο κέντρο της υπήρχαν το ιερό του Λύκαιου Δία, βωμοί του Δία, δύο αετοί - συμβολικά πουλιά του Δία, μαρμάρινο άγαλμα του Πάνα, χάλκινο άγαλμα του Απόλλωνα ύψους 12 ποδών από τη Φιγαλία καθώς και άγαλμα της μητέρας των θεών. Πρόσθετα, η αγορά περιλάμβανε κατεστραμμένο ναό του κακήσιου Ερμή, ναό της Τύχης με μαρμάρινο άγαλμα, ανάγλυφη παράσταση του Πολύβιου και ιερό του Δία Σωτήρα. Στα δυτικά της αγοράς βρισκόταν το γυμναστήριο (γυμνάσιον) της αρχαίας Μεγαλόπολης όπου σήμερα έχουν σωθεί λείψανα στοών και άλλων οικοδομημάτων του γυμνασίου. Στην αριστερή όχθη του ποταμού Ελισσώνα και στο νότιο μέρος του υπήρχε το αρχαίο θέατρο της Μεγαλόπολης όπου συνδεόταν με την αγορά μέσω μιας γέφυρας. Είχε ξύλινη κινητή σκηνή που συρόταν με τροχούς σε σκηνοθήκη, είχε μήκος 35,36μ. και πλάτος 8,23μ., χωρούσε 18.000 - 20.000 θεατές και φημιζόταν για την ακουστική του. Από τις ανασκαφές του Βρετανικού Ινστιτούτου το 1890 αποκαλύφθηκαν η ορχήστρα, το προσκηνίο και τα διατηρούμενα εδώλια. Κοντά στο αρχαίο θέατρο σώζονται θεμέλια του Βουλευτηρίου, που είχε γίνει για τους "Μύριους" Αρκάδες και ονομάστηκε από τον ιδρυτή του Θερσίλιο. Εκεί συνεδρίαζαν οι πληρεξούσιοι της αρκαδικής

Ομοσπονδίας που λέγονταν "μύριοι" και έπαιρναν αποφάσεις για πόλεμο και ειρήνη ή συμμαχίες. Σήμερα σώζεται το προστώο του Θερσιλίου στη νότια πλευρά του.

Ο ναός της Αλέας Αθηνάς βρισκόταν νοτιοδυτικά της αρχαίας πόλης Τεγέας, 9χλμ. νότια της Τρίπολης, και πήρε το όνομά του από τον Αλεό, απόγονο του Αρκάδα, που βασίλευσε στην Τεγέα και καθιέρωσε εκεί τη λατρεία της θεάς Αθηνάς. Προς τιμή της είχαν θεσπιστεί τα Αλεαία και τα Αλώτια που διεξάγονταν στο στάδιο της Τεγέας που βρισκόταν ανατολικά του ιερού της Αλέας. Ο αρχαϊκός ναός ανεγέρθηκε τον 7ο αι. π.Χ. με διαστάσεις 47,52μ. X 19,16μ, κάηκε το 395/4 πΧ και ανοικοδομήθηκε από τον Παριανό γλύπτη και αρχιτέκτονα Σκόπα λίγο πριν τα μέσα του 4ου αι. π.Χ. Οι ανασκαφές των αρχαιολόγων της Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής και Αρχαιολογικής εταιρείας (1880 - 1910) έφεραν στο φως λείψανα του ναού όπου μπροστά από το ναό βρέθηκαν τα θεμέλια του Μεγάλου Βωμού της θεάς.

Το τείχος της Τεγέας κτίστηκε στις αρχές του 4ου αιώνα πΧ και περιέβαλε την Τεγέα με διαστάσεις 5,5 χιλιάδες μέτρα σε σχήμα έλλειψης με ύψος 3,5 - 6,5μ. Είχε λίθινη κρηπίδα και πλίνθινη ανωδομή ενώ η άμυνά του ενισχύονταν μέσω ορθογώνιων πύργων σε μικρή απόσταση μεταξύ τους.

Το αρχαίο Μεθύδριο βρισκόταν ανάμεσα στα χωριά Πυργάκι και Στεμνίτσα σε ύψωμα και σύμφωνα με τον Πausανία αποτελούσε υπόδειγμα ήρεμης πόλης με παραδειγματικό τρόπο ζωής και θρησκευτική ευλάβεια από όπου κατάγονταν οι Ολυμπιονίκες. Στις ανασκαφές που πραγματοποιήθηκαν το 1910 ανακαλύφθηκε ένας αρχαίος ναός του Ίππιου Ποσειδώνα με διαστάσεις 16.50μ επί 8.40μ.

3.2.2 Μουσεία

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Μεγαλόπολης ιδρύθηκε το 1987 και οι επισκέπτες μπορούν να θαυμάσουν τα ευρήματα από τον αρχαιολογικό χώρο της Μεγαλόπολης καθώς και αντικείμενα των ελληνιστικών και ρωμαϊκών χρόνων.

Το Αρχαιολογικό Μουσείο της Λυκόσουρας βρίσκεται στον αρχαιολογικό χώρο του ιερού της Δέσποινας και από τα σημαντικότερα εκθέματα που περιλαμβάνει είναι γλυπτά, μαρμάρινα και πήλινα αναθήματα τόσο από το ιερό της Δέσποινας όσο και από το ιερό του Διός στο Λύκαιο όρος.

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Τεγέας φιλοξενεί μια αξιόλογη συλλογή αρχαιοτήτων από το ναό της Αλέας Αθηνάς όπως τμήματα των αετωμάτων με αναπαραστάσεις μυθολογικών θεμάτων, έργα του γλύπτη Σκόπα που φιλοτέχνησε το

Ναό καθώς και άλλα έργα όπως τμήματα αγαλμάτων, αναθηματικά ανάγλυφα, επιτύμβιες στήλες κ.ά.

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Τρίπολης κτίστηκε το 1896 με σχέδια του Τσίλερ σε ένα διώροφο νεοκλασικό κτίριο και αποτελείται από οκτώ αίθουσες. Στο μουσείο εκτίθενται ευρήματα από ανασκαφές αρχαίων θέσεων της Αρκαδίας, ευρήματα από τις ανασκαφές στην έπαυλη του Ηρώδη Αττικού, νεολιθικά και πρωτοελλαδικά αντικείμενα, μια σπάνια συλλογή Υστερομυκηναϊκών Χρόνων και Υπομυκηναϊκών καθώς και αντιπροσωπευτικά ευρήματα κεραμικής και γλυπτικής Αρχαίων και Ρωμαϊκών Χρόνων.

Στο Αρχαιολογικό Μουσείο Άστρους εκτίθενται ευρήματα και μαρμάρινες επιγραφές από την έπαυλη του Ηρόδου του Αττικού, ευρήματα κλασικών και ελληνιστικών χρόνων ενώ στην αυλή του μουσείου υπάρχουν μέλη από την έπαυλη του Ηρώδη του Αττικού.

Το Μουσείο Αλεξάνδρου Παπαναστασίου ιδρύθηκε το 1976 και στεγάζεται στο Δημαρχείο του Λεβιδίου. Η συλλογή του Μουσείου αποτελείται από πλούσιο φωτογραφικό υλικό και προσωπικά αντικείμενα του πολιτικού Αλεξάνδρου Παπαναστασίου καθώς και η προσωπική του βιβλιοθήκη αποτελούμενη από 2.000 τόμους.

Στη Τρίπολη υπάρχει και το Πολεμικό Μουσείο και φιλοξενεί εκθέματα από την Επανάσταση του 1821, τον Ελληνοτουρκικό πόλεμο, τον Πρώτο Παγκόσμιο πόλεμο, την Μικρά Ασία, τη Γερμανική Κατοχή και την Απελευθέρωση.

Στην περιοχή της Δημητσάνας υπάρχει το Μουσείο Υδροκίνησης το οποίο αποτελεί μοναδικό και πρότυπο υπαίθριου μουσείου στα Βαλκάνια. Το Μουσείο Υδροκίνησης ιδρύθηκε το 1997 με σκοπό τη διάσωση και τη κατανόηση της γνώσης για την παραδοσιακή τεχνολογία της υδροκίνησης και στο χώρο του μουσείου οι επισκέπτες μπορούν να δουν, εκτός από τους μηχανισμούς και τα κτήρια, το σπίτι του μυλωνά, το σπίτι του βυρσοδέψη και ένα ρακοκάζανο.

Εκτός από το μουσείο υδροκίνησης στη Δημητσάνα υπάρχει και το Εκκλησιαστικό Μουσείο στη Δημητσάνα. Στεγάζεται σε μια διώροφη κατοικία στο υπόγειο της οποίας έχει δημιουργηθεί ο ναός του Αγίου Γρηγορίου Ε'. Σημαντικότερο έκθεμα του μουσείου θεωρείται η εικόνα του Αγίου Γεωργίου, έργο Αγιορείτικης τέχνης του 1808.

Το Λαογραφικό Μουσείο Στεμνίτσας εγκαινιάστηκε το 1985 και τα εκθέματά του προέρχονται από δωρεές οικογενειακών κειμηλίων και συλλογών που

αριθμούν περί τα 2000 αντικείμενα. Οι επισκέπτες μπορούν να δουν μεταβυζαντινές εικόνες, έργα μεταλλοτεχνίας και αργυροχρυσοχοΐας, κεραμικής, εκκλησιαστικά σκεύη, ενδυμασίες, υφαντά, κεντήματα, ξυλόγλυπτα και πολλά κοσμήματα ενώ στο μουσείο λειτουργεί και πωλητήριο που οι επισκέπτες μπορούν να αγοράσουν αναμνηστικά είδη. Σημαντική είναι η συμβολή του μουσείου και στην κοινωνία αφού κάθε χρόνο οργανώνονται εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά και εφήβους και αρκετά επιστημονικά συμπόσια.

Ιδιαίτερης σημασίας είναι και το Μουσείο Χαλκού που βρίσκεται στην Τρίπολη και ιδρύθηκε από τον ιδιώτη Τάσο Μπιρμπίλη ο οποίος μετέτρεψε το πατρικό σπίτι του σε μουσείο. Η συλλογή του μουσείου περιλαμβάνει εκατοντάδες χάλκινα αντικείμενα από όλη την Αρκαδία όπως σκεύη μαγειρικής, μηχανές, εργαλεία και ότι χρησιμοποιούσαν οι άνθρωποι τόσο στις εργασίες τους όσο και στις δουλειές του σπιτιού.

Ακόμα, υπάρχει το Αρκαδικό Μουσείο Τέχνης και Ιστορίας το οποίο διαθέτει πάνω από 500 σχέδια και χαρακτηριστικά, Ευρωπαίων και Ελλήνων καλλιτεχνών, που χρονολογούνται από τον 16ο αιώνα, μικρά γλυπτά, ιστορικές φωτογραφίες, νομίσματα, χαρτονομίσματα, εκδόσεις τέχνης και άλλα συλλεκτικά αντικείμενα. Ακόμα, διαθέτει βιβλιοθήκη τέχνης, ιστορίας, λογοτεχνίας και κοινωνικών επιστημών, αριθμώντας περισσότερα από 1.000 βιβλία, μεταξύ των οποίων πολλές σπάνιες εκδόσεις από τον 18ο ως τον 20ο αιώνα.

Τέλος, στις εγκαταστάσεις ενός παλιού εργοστασίου επεξεργασίας ξυλείας που έχει σταματήσει τη λειτουργία του εδώ και χρόνια, στεγάζεται το πρότυπο Μουσείο Δασικής Ιστορίας Μαινάλου. Στο μουσείο παρουσιάζονται εκθέματα από την ιστορία της υλοτομίας στην ευρύτερη περιοχή του Μαινάλου, μηχανήματα του εργοστασίου όπως για παράδειγμα ατμομηχανή, πριονοκορδέλες, καταρράκτης (ένα μηχανήμα με πολλά πριόνια), μηχανήμα λείανσης του ξύλου, τροχιστήριο και έγγραφα που σχετίζονται με τη λειτουργία του εργοστασίου καθώς και εργαλεία που χρησιμοποιούσαν οι τεχνίτες της εποχής. Πρόσθετα, προβάλλεται βίντεο με θέμα την υλοτόμηση και την επεξεργασία του ξύλου ενώ έχει προγραμματιστεί η κατασκευή αίθουσας για την πραγματοποίηση μαθημάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και ειδικότερα σε θέματα που αφορούν τη χλωρίδα, την πανίδα, αλλά και την προστασία του δάσους.

3.2.3 Κάστρα

Το κάστρο της Άκοβας, βρίσκεται σε βραχώδη λόφο κοντά στα Τρόπαια, 3,5χλμ ανατολικά του Βυζικίου χτισμένο γύρω στο 1248. Η Άκοβα αποτελεί μια από τις σημαντικότερες βαρωνίες της Πελοποννήσου κατά τη Μεσαιωνική περίοδο. Άλλες ονομασίες του κάστρου είναι κάστρο της Μονοβύζας ή της Κυράς καθώς έχει συνδεθεί με τη ζωή και το θάνατο της κόρης του Βιλλαρδουίνου, Μαργαρίτας που την έκανε να περάσει στη λαϊκή συνείδηση ως πολεμίστρια-αμαζόνα. Σήμερα από το κάστρο διατηρούνται ελάχιστα τμήματα της οχύρωσης του και ένας μισογκρεμισμένος πύργος στη νοτιοδυτική πλευρά του.

Στο Άστρος, πάνω στο βραχώδη λόφο, βρίσκεται το κάστρο χτισμένο κατά την Τουρκοκρατία. Σήμερα, διατηρείται μεγάλο μέρος του οχυρωματικού τείχους και ένας από τους στρογγυλούς πύργους του.

Το Κάστρο Αράκλωβο τοποθετείται στην περίοδο του Μεσαίωνα και έχει συνδεθεί με το φεουδάρχη Δοξαπατρή Βουτσαρά που από εκεί αντιμετώπισε τους Φράγκους κατά την Δ΄ Σταυροφορία. Βρίσκεται κοντά στο Παλιόκαστρο και ανήκει στο Δήμο Γόρτυνος. Μάλιστα, σύμφωνα με το θρύλο, η κόρη του Δοξαπατρή αυτοκτόνησε πέφτοντας από το κάστρο στον Αλφειό ποταμό.

Το κάστρο της Καρύταινας είναι χτισμένο τον 13ο αιώνα από τους Φράγκους σε μια προεξοχή του λόφου πάνω από την μικρή πολιτεία με τις βυζαντινές εκκλησίες. Η στρατηγική του θέση έπαιξε σημαντικό ρόλο στη διάρκεια των αιώνων και μπορούσε να συγκριθεί με το Χλεμούτσι στη Ηλεία. Εξαιτίας αυτού ήταν ιδιαίτερα επιθυμητό από όλους όσους πέρασαν από την περιοχή στα επόμενα χρόνια με τελευταίο τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη, ο οποίος το οχύρωσε, έκτισε εκεί το σπίτι του και μια εκκλησία αφιερωμένη στην Παναγία και το έκανε ορμητήριο. Σήμερα, σώζονται σε καλή κατάσταση τα εξωτερικά του τείχη και η εκκλησία ενώ η πρόσβαση στο κάστρο είναι σχετικά εύκολη, αν ακολουθήσει κανείς το μονοπάτι και τα σκαλοπάτια που ξεκινούν μέσα από το χωριό.

Ο λόφος Γκορτσούλι βρίσκεται κοντά στα χωριά Πικέρνι και Μηλιά, αλλά και στην Αρχαία Μαντίνεια. Ο οχυρωμένος οικισμός που βρισκόταν εκεί ταυτίζεται με την προϊστορική ακρόπολη της Μαντίνειας, την Πτόλη. Ο λόφος έπαιξε σημαντικό λατρευτικό ρόλο στην περιοχή και έχουν βρεθεί θεμέλια ναού του 7ου αιώνα με κύρια θεότητα που λατρευόταν εκεί να ήταν η Άρτεμης. Σήμερα στην κορυφή του λόφου βρίσκεται ο ναός της Ζωοδόχου Πηγής.

Στους πρόποδες του Μαίναλου ήταν χτισμένη η μεσαιωνική Ταβία, πόλη η οποία ήταν σημαντικό πολιτιστικό κέντρο τον 15ο αιώνα. Η πόλη είχε και κάστρο, ερείπια του οποίου φαίνονται και σήμερα και οι επισκέπτες μπορούν να διακρίνουν χαλάσματα του τείχους, διαφόρων κτισμάτων, πύργων αλλά και δύο πυλών.

Στο δρόμο από την Τρίπολη προς την Αργολίδα μέσω Αχλαδόκαμπου, μετά το χωριό Αγιωργίτικα, υπάρχει ο λόφος Μουχλί όπου στα τέλη του 13ου αιώνα είχε κτιστεί η βυζαντινή καστροπολιτεία από το Στρατηγό Ανδρόνικο Ασάν. Ένα τείχος περιέβαλε την πόλη και τις εκκλησίες μεταξύ των οποίων δέσποζε η Παναγία η Μουχλιώτισσα. Στην περίοδο της ακμής του, τη Μεσαιωνική εποχή, συγκρινόταν με το Μυστρά και τη Μονεμβασιά. Σήμερα, διατηρούνται κάποιες κολόνες και ένας τοίχος με ίχνη από αγιογραφίες από το Ναό της Παναγίας.

Το Κάστρο της Ωριάς βρίσκεται κοντά στον Άγιο Ιωάννη της Μελιγούς στο δρόμο από το Άστρος προς τον Άγιο Πέτρο και χτίστηκε από τον πρίγκιπα Γουλιέλμο Βιλλεαρδουΐνο κατά την περίοδο της Φραγκοκρατίας. Σήμερα σώζεται τμήμα των τειχών και ερείπια του κεντρικού πύργου.

3.2.4 Φυσικοί πόροι

Ο Νομός Αρκαδίας είναι ένας ορεινός νομός με δάση, άγρια βουνά, μοναχικά βοσκοτόπια και μαγευτικές ρεματιές.



Πηγή:

http://cultureportal.uop.gr/viewitems.php?topic_id=36&level=3&belongs=16&area_id=4&lang=gr.

Το σημαντικότερο βουνό του νομού είναι το Μαίναλο που σπόνδυλο των βουνών της Πελοποννήσου και δεσπόζει στα βόρεια της Τρίπολης. Οι Αρχαίοι το θεωρούσαν ιερό βουνό και πίστευαν πως εκεί έμενε ο τραγοπόδαρος Θεός Πάνας και οι Δρυάδες. Άλλα σημαντικά βουνά του νομού είναι τα όρη του Πάρωνα (1.936μ.), Ολύγιτος (1.935μ.), Λύκαιο (1.420μ.), Κτενιάς (1.599μ.), Τραχύ (1.616μ.), και ο Ταύγετος (2.407μ.).

Το Σπήλαιο Κάψια βρίσκεται περίπου 1,5 χλμ. βόρεια του χωριού Κάψια και θεωρείται ένα από τα σημαντικότερα στην Ελλάδα. Ανακαλύφθηκε το 1887, αλλά εξερευνήθηκε το 1892 και ακόμα δεν είναι επισκέψιμο για το κοινό. Έχει μήκος 380μ. και καλύπτει μια έκταση 6,5 στρεμμάτων. Μέσα στο σπήλαιο έχουν ανακαλυφθεί ανθρώπινα οστά και πήλινα αντικείμενα. Αυτό που το κάνει ξεχωριστό είναι οι σπάνιοι χρωματισμοί, σε μια μεγάλη γκάμα, από λευκό, κίτρινο, κόκκινο, πράσινο και γαλάζιο και το πλήθος των σταλακτιτών και σταλαγμιτών.



Σπήλαιο Κάψιας, Πηγή: Οδηγός Πελοποννήσου, http://cultureportal.uop.gr/article.php?article_id=315&topic_id=38&level=3&belongs=16&area_id=4&lang=gr.

Κοντά στη μονή Αγίου Νικολάου Σίντζας και νοτιοδυτικά του Λεωνιδίου εντοπίζεται το σπήλαιο του Διονύσου. Ονομάστηκε έτσι καθώς σύμφωνα με τη μυθολογία, εκεί μεγάλωσε ο Θεός Διόνυσος. Το σπήλαιο του Διονύσου έχει σταλακτίτες και σταλαγμίτες και παρουσιάζει ευρήματα που αποκαλύπτουν ότι

κατοικείται ήδη από τη νεολιθική εποχή. Σημειώνεται ότι, η πρόσβαση γίνεται μόνο με ανεμόσκαλα και σκοινιά, καθώς βρίσκεται σε κατακόρυφη θέση.

Στην παραλία Τηγάνι βρίσκεται η σπηλιά των ερωτευμένων. Η σπηλιά έχει τεράστιους σταλακτίτες και σταλαγμίτες σε διάφορους χρωματισμούς και είναι προσβάσιμη μόνο με βάρκα.

Το δεύτερο σημαντικό βουνό του Νομού Αρκαδίας είναι ο Πάρνωνας που είναι το ιερό βουνό του Κρόνου με έκταση 2 εκ. στρέμ., εκ των οποίων τα 650.000 πάνω από το υψόμετρο των 1000μ. Ο Πάρνωνας διαθέτει πολλές φυσικές ομορφιές όπως σπηλιές, φαράγγια, καταρράκτες και τρεχούμενα νερά. Ακόμα έχουν καταγραφεί πάνω από 80 είδη σπάνιων και προστατευόμενων φυτών και υπάρχουν σημαντικοί βιότοποι, γεγονός που οδήγησε την πολιτεία να τον χαρακτηρίσει Οικολογικό Πάρκο.

Ειδικότερα, ο υγρότοπος Μουστου και οι περιοχές άνω των 1600μ. έχουν ενταχθεί στο δίκτυο "Natura 2000", ενώ ο καστανεώνας της Καστάνιτσας, το δάσος δενδρόκενδρου στην περιοχή Μαλεβής, και το δρυοδάσος της Σέλλας στον Πλάτανο έχουν χαρακτηριστεί ως διατηρητέα μνημεία της φύσης.

Ο Πάρνωνας διαθέτει πλούσια πανίδα με τα άγρια θηλαστικά που ζουν εκεί να είναι κυρίως νυκτόβια όπως λαγοί κουνάβια, ασβοί, αλεπούδες, τσακάλια, νυφίτσες, ελάφια και πολλά αγριογούρουνα. Ακόμα διαθέτει πλούσια ορνιθοπανίδα που περιλαμβάνει 217 είδη με τα περισσότερα να ζουν μόνιμα στον Πάρωνα όπως παπαδίτσες, κοτσύφια, φασιανοί, τσοπανάκος, τσίχλες και κουρούνες αλλά και πιο σπάνια και απειλούμενα με εξαφάνιση είδη όπως ο Χρυσαιτός ο τσίφτης, ο στεπόκιρκος, ο σταυραετός, η χιονάδα, ο πετροκόττυφας, η χιονότσιχλα, η κιτρινοκαλιακούδα και ο πορφυρότσικνις. Τέλος, στον Πάρωνα έχουν καταγραφεί 26 είδη αμφίβιων και ερπετών όπως δενδροβάτραχος, πρασυνοφρύνος, λιμνοβάτραχος, χερσαίες χελώνες και νεροχελώνες.



Πηγή: <http://hotelsline.com/el/article/vouno-parnonas-kronos-xartis-diamoni-xenodoxeia-xenones-domatia>.

Οι καταβόθρες είναι ένα φυσικό γεωλογικό φαινόμενο (φυσικός σχηματισμός) το οποίο σχηματίζεται κυρίως σε ασβεστολιθικά εδάφη με τη διάβρωση από το νερό. Από τις πιο γνωστές καταβόθρες στον ελληνικό χώρο είναι αυτής του Παλαιοχωρίου Κάψιας, που βρίσκεται μπροστά από το Σπήλαιο Κάψια.



Πηγή: <http://hotelsline.com/el/article/katavothres-kapsia-arkadia-palaoxori-axiotheata>.

Γενικά τα φαράγγια δημιουργούνται από τη διαβρωτική δράση των ιδιαίτερα ορμητικών υδάτινων ρευμάτων, σεισμούς, κατάπτωση θόλων υπόγειων σηράγγων ή από παγετωνική δράση καταφέροντας έτσι μια συνεχή εκβάθυνση της κοίτης ανάμεσα σε συμπαγή και ανθεκτικά πετρώματα. Στη περιοχή της Αρκαδίας μπορεί να θαυμάσει κανείς πολλά φαράγγια απaráμιλλης ομορφιάς με πιο γνωστά να είναι:

- Το Φαράγγι του Βρασιάτη (Ζαρμπάνιτσας) που βρίσκεται ανάμεσα στα χωριά Πραστός και Άγιος Ανδρέας όπου οι επισκέπτες μπορούν να δουν μικρούς καταρράκτες και λίμνες.

- Το Φαράγγι Λούλουγκα που θεωρείται ένα από τα ωραιότερα φαράγγια στη χώρα με εντυπωσιακούς καταρράκτες, λίμνες και σπηλιές και αποτελεί ουσιαστικά το πρώτο κομμάτι μιας σειράς φαραγγιών που ενώνονται από την κορυφή της Μεγάλης Τούρλας, την ψηλότερη κορυφή του Πάρνωνα, (1936μ.) ως τον κόλπο του Αγ. Ανδρέα.

➤ Το Φαράγγι της Λεπίδας που διαθέτει υπέροχη φυσική ομορφιά και δύο εντυπωσιακούς καταρράκτες 45 και 70 μέτρων.

➤ Το Φαράγγι Μαζιάς που βρίσκεται κοντά στη Μονή Κοντολινάς και στην ευρύτερη περιοχή υπάρχει καταφύγιο θηραμάτων και πολύ σημαντική χλωρίδα με σπάνια βότανα.

➤ Τέλος, το Φαράγγι Γκούρας έχει μήκος περίπου 7 χιλ. ξεκινά από τη θέση Σφυρίδα, έξω από το χωριό Λυκούρεσης, περνά από χωριά του Δήμου Ηραίας (Σέρβου, Ψάρι, Λυσσαρέα), ενώνεται με το Λαγκαδινό ρέμα και καταλήγει στο Λάδωνα. Μέσα στο φαράγγι βρίσκονται πηγές (πηγή Γκούρας, πηγή Κρετίμα), η χλωρίδα του φαραγγιού είναι ιδιαίτερα πλούσια με 300 είδη σπάνια βότανα και το δύσβατο του φαραγγιού προσφέρει καταφύγιο σε διάφορα άγρια ζώα, όπως στο αγριογούρουνο και στον λύγκα.

3.2.5 Ήθη και Έθιμα

Από τα πιο φαντασμαγορικά έθιμα είναι αυτό με τα αερόστατα που αναβιώνει κάθε χρόνο στο Λεωνίδιο. Πιο συγκεκριμένα, τα παιδιά από κάθε ενορία, καθ' όλη τη διάρκεια του Πάσχα, ζητούν τη χρηματική συνδρομή των κατοίκων βγάζοντας ένα δίσκο στην εκκλησία- υπέρ των αερόστατων. Με τα χρήματα που θα μαζέψουν τα παιδιά θα αγοράσουν κόλλες και ότι άλλο υλικό χρειάζεται για, να φτιάξουν όσα περισσότερα αερόστατα μπορούν έτσι ώστε να κερδίσει η ενορία τους στο διαγωνισμό ρίψης των αερόστατων τη νύκτα της Ανάστασης.

Στη Νεστάνη Μαντινείας κάθε χρόνο αναβιώνει το Πανηγύρι του Αη Γιώργη το οποίο έχει τις ρίζες του στην αρχαιότητα όπου λατρεύονταν ο Ίππιος Ποσειδώνας, θεός χθόνιος, και η Δήμητρα, η θεά της βλάστησης και της καρποφορίας. Μια ομάδα χωρικών ανεβαίνει και στη συνέχεια κατεβαίνει τα 400 μ. από το ύψωμα του Γουλά (πάνω από την Νεστάνη), όπου βρίσκεται το εκκλησάκι του Αη-Γιώργη, χορεύοντας σαν μέλη χορού αρχαίας τραγωδίας. Οι χωρικοί φορούν την παραδοσιακή τσιπιανίτικη φορεσιά και κρατούν γκλίτσα στολισμένη στην κορυφή με πασχαλιές, αγριοσέλινα και άλλα λουλούδια. Κατεβαίνοντας από το εκκλησάκι περνούν μπροστά από τη Μονή της Γοργοεπηκόου, χορεύοντας και τραγουδώντας το τραγούδι του Αη Γιώργη. Στη συνέχεια φθάνουν στην πάνω πλατεία της Νεστάνης όπου σχηματίζουν

μεγάλους κύκλους χορεύοντας συρτό και τραγουδώντας άσματα που θυμίζουν τις περιπέτειες της Τουρκοκρατίας.

Στο χωριό Σέρβου που απέχει περίπου 15χλμ από την κωμόπολη της Δημητσάνας αναβιώνει το έθιμο της Αποκριάς. Την περίοδο της Αποκριάς, οι κάτοικοι φοράνε παλιά ρούχα, φουστάνελες και οτιδήποτε άλλο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να μεταμφιεστούν και γυρνάνε στα σπίτια του χωριού. Ο κόσμος τους δέχεται στα σπίτια του και τους κερνάει κρασί και γλυκό προσπαθώντας να τους αναγνωρίσει. Το Σάββατο, αφιερωμένο στις ψυχές, οι γυναίκες βράζουν σιτάρι, τη σπειριά, και πηγαίνουν πρώτα στην εκκλησία και μετά στο νεκροταφείο όπου ανάβουν τα καντήλια στους νεκρούς τους. Την Κυριακή της Αποκριάς, τρώνε κρέας ενώ την Τυρινή μόνο γαλακτοκομικά χωρίς κρέας. Την τελευταία Κυριακή, οι γυναίκες πλάθουν μακαρόνια, τα βράζουν, τα τοποθετούν στα πιάτα κατά στρώματα με μυζήθρα και τα τσιγαρίζουν με καυτό λίπος. Το δείπνο συμπληρώνεται με αβγά ψημένα στη φωτιά όπου τα βάζουν όρθια στη στάχτη στη σειρά, ένα για το κάθε μέλος της οικογένειας. Σύμφωνα με το έθιμο, όποιου το αβγό ιδρώσει σήμαινε ότι αυτός είναι τεμπέλης ενώ όποιου το αβγό σπάσει, σήμαινε ότι σκάνε οι εχθροί του. Την Καθαρά Δευτέρα το γλέντι ολοκληρώνεται στην ύπαιθρο όπου ο κόσμος «σπάει τα κούλουμα» με νηστίσιμο φαγητό.

Και στην κωμόπολη Τυρό που βρίσκεται ανάμεσα στις υπώρειες του Πάρνωνα και τις ακτές του Μυρτώου πελάγους έχουν ιδιαίτερη σημασία τα έθιμα για το Πάσχα. Συγκεκριμένα την Μεγάλη Παρασκευή γίνεται περιφορά των δύο επιταφίων στην παραλιακή οδό με την συνοδεία ψαροκάικων και σκαφών των επισκεπτών. Το Μεγάλο Σάββατο τα παιδιά από νωρίς γεμίζουν τον κόλπο του χωριού, από άκρη σε άκρη, με χιλιάδες κεριά που φωτίζουν την θάλασσα και συμβολίζουν τις ψυχές των ναυτικών και ψαράδων που έχουν χαθεί. Την ώρα της Ανάστασης, οι Τσάκωνες μπουρλοτιέρηδες ρίχνουν εκατοντάδες πυροτεχνήματα. Μάλιστα στην ενορία της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος κάνε τον Ιούδα μέσα στη θάλασσα πάνω σε ειδική σχεδία, έθιμο που πραγματοποιείται από την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Οι Τσάκωνες πυρπολητές συνοδεύουν την καύση με βεγγαλικά και δυναμίτες που φωτίζουν όλο τον Τυρό από άκρη σε άκρη. Τέλος, την Κυριακή του Πάσχα, στην ενορία της Αγίας Μαρίνας, πραγματοποιείται λειτουργία με ανάγνωση του Ευαγγελίου στην Τσακόνικη διάλεκτο από τους ιερείς του Τυρού και ακολουθεί γλέντι στην κεντρική πλατεία με παραδοσιακούς χορούς συμπεριλαμβανομένου και του ιστορικού Τσακόνικου χορού, με σούβλες και ντόπιο κρασί.

3.2.6 Αθλητικές διοργανώσεις

Μια από τις σημαντικότερες αθλητικές αλλά και πολιτιστικές διοργανώσεις αποτελεί το Tyros Run που διοργανώνεται στον Τυρό. Το Tyros Run ξεκίνησε τον Μάιο του 2017 και πραγματοποιείται κάθε χρόνο αποτελώντας πια ένα θεσμό που ξεχωρίζει για το πλήθος τόσο των αθλητικών όσο και των πολιτιστικών δράσεων. Περιλαμβάνει αγώνα δρόμου 3 χλμ., διαδρομές 8.000μ και 16.000μ, συμμετοχή μαθητών Δημοτικού και Γυμνασίου που δοκιμάζουν την αντοχή τους στα 500μ, 800μ και 1000μ. και πεζοπορία διάρκειας 2:30 ωρών περίπου από τον Πεζοπορικό Σύλλογο Τυρού κατά την οποία οι επισκέπτες γνωρίζουν τα μονοπάτια της περιοχής. Παράλληλα, διοργανώνονται παραστάσεις μέσα από τις οποίες αθλητές και επισκέπτες γνωρίζουν την Τσακωνική κουλτούρα, τη γλώσσα, τα ήθη και έθιμα.



Πηγή: <https://www.arcadiaportal.gr/news/3o-tyros-run-i-xehoristi-diorganosi-politismoy-kai-athlismoy-tis-arkadias-pics>.

Άλλη σημαντική αθλητική διοργάνωση που αποτελεί θεσμό για το Νομό Αρκαδίας είναι «Κρόνιο Πέρασμα: τρέξιμο στο ιερό βουνό του Κρόνου, του πατέρα των θεών».



**ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ
ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ
13/07/2019-
14/07/2019**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΩΝΩΝ:

ΣΑΒΒΑΤΟ 13/7/2019 (10.00 Π.Μ.):

-ΚΡΟΝΙΟΝ ΠΕΡΑΣΜΑ, 70 ΧΛΜ.

-ΔΡΟΜΟΙ ΠΑΡΝΩΝΑ, 37ΧΛΜ.

-ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ 1 ΧΛΜ. (19.00)

ΚΥΡΙΑΚΗ 14/7/2019 (10.00 Π.Μ.):

-ΗΜΙΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ ΒΟΡ. ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ ' ' Ο ΤΑΝΟΣ ' ' , 21ΧΛΜ.

-ΓΥΡΟΣ ΑΓ. ΠΕΤΡΟΥ 6ΧΛΜ

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ:



**ΔΗΜΟΣ
ΒΟΡΕΙΑΣ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ**



ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΟΥ ΠΕΤΡΟΥ

Πηγή: <https://www.arcadiaportal.gr/news/kronion-perasma-treximo-sto-iero-voyno-toy-kronoy-toy-patera-ton-theon>.

Πρόκειται για έναν αγώνα που ξεκινάει από τον Άγιο Πέτρο Κυνουρίας του Νομού Αρκαδίας και κατευθύνεται προς το καταφύγιο Πάρνωνα, περνάει μέσα από τα χωριά Βαμβακού – Βαρβίτσα – Καρυές – Βούρβουρα και τερματίζει πάλι στον Άγιο Πέτρο, πραγματοποιώντας μία κυκλική διαδρομή μήκους 70χλμ.

Το 2008 καθιερώθηκε ο θεσμός του Λαϊκού Αγώνα Δρόμου στα μονοπάτια των «Αρκάδων Ποιμένων» ο οποίος πραγματοποιείται στο Βαλτεσινικό στις αρχές Σεπτεμβρίου. Ο αγώνας γίνεται στα μονοπάτια των Αρκάδων Ποιμένων, στη βόρεια πλευρά του Μαινάλου ακολουθώντας μια κυκλική πορεία μέσα στην καρδιά του ελατοδάσους, με αφετηρία και τερματισμό το χωριό.

Από το 2010 διοργανώνεται ο Λαϊκός Αγώνας Δρόμου «Θεοδωράκεια» προς τιμήν του μεγάλου συνθέτη Μίκη Θεοδωράκη. Ο αγώνας ξεκινά από το χωριό Ζάτουνα (περιοχή που είχε βρει καταφύγιο την περίοδο της δικτατορίας) και τερματίζεται στο χωριό Βαλτεσινικό.

Κάθε Αύγουστο πραγματοποιείται το «Φεστιβάλ Άκοβας» στο χωριό Βυζίκι για πάνω από 30 χρόνια. Το Φεστιβάλ περιλαμβάνει κινήγι κρυμμένου θησαυρού, αθλητικούς αγώνες, όπως τουρνουά ποδοσφαίρου, μπάσκετ, αγώνες στίβου, γυμναστικές επιδείξεις, αλλά και πλούσιες πολιτιστικές εκδηλώσεις όπως θεατρικές παραστάσεις, εκθέσεις φωτογραφίας και διαγωνισμούς ζωγραφικής.

Από το 1971 έως το 1982, στο Ι. Ναό της Αναλήψεως του Κυρίου στον οικισμό Δωδεκαμέτρου Χώρας διοργανώνονταν τα «Θελοπούσια» των οποίων και πραγματοποιείται η αναβίωσή τους από το 2004 και έκτοτε. Πρόκειται για εκδηλώσεις, που περιλαμβάνουν τέλεση Θείας Λειτουργίας, έκθεση λαϊκής χειροτεχνίας και αθλητικούς αγώνες, όπου έπαιρναν μέρος όλα τα παιδιά των γύρω χωριών και διαγωνιζόντουσαν σε διάφορα αγωνίσματα όπως αγώνες στίβου, άρσης βαρών, άλμα επί κοντώ, σκυταλοδρομίες, ποδηλατοδρομίες τσουβαλοδρομίες, αυγοδρομίες κ.ά.

Οι εκδηλώσεις «Πύρια» είναι μια από τις σημαντικότερες εκδηλώσεις στην ευρύτερη περιοχή της Ηραίας. Πραγματοποιούνται στα μέσα Αυγούστου, για πάνω από 25 χρόνια και συνήθως περιλαμβάνουν αθλητικούς αγώνες όπως αγώνα ανώμαλου δρόμου Λιοδώρα - Πυρρί και πολιτιστικές εκδηλώσεις όπως εκθέσεις βιβλίου και ζωγραφικής και μουσικοχορευτικές παραστάσεις.

Άλλη διοργάνωση που μετρά πάνω από 30 χρόνια είναι τα «Παπαμουτζούρεια» προς τιμήν του αείμνηστου ιερέα Κωνσταντίνου Μουτζούρη, ο οποίος είχε πρωτοστατήσει στην διάνοιξη του δρόμου Λάδωνα- Βούτση. Οι

εκδηλώσεις διεξάγονται κάθε Δευτέρα του Πάσχα στο χωριό Βούτση της Κάτω Γορτυνίας και περιλαμβάνουν αθλητικούς αγώνες δρόμου (100μ.-200μ.-500μ.-1.000μ.) αγοριών και κοριτσιών.

Ιδιαίτερης σημασίας είναι οι εκδηλώσεις του Φυσιολατρικού Ορειβατικού Ομίλου «Η ΓΚΟΥΡΑ» που ιδρύθηκε το 2008 με σκοπό την προβολή, ανάδειξη και αξιοποίηση του Φαραγγιού της Γκούρας. Συγκεκριμένα, διοργανώνει εκδρομές με πεζοπορίες στο φαράγγι, αρκετές εξορμήσεις κατά μήκος της Γκούρας, εξορμήσεις από τις πλαγιές του βουνού Αρτοζήνος που ξενικά το Φαράγγι της Γκούρας με τίτλο «Το Μάη στον Αρτοζήνο», θεατρικές παραστάσεις αλλά και το Φεστιβάλ Μουσικής «Μάνη Γη» στη συμβολή του Φαραγγιού της Γκούρας με τον ποταμό Τουθόα.

Το Σπάρταθλον είναι ένας ετήσιος διεθνής αγώνας υπερμαραθωνίου δρόμου 246χλμ, που διεξάγεται στην Ελλάδα από το 1983 με τους δρομείς να ξεκινούν από την Αθήνα και να τερματίζουν στο άγαλμα του Λεωνίδα στη Σπάρτη. Πρόκειται για αναβίωση της διαδρομής που ακολούθησε ο αρχαίος Αθηναίος δρομέας μεγάλων αποστάσεων, Φειδιππίδης, ο οποίος πριν από τη μάχη του Μαραθώνα το 490 π.Χ., στάλθηκε στη Σπάρτη να ζητήσει βοήθεια στον πόλεμο που διεξήγαγαν οι Έλληνες με τους Πέρσες.



Πηγή:

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A3%CF%80%CE%AC%CF%81%CF%84%CE%B1%CE%B8%CE%BB%CE%BF%CE%BD>.

Τέλος, στις αρχές Ιουλίου κάθε χρόνο διοργανώνεται το Ράλλυ Ανάβασης του δρόμου Δημητσάνας- Ζυγοβιστίου το οποίο από το 2000 που διεξήχθη για πρώτη απέκτησε φανατικό κοινό, ενώ σημαντικό αθλητικό γεγονός στα χωριά της Κάτω Γορτυνίας είναι το Τουρνουά Μπάσκετ, που διοργανώνεται το τριήμερο του 15Αύγουστου στο Δημοτικό Διαμέρισμα της Κοντοβάζαινας με μεγάλη προσέλευση συμμετεχόντων αλλά και θεατών.

3.2.7 Πολιτιστικές διοργανώσεις

Ο Νομός Αρκαδίας διαθέτει πλούσια ιστορία και παράδοση και στα χωριά του διοργανώνεται πληθώρα πολιτιστικών εκδηλώσεων. Ιδιαίτερα γνωστές είναι οι γιορτές που διοργανώνονται με πρωταγωνιστές τοπικά προϊόντα όπως:

- Η Γιορτή Τσακώνικης Μελιτζάνας που διοργανώνεται στο Λεωνίδιο κάθε χρόνο στα τέλη Αυγούστου. Η Τσακώνικη Μελιτζάνα αποτελεί το χαρακτηριστικότερο προϊόν του Λεωνιδίου και συγκαταλέγεται στα 317 ευρωπαϊκά προϊόντα με προστατευόμενη ονομασία προελεύσεως. Οι εκδηλώσεις περιλαμβάνουν παραδοσιακούς χορούς και τραγούδια, προσφορά εδεσμάτων και διαγωνισμό φαγητού με βάση την Τσακώνικη μελιτζάνα.

- Η Γιορτή της Σαρδέλας στο χωριό του Βελημαχίου λίγο πριν το 15Αύγουστο στην οποία προσφέρεται δωρεάν ψητή σαρδέλα στα κάρβουνα. Από το 2011 η Γιορτή εμπλουτίστηκε με το «Διαγωνισμό Μουστακιού», όπου οι συμμετέχοντες διαγωνίζονται για το καλύτερο Γορτυνιακό μουστάκι.

- Η Γιορτή του Τσίπουρου στο χωριό Παλαιοχώρι στα τέλη του Οκτώβρη. Οι επισκέπτες παρακολουθούν την αναπαράσταση της απόσταξης τσίπουρου με τον παραδοσιακό τρόπο από τα λειτουργούντα καζάνια απόσταξης, ενώ στη συνέχεια ακολουθεί παραδοσιακό γλέντι, με προσφορά άφθονου τσίπουρου.

➤ Η Έκθεση Αγροτικών Προϊόντων στο χωριό Κοκκορά η οποία αποτελεί μετενσάρκωση της παραδοσιακής γιορτής της Ρίγανης. Σε αυτήν συμμετέχουν παραγωγοί αγροτικών προϊόντων της ευρύτερης περιοχής με πολλά τοπικά προϊόντα, όπως μέλι, λάδι, ζυμαρικά, κρασί, τσίπουρο κ.ά. και ακολουθεί παραδοσιακό γλέντι στην πλατεία του χωριού.

➤ Η Γιορτή Καλαμποκιού που πραγματοποιείται στο χωριό Καλονέρι λίγο μετά τον 15Αύγουστο. Από νωρίς εθελοντές άναβαν φωτιές, για να ρίξουν τα κάρβουνα. Μόλις τελείωνε το ξεφύλλισμα των καλαμποκιών, τα έψηναν στη φωτιά και τα πρόσφεραν στον κόσμο.

➤ Η Γιορτή του Μελιού στη Βυτίνα που φημίζεται για το μοναδικό παγκοσμίως ελληνικό μέλι με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης (Π.Ο.Π.), το γνωστό μέλι Ελάτης Μαινάλου «Βανίλια». Η γιορτή πραγματοποιούταν στη κεντρική πλατεία της Βυτίνας, όπου παράλληλα είχαν δημιουργηθεί περίπτερα, στα οποία οι παραγωγοί πρόβαλλαν το μέλι «Βανίλια» και επισκέπτες είχαν την ευκαιρία να δοκιμάσουν γλυκίσματα με το διαλεκτό μέλι.

➤ Η Γιορτή Προβατίνας που καθιερώθηκε από τα χωριά Άγιος Ιωάννης Ηραίας και Καλυβάκια Καρύταινας πραγματοποιείται στο μεν πρώτο στην πλατεία του χωριού ανήμερα τον 15Αύγουστο και στο δεύτερο το πρώτο Σάββατο μετά τον Δεκαπενταύγουστο. Στη γιορτή προσφέρεται στους επισκέπτες βραστή και ψητή προβατίνα γιούλμπασι και ακολουθεί παραδοσιακό γλέντι.

➤ Η Γιορτή Ελίας στο χωριό Δόξα στην οποία πραγματοποιούνται ομιλίες για το λάδι και διαγωνισμός όπου βραβεύεται το καλύτερο λάδι και ελιά, ενώ ακολουθεί παραδοσιακό γλέντι.

➤ Η Γιορτή Κρασιού έχει καθιερωθεί στο χωριό Σταυροδρόμι από το 1989 με σκοπό οι άνθρωποι να ευχαριστήσουν τη φύση για όσα τους προσφέρει και να αναβιώσουν παραδόσεις που κινδυνεύουν να χαθούν.

Πέρα όμως από τις γιορτές για τα τοπικά προϊόντα υπάρχουν και οι γιορτές για τους επαγγελματίες και ανθρώπους όπως:

➤ Η «Γιορτή του Τσοπάνη» είναι αφιερωμένη στους εναπομείναντες κτηνοτρόφους και πραγματοποιείται το 1ο Σάββατο μετά τον 15 Αύγουστο, στο προαύλιο χώρο του Ι. Ναού της Αγίας Τριάδος στο χωριό Μάραθα και το 1ο ή 2ο Σάββατο του Ιουλίου, στην κεντρική πλατεία του χωριού Ράδου. Οι τσοπάνηδες των χωριών προσφέρουν πρόβατα που μαγειρεύονται εκείνη τη στιγμή και στη συνέχεια διανέμονται στον κόσμο κατά τη διάρκεια του παραδοσιακού γλεντιού.

➤ Στα μέσα Ιουνίου έχει καθιερωθεί η «Γιορτή της Κουράς των Προβάτων» στο χωριό Μυγδαλιά όπου πραγματοποιείται διδακτική επίδειξη από κτηνοτρόφους της περιοχής για το παραδοσιακό κούρεμα των προβάτων.

➤ Κάθε Σεπτέμβριο στον Τυρό διοργανώνεται η «Γιορτή των Ναυτικών και των Ψαράδων» στην οποία τιμούν όλους όσους άσκησαν θαλάσσια επαγγέλματα καθώς πρόκειται για μια πόλη με μεγάλη ναυτική παράδοση τουλάχιστον 2500 ετών.

➤ Η «Γιορτή του Μετανάστη» διοργανώνεται στο χωριό Παναγίτσα από το 1979 προς τιμήν όλων των απόδημων Παναγιτσιωτών, αλλά και της γύρω περιοχής, πραγματοποιείται το πρώτο Σάββατο μετά τον 15 Αύγουστο στην πλατεία του χωριού, προσφέρονται διαλεκτά εδέσματα και ακολουθεί παραδοσιακό γλέντι.

➤ Η «Γιορτή των Γερόντων» πραγματοποιείται από το 1967 στο χωριό Λευκοχώρι και είναι αφιερωμένη σε όλους τους γέροντες και τις γερόντισσες που διαμένουν στο χωριό. Διοργανώνεται μουσική βραδιά με παραδοσιακό λαϊκό συγκρότημα, όπου οι ηλικιωμένοι έχουν την τιμητική τους και προπορεύονται στο γλέντι και στους χορούς που ακολουθούν.

Η κωμόπολη Τυρός έχει πάρει το όνομά της από τον θεό Απόλλωνα Τυρίτη ή Τυρίτα ο οποίος είναι προστάτης της παραγωγής γάλακτος και τυριού. Μάλιστα κοντά στο χωριό Πέρα Μέλανα σώζονται ερείπια του ιερού του. Κάθε Αύγουστο διοργανώνονται τα «Απολλώνεια» όπου παρουσιάζονται θεατρικές και χορευτικές παραστάσεις, συναυλίες, εκδηλώσεις στην Τσακωνική διάλεκτο καθώς και αθλητικές εκδηλώσεις όπως ο Απολλώνειος δρόμος στην κλασική διαδρομή, κολυμβητικοί αγώνες, αγώνες beach volley και καλοκαιρινό Camp εκμάθησης αθλημάτων για παιδιά ηλικίας 6-15 ετών.

Νοτιοδυτικά του Τυρού βρίσκεται το εξωκλήσι του Προφήτη Ηλία Μελάνων στο Λόφο του Αη Λιά και στις 20 Ιουλίου μαζεύονται οι κάτοικοι του Τυρού και των γύρω χωριών αναβιώνοντας το παλιό πανηγύρι με φαγητά και ζωντανή μουσική.

Στις 27 Ιουλίου στη γιορτή του Άγιου Παντελεήμονα διοργανώνεται το πανηγύρι με την ονομασία Ξανιδάς στην περιοχή Πρέγασος. Το πανηγύρι έχει πάρει το όνομά του και είναι γνωστό για το ιδιαίτερο ψωμί και τα παξιμάδια που φτιάχνουν οι κάτοικοι τα οποία ψήνουν σε παραδοσιακό φούρνο για το κάψιμο του οποίου μαζεύουν κλαδιά από την περιοχή.

Στην Καρύταινα, την πρώτη Κυριακή του Αυγούστου, διοργανώνεται ένα 3ήμερο «Παζάρι Γυναικών» από τον Σύλλογο γυναικών του χωριού. Στο παζάρι αυτό διατίθενται παραδοσιακά προϊόντα (όπως τοπικά γλυκά, νόστιμες πίτες, ζυμωτό ψωμί) φτιαγμένα από παραδοσιακές συνταγές του παρελθόντος, αλλά και διάφορα υφαντά, εργόχειρα και κεντήματα.

Από το 1998 και κάθε χρόνο, στις 16 Αυγούστου πραγματοποιείται η Αναπαράσταση του παραδοσιακού Αλωνίσματος στο χωριό Βαλτεσινικό. Η εκδήλωση γίνεται κοντά στο Μοναστήρι της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, σε πλακόστρωτο αλώνι, από όπου οι θεατές από ειδικές κερκίδες που έχουν διαμορφωθεί, παρακολουθούν την ζωντανή αναβίωση του αλωνίσματος σιταριού. Δίνεται μάλιστα η δυνατότητα σε όποιον επιθυμεί να λάβει μέρος στο αλώνισμα, ανασηκώνοντας τα θερισμένα στάχυα την ώρα που τα άλογα κάνουν τον κύκλο τους γύρω από το αλώνι. Είναι μια γιορτή που δίνει την ευκαιρία στους νέους να παρακολουθήσουν από κοντά την όλη διαδικασία μιας παραδοσιακής αγροτικής εργασίας και στη συνέχεια ακολουθεί παραδοσιακό γλέντι.



Πηγή: <https://www.e-gortynia.gr/cultural3/>.

Από το 2004 και κάθε χρόνο, τέλος Ιουλίου με αρχές Αυγούστου διοργανώνεται στη Λίμνη του Λάδωνα το 3ήμερο Φεστιβάλ Αυτοσχεδιαζόμενης Μουσικής. Το Φεστιβάλ πραγματοποιείται σε περιοχή της Λίμνης κοντά στο χωριό Μουριά και κάτω από το Κέντρο-Καφέ «Λαδωνίδα». Η πρωτοτυπία του φεστιβάλ είναι ότι παρουσιάζεται αυτοσχεδιαζόμενη μουσική υπό το φως του φεγγαριού στις όχθες της πανέμορφης Λίμνης του Λάδωνα.

Άλλη σημαντική διοργάνωση αποτελεί το River Party που διοργανώνεται στο μέσο κάθε Αύγουστου στη Δημητσάνα και συγκεκριμένα στο Κεφαλάρι του Αι-Γιαννιού στο μουσείο Υδροκίνησης. Το Αυγουστιάτικο φεγγάρι, η πλούσια βλάστηση, τα ποτά και η μουσική κρατούν το κέφι ζωντανό μέχρι τις πρωινές ώρες.

Τέλος αρκετές είναι και οι εκδηλώσεις που συνδυάζουν αρμονικά τις παραδόσεις, τα ήθη και έθιμα για τις Απόκριες.

➤ Ένα μεγάλο έθιμο που αναβιώνει ακόμα και σήμερα σε πολλά χωριά της Γορτυνίας είναι οι «Μπούλες». Πρόκειται για άτομα μασκαρεμένα, συνήθως ντυμένα με πρόχειρα ρούχα και με καλυμμένα πρόσωπα, που τριγυρνούν στο χωριό και πειράζουν τον κόσμο, χωρίς όμως να μιλάνε για να μην τους αναγνωρίσουν από τη φωνή.

➤ Στα Λαγκάδια πραγματοποιείται το Λαγκαδινό Καρναβάλι που περιλαμβάνει μουσικές γιορτές, παραστατικές τέχνες, αναβίωση εθίμων και φυσικά τη γνήσια Αρκαδική καρναβαλική παρέλαση εμπνευσμένη από τους Αρκαδικούς μύθους και τα όντα του Μαινάλου. Κεντρικό πρόσωπο ο θεός Πάνας, μαζί του χορεύουν Νύμφες, Ξωτικά και Καλικάτζαροι, οι Βάκχοι με το Διόνυσο κερνάνε το κρασί, οι Μάγοι και οι Μάγισσες φτιάχνουν το μαγικό ζωμό και οι Αμαζόνες περιφρουρούν την εκστατική πομπή που καταλήγει στο κάψιμο του Βασιλιά Τράγου.

➤ Στη Βυτίνα το έθιμο θέλει την Κυριακή να πραγματοποιείται ο Γάμος της Χρονιάς, με την νύφη και το γαμπρό να κάνουν βόλτες στα σοκάκια.

➤ Στη Δημητσάνα αναβιώνει το «Κάψιμο του Μακαρονά». Σύμφωνα με το έθιμο, ο Μακαρονάς, που είναι γεμισμένος με Δημητσανίτικο μπαρούτι, προηγείται της παρελάσεως καθισμένος πάνω σε ένα γαϊδάρο. Στην συνέχεια κρεμιέται στην πλατεία, όπου και καίγεται με κρότους και λάμψη. Μετά το πέρας της Παρέλασης ακολουθεί ξέφρενο γλέντι στην κεντρική πλατεία, με διασκέδαση και χορούς.

➤ Στην Καρύταινα αναβιώνει το έθιμο του «Παραδοσιακού Γάμου». Την Τσικνοπέμπτη ξεκινούσε το μεσημέρι η ετοιμασία του γαμπρού και της νύφης και η συνέχεια στη Μεγαλόπολη. Αφού έκαναν περιοδεία στους κεντρικούς δρόμους της πόλης, ακολουθούσε χορός.

➤ Στο χωριό Χώρα πραγματοποιείται στο χώρο του σχολείου το Σάββατο, μια ημέρα πριν από την Κυριακή της Αποκριάς η «Γιορτή της Τσιγαρίδας» όπου προσφέρονται δωρεάν τσιγαρίδες, πολλά εδέσματα και άφθονο μυρωδάτο κρασί και ακολουθεί γλέντι μέχρι τα ξημερώματα.

3.3 SWOT Ανάλυση του Νομού Αρκαδίας

Απαραίτητη προϋπόθεση για την κατάστρωση οποιαδήποτε στρατηγικής marketing αποτελεί η SWOT ανάλυση δηλαδή, η ανάλυση των ισχυρών σημείων και των αδυναμιών, αλλά και η αναγνώριση τυχόν ευκαιριών ή απειλών.

Γενικά, τα ισχυρά και τα αδύναμα σημεία είναι αποτέλεσμα της αντίληψης των καταναλωτών του τουριστικού προϊόντος και εντοπίζονται μόνο μετά από τη διενέργεια έρευνας του καταναλωτή. Σύμφωνα με μελέτη με θέμα τις Αναπτυξιακές Δυνατότητες της Περιφέρειας Πελοποννήσου: Περίπτωση Μελέτης ο Νομός Αρκαδίας που πραγματοποίησε το Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ μαζί με το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, στα ισχυρά σημεία του Νομού Αρκαδίας συγκαταλέγονται:

- Η σημαντική γεωγραφική θέση στο κέντρο της Πελοποννήσου
- Η εύκολη πρόσβαση από το αναβαθμισμένο οδικό δίκτυο
- Οι περιβαλλοντικοί πόροι του Νομού
- Η αναβαθμισμένη τουριστική κίνηση του Νομού
- Η επιστημονική δραστηριότητα του Πανεπιστημίου
- Η σταδιακή ανάπτυξη του τουρισμού
- Η παραγωγή προϊόντων ονομασίας προέλευσης

Στα αδύνατα σημεία σύμφωνα με τις Αναπτυξιακές Δυνατότητες της Περιφέρειας Πελοποννήσου: Περίπτωση Μελέτης ο Νομός Αρκαδίας του Ινστιτούτου Εργασίας, περιλαμβάνονται:

- Ο αυξημένος μέσος όρος ηλικίας του πληθυσμού
- Το μεγάλο μέγεθος του αγροτικού πληθυσμού
- Η περιορισμένη εκβιομηχάνιση
- Η εσωστρέφεια των επιχειρήσεων
- Το μικρό μέγεθος και η περιορισμένη εμβέλεια των επιχειρήσεων
- Η έλλειψη κατάλληλου στελεχιακού δυναμικού

- Η περιορισμένη εκμετάλλευση της τεχνολογίας
- Οι αδυναμίες στην διακίνηση και εμπορία αγροτικών προϊόντων
- Η προβληματική προώθηση και διαφήμιση προϊόντων και υπηρεσιών
- Η έλλειψη επαρκών υποδομών στη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων

Σύμφωνα με την έννοια του marketing, οι ευκαιρίες προκύπτουν από στοιχεία της όλης εμπορικής διαδικασίας μιας επιχείρησης και που βρίσκονται κάτω από τον άμεσο έλεγχό της, είτε πρόκειται για ένα προϊόν είτε για μια διαδικασία. Ακόμα ευκαιρίες μπορεί να προκύπτουν και από ιδιότητες του εξωτερικού περιβάλλοντος που δραστηριοποιείται μια επιχείρηση.

Σύμφωνα με τις Αναπτυξιακές Δυνατότητες της Περιφέρειας Πελοποννήσου: Περίπτωση Μελέτης ο Νομός Αρκαδίας του Ινστιτούτου Εργασίας, οι ευκαιρίες της ανάπτυξης του νομού Αρκαδίας αφορούν σε:

- Ο αναβαθμισμένος ρόλος των Περιφερειών στο περιβάλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Η δημιουργική αξιοποίηση των οικονομικών ενισχύσεων από την Ευρωπαϊκή Ένωση
- Η αξιοποίηση των φυσικών και τουριστικών πόρων του Νομού
- Η αξιοποίηση των βιολογικών προϊόντων του Νομού
- Η παραγωγή προϊόντων ονομασίας προέλευσης
- Η παραγωγή και συσκευασία αγροτικών προϊόντων για εξαγωγή
- Η ενδυνάμωση των εμπορικών συναλλαγών με φορείς του εξωτερικού
- Η διάχυση της γνώσης που παράγεται στο Πανεπιστήμιο

➤ Η παραγωγική εφαρμογή της γνώσης που παράγεται στο Πανεπιστήμιο

➤ Η αξιοποίηση του διαδικτύου για την προβολή του Νομού

Η έννοια των απειλών περιλαμβάνει τόσο εσωτερικά στοιχεία μιας επιχείρησης όσο και εξωτερικά γεγονότα όπως για παράδειγμα διακυμάνσεις σε συναλλαγματικές τιμές, αυξανόμενες τιμές πετρελαίου, τρομοκρατικές πράξεις κ.ά. Οι κυριότερες απειλές που καλείται να αντιμετωπίσει ο νομός Αρκαδίας είναι:

➤ Η αδυναμία διαμόρφωσης στρατηγικού ρόλου

➤ Η πληθυσμιακή συρρίκνωση

➤ Η αύξηση του μέσου όρου ηλικίας του Νομού

➤ Η περιορισμένη δυναμική των επιχειρήσεων

➤ Το έλλειμμα σε υποδομή νέων τεχνολογιών

➤ Η προβληματική προώθηση και διαφήμιση προϊόντων και υπηρεσιών

3.4 Στατιστικά στοιχεία τουρισμού του Νομού Αρκαδίας

Σε γενικές γραμμές το τουριστικό προϊόν της Περιφέρειας Πελοποννήσου στηρίζεται στους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους που διαθέτει αλλά και στους αρχαιολογικούς χώρους. Πιο συγκεκριμένα, η Περιφέρεια Πελοποννήσου διαθέτει ακτογραμμή μήκους 1.200 χλμ., πάνω από 42 βιότοπους και σπάνια σπήλαια, όπως αυτά του Διρού στη Λακωνία και του Κάμια στην Αρκαδία, περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως περιοχές ιδιαίτερου κάλλους, όπως αυτή της Βοϊδοκοιλιάς στην Πυλία, παραδοσιακούς οικισμούς αλλά και περισσότερους από 60 αρχαιολογικούς χώρους όπως αυτός των Μυκηνών, της Αρχαίας Επιδαύρου κ. ά.. Στην περαιτέρω τουριστική ανάπτυξη της περιοχής έχουν συμβάλλει σημαντικά οι νέοι οδικοί άξονες που κατασκευάστηκαν και μέσω των οποίων αναδείχθηκε το γεωγραφικό πλεονέκτημα της Πελοποννήσου.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ISETE) για το 2017 σε σύνολο περιφέρειας, ο νομός Λακωνίας έχει τον μεγαλύτερο

αριθμό ξενοδοχείων με ποσοστό 24%, ενώ όσον αφορά τα δωμάτια και τις κλίνες ο νομός με τη μεγαλύτερη συγκέντρωση είναι αυτός της Αργολίδας με ποσοστό 29%.



Διάγραμμα 3.4.ι Ξενοδοχειακό Δυναμικό Περιφέρειας Πελοποννήσου, 2017,

Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος

Όπως αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα ο Νομός Αρκαδίας διαθέτει 109 ξενοδοχεία, 1.793 δωμάτια και 3.547 κλίνες.

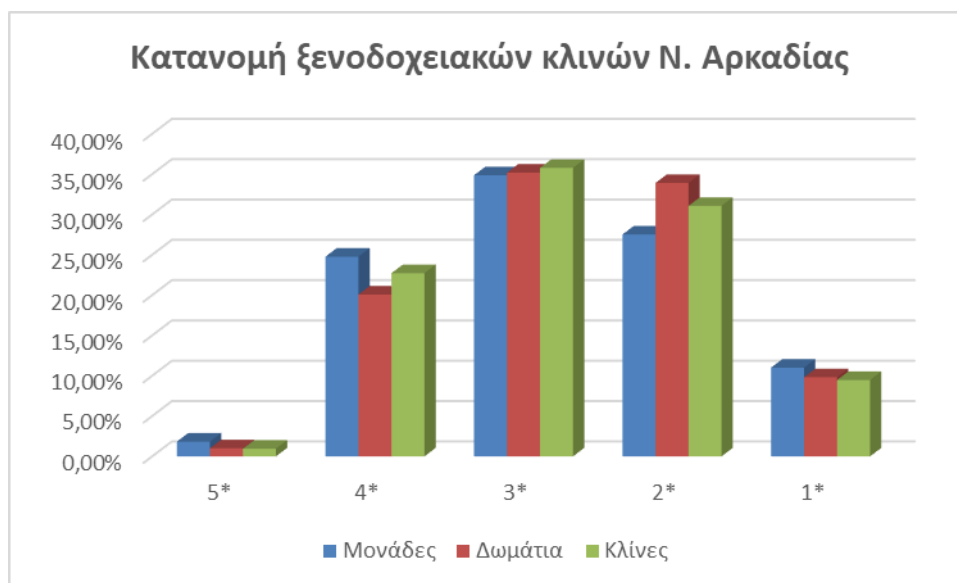
Ξενοδοχειακό Δυναμικό N. Αρκαδίας						
	5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Μονάδες	2	27	38	30	12	109
Δωμάτια	18	360	631	608	176	1.793
Κλίνες	34	806	1.269	1.102	336	3.547

Πίνακας 3.4 Ξενοδοχειακό Δυναμικό Νομού Αρκαδίας, 2017, Πηγή:

Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος

Όπως προκύπτει από το ακόλουθο διάγραμμα υπάρχει μεγάλη διαφοροποίηση στον τομέα της ποιότητας των ξενοδοχείων σε επίπεδο τουριστικών κλινών για το έτος 2017. Συγκεκριμένα, το ποσοστό συμμετοχής υψηλής τάξης τουριστικών κλινών (5 αστέρων) στο σύνολο των προσφερόμενων τουριστικών κλινών είναι 1,83%, ενώ τα ποσοστά συμμετοχής των κλινών 4, 3, 2 και 1 αστέρων

είναι 24,77%, 34,86%, 27,52% και 11,01 % αντίστοιχα. Βάσει αυτού και παρά τα σημαντικά βήματα που έχουν γίνει, εκτιμάται ως κρίσιμη η ανάγκη περαιτέρω αναβάθμισης των υποδομών του ξενοδοχειακού δυναμικού και της ποιότητας των προσφερόμενων τουριστικών υπηρεσιών στο Νομό Αρκαδίας.



Διάγραμμα 3.4.ii Κατανομή ξενοδοχειακών κλινών Ν. Αρκαδίας σε κατηγορίες αστέρων, 2017, Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος

Στο σημείο αυτό είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι το Ινστιτούτο του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ) δημοσίευσε την πρώτη έκδοση των Ετήσιων Εκθέσεων Ανταγωνιστικότητας και Διαρθρωτικής Προσαρμογής στον Τομέα του Τουρισμού των 13 Περιφερειών της χώρας. Σύμφωνα με τα στοιχεία των εκθέσεων, οι επισκέψεις στις 13 Περιφέρειες της χώρας την περίοδο 2016 – 2018 αυξήθηκαν κατά 23% (από 28,38 εκατ. σε 34,83 εκατ.). Αντίστοιχα, οι τουριστικές εισπράξεις στην Ελλάδα την ίδια περίοδο αυξήθηκαν κατά 23% (από €12,75 δις το 2016 σε €15,65 δις το 2018). Επίσης, η μέση δαπάνη ανά επίσκεψη στην Ελλάδα το 2018 διατηρήθηκε σχεδόν στα ίδια επίπεδα σε σχέση με το 2016, στα €449. Επιμέρους, η μέση δαπάνη κατέγραψε θετική μεταβολή σε 7 Περιφέρειες, ενώ παρουσίασε μείωση σε 6 Περιφέρειες.

Ειδικότερα για την Περιφέρεια Πελοποννήσου για το χρονικό διάστημα 2016 – 2018 σημειώθηκαν τα ακόλουθα:

➤ Επισκέψεις: Αύξηση κατά 5%, από 843 χιλ. σε 886 χιλ. Η Περιφέρεια Πελοποννήσου αντιπροσωπεύει το 3% των επισκέψεων που καταγράφηκαν στις

Περιφέρειες της Ελλάδας το 2018, σημειώνοντας αύξηση κατά 5% σε σύγκριση με το 2016. Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης η εικόνα είναι μεικτή, με τις αγορές της Γερμανίας (+34%, από 82 χιλ. το 2016 σε 110 χιλ. το 2018), των ΗΠΑ (+25%, από 80 χιλ. σε 100 χιλ.) και της Γαλλίας (+41%, από 59 χιλ. σε 83 χιλ.) να καταγράφουν αύξηση και τις αγορές του Ην. Βασιλείου (-28%, από 91 χιλ. σε 66 χιλ.) και των λοιπών (-1%, από 531 χιλ. σε 527 χιλ.) μείωση.

- Εισπράξεις: Αύξηση κατά 28%, από €324 εκατ. σε €415 εκατ.
- Μέση δαπάνη: Αύξηση κατά 22% από €384 σε €469
- Αφίξεις: Αύξηση κατά 119% (από 58 χιλ. σε 127 χιλ.) των διεθνών αεροπορικών αφίξεων την περίοδο 2013 – 2018 και για την ίδια περίοδο αύξηση κατά 22% (από 735 χιλ. σε 895 χιλ.) των ακτοπλοϊκών μετακινήσεων καταλαμβάνοντας έτσι το 1% των ακτοπλοϊκώς διακινηθέντων στο εσωτερικό της χώρας.
- Ακόμα για την ίδια περίοδο, οι απασχολούμενοι στον κλάδο της εστίασης σημείωσαν αύξηση κατά 25% (από 11 χιλ. το 2013 σε 14 χιλ. το 2018) ενώ οι απασχολούμενοι στα καταλύματα αύξηση κατά 11%.

Τέλος, στην ίδια μελέτη του Ινστιτούτου του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ) παρουσιάζονται οι αφίξεις διαχρονικά ανά νομό της περιφέρειας Πελοποννήσου και προκύπτει ότι ο νομός Αργολίδας έχει τον μεγαλύτερο αριθμό αφίξεων από όλους τους νομούς για τη χρονική περίοδο 2010 – 2016, εμφανίζοντας μια μείωση τη διετία 2012-2013 αλλά θεαματική αύξηση την τριετία 2014 – 2016. Αντίθετα, για την ίδια περίοδο ο νομός Αρκαδίας εμφανίζει πολύ χαμηλά ποσοστά αφίξεων χωρίς να δείχνει σημάδια βελτίωσης των επιπέδων αυτών γεγονός που οφείλεται στην ύπαρξη μικρού μεγέθους καταλυμάτων, στη δυσκολία προσπέλασης των ορεινών χειμερινών προορισμών λόγω έλλειψης υποδομών, στη μικρή πληρότητα και διάρκεια παραμονής των επισκεπτών, στην αδυναμία οργάνωσης και προώθησης των υπηρεσιών καθώς στην αδυναμία παροχής συμπληρωματικών υπηρεσιών (π.χ. ενοικιάσεις αυτοκινήτων, ψυχαγωγίας κλπ).

Δ' Κεφάλαιο

Μελέτη Περίπτωσης: Πάρκο Αθλητικού Τουρισμού Μαίναλος

4.1 Γενικά στοιχεία για τον Μαίναλο

Το όρος Μαίναλο βρίσκεται στην Πελοπόννησο, στο Νομό Αρκαδίας και συγκεκριμένα στα ανατολικά περιβάλλεται από τα όρη Ολίγυρτος, Τραχύ, Λύρκειο και Αρτεμίσιο, βόρεια από τα όρη Αροάνια και Ερύμανθο, δυτικά από τα όρη Μίνθη και Λύκαιο και στα νότια από τον Ταΰγετο και τον Πάρνωννα. Η ψηλότερη κορυφή του Μαίναλου είναι η Οστρακίνα με υψόμετρο 1.981μ. Το όνομα "Μαίναλο" έχει αρχαιοελληνικές ρίζες και υποδηλώνει την ιερή μανία, δηλαδή τη θεία παραφορά που φέρνει η άγρια φύση.

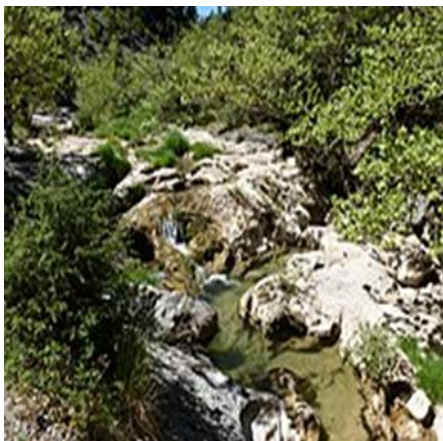


Πηγή: Wikipedia

Το Μαίναλο έχει πλούσια ιστορία που ξεκινά από την Αρχαία Ελλάδα μέχρι και την Ελληνική Επανάσταση. Στο Μαίναλο κατοικούσαν οι Δυάδες Νύμφες, γνωστές ως Μαιναλίδες αλλά και ο θεός Πάνα, που έπαιζε τη φλογέρα του και χόρευαν οι Μαιναλίδες. Επίσης, στην περιοχή του Μαινάλου ήταν θαμμένος ο γιος της Νύμφης Καλλιστώς, ο Αρκάς, του οποίου τα οστά - σύμφωνα με το χρησμό της Πυθίας - μετέφεραν οι Μαντινείς και τα έθαψαν στην περιοχή τους. Η περιοχή του Μαινάλου πρωτοστάτησε στην Ελληνική επανάσταση του 1821 και παρείχε πυρομαχικά από τους μπαρουτόμυλους της Δημητσάνας, ασφαλή ορμητήρια από τα δύσβατα ορεινά της περιοχής και στρατό από τα επαναστατημένα χωριά.

Η χλωρίδα του όρους Μαινάλου είναι ιδιαίτερα πλούσια και περιλαμβάνει πάνω από 570 είδη. Από το σπανιότερο ως το πιο κοινό αγριολούλουδο, συμβάλλουν

στη δημιουργία ενός σπουδαίου οικοσυστήματος με αποτέλεσμα να ενταχθεί στο δίκτυο προστασίας και ανάδειξης Natura 2000. Συγκεκριμένα στο βορειοδυτικό τμήμα του είναι ελατοσκέπαστο, στο νότιο κυριαρχούν τα πεύκα και τα κυπαρίσσια ενώ στο ανατολικό τμήμα η βλάστηση είναι αρκετά φτωχότερη.



Πηγή: Wikipedia

Το Μαίναλο προσφέρει πάρα πολλές ευκαιρίες για δραστηριότητες, ανάλογα με τις εποχές του χρόνου. Το καλοκαίρι είναι ιδανικό για kayak και rafting στα ποτάμια της περιοχής, το χειμώνα ενδείκνυται το σκι στο Χιονοδρομικό Κέντρο Μαινάλου – Οστρακίνας ενώ η πεζοπορία, η ποδηλασία, οι βόλτες με 4X4 και η ορειβασία προσφέρονται όλο το χρόνο στους επισκέπτες.

Το Χιονοδρομικό Κέντρο Μαινάλου – Οστρακίνας βρίσκεται σε υψόμετρο μεταξύ των 1.550 μ. και 1.770 μ., διαθέτει οκτώ πίστες (για αρχάριους, προχωρημένους και πολύ έμπειρους σκιέρ) με συνολικό μήκος 5,5 χλμ και τέσσερις αναβατήρες, που προσφέρουν εύκολη, γρήγορη και ασφαλή πρόσβαση, υπάρχει σχολή για εκμάθηση σκι, ενώ παράλληλα στις εγκαταστάσεις του χιονοδρομικού λειτουργούν καταστήματα ενοικίασης εξοπλισμού σκι και snowboard, τρία καφέ,

εστιατόριο, σαλέ, καθώς και το ανακαινισμένο καταφύγιο ΕΟΣ Τρίπολης, δυναμικής 40 ατόμων. Στο κέντρο λειτουργούν παράλληλα ένα σύγχρονο και μοντέρνο πάρκο για τους φίλους του snowboard αλλά και μηχανοκίνητο πάρκο όπου μπορεί κανείς να απολαύσει υπέροχες βόλτες στο χιόνι με μηχανάκια τύπου ATV (γουρούνες) αλλά και μοτοσυκλέτες Snowhawk.



Χιονοδρομικό κέντρο Μαινάλου, Πηγή: <http://www.inarcadia.gr/index.html>.

4.2 Η υπάρχουσα κατάσταση

Το χιονοδρομικό κέντρο Μαινάλου βρίσκεται στο νομό Αρκαδίας, στην καρδιά της Πελοποννήσου, στο ομώνυμο βουνό και συγκεκριμένα στην περιοχή Οστρακαίνα. Απέχει 30 χλμ από την Τρίπολη και 162 χλμ από την Αθήνα. Είναι το πιο κοντινό στην Αθήνα χιονοδρομικό κέντρο, με δρόμο που το μεγαλύτερο μέρος του είναι εθνική οδός. Επίσης, υπάρχει ασφαλτοστρωμένος δρόμος που περνά δίπλα από το χιονοδρομικό κέντρο και οδηγεί στη Βυτίνα μετά από διαδρομή 15 χλμ.

Το ΧΚ Μαινάλου έχει συνολικά 8 πιστές κατάβασης ενώ στο κέντρο λειτουργούν snow και snowboard park ενώ υπάρχει και η δυνατότητα ενοικίασης εξοπλισμού. Επίσης στο χιονοδρομικό κέντρο υπάρχει Snowboard park, πίστα ειδικά διαμορφωμένη για Snow tubes, και προβλέπεται να λειτουργήσει η πρώτη πλαστική πίστα χιονοδρομίας. Παράλληλα έχει ήδη δημιουργηθεί ένα πάρκο για μηχανάκια ATV's (snowmobiles), καθώς και ένα Snow bar στην πίστα Ερατώ σε ύψος 1600 μέτρων.

Το ΧΚ Μαινάλου αν και έχει πρωταγωνιστικό ρόλο στον χειμερινό τουρισμό της Αρκαδίας και ευρύτερα της Περιφέρειας Πελοποννήσου εντούτοις δεν φιλοξενεί μεγάλα αθλητικά γεγονότα και βασίζει τη βιωσιμότητα του στην επισκεψιμότητα από τους τουρίστες.

Επίσης ένα ακόμη σημαντικό πρόβλημα είναι η μεγάλη εποχικότητα που αυτό παρουσιάζει. Έτσι λοιπόν κατά τα $\frac{3}{4}$ του χρόνου οι εγκαταστάσεις του χιονοδρομικού κέντρου παραμένουν κλειστές καθώς δεν υπάρχει ενδιαφέρον για επίσκεψη.

4.3 SWOT Analysis

Η SWOT analysis είναι και αυτή ένα στρατηγικό εργαλείο της επιστήμης του marketing και χρησιμοποιείται για την ανάλυση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος αυτής όταν η επιχείρηση/ οργανισμός καλείται να πάρει κάποια απόφαση σχετικά με τους στόχους και την ύπαρξη της.

Κατά την SWOT analysis μελετώνται τέσσερις κατηγορίες στοιχείων του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος οι οποίες είναι:

- Τα δυνατά σημεία της επιχείρησης (Strengths)
- Τα αδύναμα σημεία (Weaknesses)
- Οι ευκαιρίες που προκύπτουν (Opportunities)
- Οι απειλές (Threats)

Έτσι ως δυνατά σημεία (Strengths) της νέας αυτής προσπάθειας για καλύτερη αξιοποίηση του ΧΚ Μαινάλου καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου είναι τα εξής:

- Το ΧΚ Μαινάλου μπορεί να αποτελέσει πόλο έλξης μεγάλων αθλητικών events κατά την χειμερινή περίοδο καθώς έχει αρκετές σημαντικές υποδομές
- Το ΧΚ Μαινάλου βρίσκεται στην καρδιά της Πελοποννήσου σε περιοχή δίπλα στην πόλη της Τρίπολης και σε απόσταση μόλις 1,5 ώρας από την Αθήνα. Επίσης, υπάρχει μεγάλη γεωγραφική εγγύτητα με τις υπόλοιπες πόλεις της Πελοποννήσου
- Σε κοντινές περιοχές γύρω από το ΧΚ Μαινάλου όπως είναι η Βυτίνα, το Λεβίδι αλλά και η Τρίπολη υπάρχουν ξενοδοχειακές υποδομές οι οποίες αν και δεν

είναι πολύ μεγάλες εντούτοις μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες διαμονής των συμμετεχόντων σε ένα αθλητικό γεγονός

Ως αδύναμα σημεία (Weaknesses) της νέας αυτής προσπάθειας για καλύτερη αξιοποίηση του ΧΚ Μαινάλου καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου είναι τα εξής:

- Το γεγονός ότι οι υποδομές και οι εγκαταστάσεις του ΧΚ Μαινάλου δεν είναι τόσο σύγχρονες και τόσο ικανές ώστε να φιλοξενήσουν μεγάλα αθλητικά γεγονότα
- Η έλλειψη τεχνογνωσίας των υπεύθυνων για την διοργάνωση αθλητικών γεγονότων
- Η έλλειψη οικονομικών πόρων και κονδυλίων για την αναβάθμιση των εγκαταστάσεων

Επίσης, ως ευκαιρίες (Opportunities) της νέας αυτής προσπάθειας για καλύτερη αξιοποίηση του ΧΚ Μαινάλου καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου αναδεικνύονται οι εξής:

- Η χρηματοδότηση μέσω του ΕΣΠΑ 2021 – 2027 και η δυνατότητα ένταξης της αναβάθμισης των υποδομών του ΧΚ Μαινάλου μέσα από αυτό
- Οι αναπτυξιακές δυνατότητες που έχει η περιοχή του Μαινάλου για την προσέλκυση τουρισμού και εκτός της χειμερινής περιόδου
- Οι δυνατότητες οι οποίες υπάρχουν για την ανάπτυξη εναλλακτικού τουρισμού στην περιοχή

Τέλος, οι απειλές (Threats) για την νέα αυτή προσπάθεια είναι οι εξής:

- Η πανδημία του κορωνοϊού και οι συνέπειες της στην διοργάνωση αθλητικών γεγονότων
- Η μείωση του ενδιαφέροντος για χειμερινά αθλήματα στην Πελοπόννησο και η μετατόπιση του ενδιαφέροντος σε άλλες περιοχές της χώρας μας

4.4 PEST Analysis

Η PEST analysis είναι ένα στρατηγικό εργαλείο της επιστήμης του marketing και χρησιμοποιείται για την ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος της επιχείρησης. Με την έννοια εξωτερικό περιβάλλον ή μακροπεριβάλλον εννοούμε όλες τις ομάδες οι οποίες λειτουργούν εκτός των ορίων της επιχείρησης αλλά αλληλεπιδρούν με αυτή και παρεμβαίνουν στη λειτουργία της. Έτσι η PEST analysis ασχολείται με την ανάλυση του:

- Πολιτικού περιβάλλοντος (Political)
- Οικονομικού περιβάλλοντος (Economical)
- Κοινωνικού περιβάλλοντος (Social)
- Τεχνολογικού περιβάλλοντος (Technological)

Στη μελέτη περίπτωσης που εξετάζουμε εδώ θα μπορούσαμε να πούμε πως για τις νέες αναπτυξιακές δυνατότητες του ΧΚ Μαινάλου στο πολιτικό περιβάλλον εκκρίνουν οι παρακάτω παράγοντες:

1. Οι νόμοι και η τήρηση αυτών
2. Η τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση και η στήριξη που αυτές μπορούν να προσφέρουν

Το οικονομικό περιβάλλον αναφέρεται στην οικονομική ζωή μιας επιχείρησης και πιο συγκεκριμένα τις νέες αναπτυξιακές δυνατότητες του ΧΚ Μαινάλου αναφέρονται παράγοντες όπως οι εξής:

1. Η αύξηση των εσόδων του χιονοδρομικού κέντρου
3. Η συνεισφορά στην αύξηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της ευρύτερης περιοχής της Αρκαδίας

Το κοινωνικό περιβάλλον αποτελείται από τη δομή της κοινωνίας και τις αντιλήψεις των ανθρώπων σχετικά με την νέα αυτή προσπάθεια. Ειδικότερα το περιβάλλον δομείται από παράγοντες όπως οι εξής:

1. Ψυχολογικοί παράγοντες οι οποίοι επηρεάζουν τη ροπή των ανθρώπων προς την επισκεψιμότητα των αθλητικών χώρων και την παρακολούθηση των χειμερινών αυτών εκδηλώσεων

2. Την κουλτούρα του κοινού
3. Τα δημογραφικά στοιχεία του target group των κοινού και των φιλάθλων

Τέλος, το τεχνολογικό περιβάλλον διαδραματίζει και αυτό με τη σειρά του σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη του ΧΚ Μαινάλου συμβάλλοντας και αυτό με μια σειρά από στοιχεία όπως:

1. Οι καινοτομίες που θα χρησιμοποιηθούν
2. Η μεταφορά της τεχνογνωσίας (know how) από ανάλογες ενέργειες και δράσεις άλλων χιονοδρομικών κέντρων προς το ΧΚ Μαινάλου για την διοργάνωση των εκδηλώσεων αυτών

3. Η αύξηση της παραγωγικότητας του χιονοδρομικού κέντρου εξαιτίας της δημιουργίας νέων εκδηλώσεων

4.5 Μίγμα μάρκετινγκ για την ανάπτυξη του ΧΚ Μαινάλου

Το μίγμα marketing ή αλλιώς γνωστό στη διεθνή βιβλιογραφία και ως 4Ps, αποτελεί ένα από τα βασικά θεωρήματα της έννοιας του marketing και έχει χαρακτηριστεί ως ένα σύμπλεγμα από ελεγχόμενες παραμέτρους με τα οποία μία επιχείρηση μπορεί να παράγει την απάντηση της στις ανάγκες μίας αγοράς που στοχοποιεί.

Το μείγμα marketing έχει χαρακτηριστεί από τα 4Ps. Αυτή η θεωρία είχε εισαχθεί από τον McCarthy την δεκαετία του 1960 και από τότε είναι η πιο δημοφιλής θεωρία για να αναλυθεί το marketing. Το μείγμα του marketing αποτελείται από τα παρακάτω στοιχεία:

1. Προϊόν (Product)

Είναι το ίδιο το αντικείμενο ή υπηρεσία, φτιαγμένο για να ικανοποιήσει μια προδιαγραμμένη ομάδα πελατών – τμήμα της αγοράς. Χρειάζεται δηλαδή: ανάπτυξη, δημιουργία μορφής του προϊόντος με κατάλληλες ιδιότητες και σχήμα, δοκιμασία, πιθανή βελτίωση, όνομα και συσκευασία, με σκοπό να ικανοποιηθεί η ομάδα - στόχος. Όταν κάποιος αγοράζει ένα νέο προϊόν ή υπηρεσία δεν λαμβάνει μόνο το ίδιο το προϊόν αλλά και κάτι παραπάνω.

2. Τιμή (Price)

Είναι το χρηματικό ποσό που δίνει ο καταναλωτής για να αγοράσει ένα αγαθό ή μία υπηρεσία. Η τελική τιμή είναι η εικόνα της προσδοκίας του καταναλωτή για το συγκεκριμένο προϊόν και του ανταγωνιστικού περιβάλλοντος που κινείται η επιχείρηση. Όσοι περισσότερες προσδοκίες έχει ο καταναλωτής ή λιγότερο ανταγωνιστικό είναι το περιβάλλον τόσο ακριβότερη είναι η τιμή και αντίστροφα.

3. Περιοχή (Place)

Είναι ο τόπος που διατίθεται ένα προϊόν, το κατάστημα, η πόλη, η περιφέρεια. Περιοχή δεν σημαίνει μόνο γεωγραφική περιοχή, αλλά και όλα τα κανάλια ή δίκτυα διανομής και τους μεσάζοντες, συν τα μέσα μεταφοράς που χρησιμοποιούνται για να φθάσει ένα αγαθό στον τελικό καταναλωτή. Είναι η

διαδικασία ώσπου το τελικό προϊόν να γίνει διαθέσιμο στον καταναλωτή στο σωστό σημείο την σωστή ώρα και στην εποθυμητή κατάσταση.

4. Προώθηση (Promotion)

Η προώθηση ενός προϊόντος είναι η προσπάθεια επικοινωνίας της επιχείρησης με τους καταναλωτές της αγοράς στόχου, σχετικά με το ανάλογο προϊόν, την τιμή που αυτό διατίθεται, ώστε να πεισθούν οι καταναλωτές να το αγοράσουν.

Τα τέσσερα αυτά στοιχεία αποτελούν τη σύνθεση ή το μείγμα του marketing και συνδέονται στενά. Σε περίπτωση που αλλάξει ένα από αυτά, επηρεάζεται η διεξαγωγή των υπόλοιπων. Αλλάζοντας μια μεταβλητή-παράμετρο, δημιουργείται ένα καινούριο μείγμα ή συνδυασμός marketing.

Όπως είναι προφανές το πρώτο στοιχείο στο οποίο πρέπει να δοθεί προσοχή κατά το σχεδιασμό της νέας προοπτικής ανάπτυξης του ΧΚ Μαινάλου είναι η ανάπτυξη του αθλητικού προϊόντος και ο σαφής ορισμός αυτού. Έτσι γίνεται ξεκάθαρο ότι η νέα αυτή διαδικασία δεν θα θυμίζει σε τίποτα την υπάρχουσα κατάσταση καθώς στοχεύει στην ανάληψη μεγάλων αθλητικών γεγονότων γεγονός το οποίο από μόνο του καθιστά περισσότερο οικονομικά βιώσιμο το ΧΚ Μαινάλου.

Κρίσιμο ζήτημα στην ανάπτυξη αυτού του σχεδίου είναι η αναβάθμιση του προϊόντος του ΧΚ Μαινάλου. Απαιτείται έτσι αναβάθμιση των εγκαταστάσεων αυτού προκειμένου να καταστεί δυνατόν να διοργανωθούν μεγάλες αθλητικές εκδηλώσεις σε αυτό. Επίσης ένα σημαντικό ζήτημα είναι αυτό της αξιοποίησης των εγκαταστάσεων του ΧΚ Μαινάλου τις περιόδους του χρόνου που δεν υπάρχει χιόνι. Σήμερα, οι εγκαταστάσεις αυτές παραμένουν κλειστές επιβαρύνοντας με πάγια κόστη τους ιδιοκτήτες χωρίς να υπάρχουν έσοδα. Προτείνεται επομένως η ανάπτυξη δράσεων εναλλακτικού τουρισμού όπως αναρρίχηση, δημιουργία σχολής θεραπευτικής ιππασίας και άλλων παρόμοιων δραστηριοτήτων οι οποίες θα βοηθούν σημαντικά στην καλύτερη αξιοποίηση των εγκαταστάσεων του χιονοδρομικού κέντρου.

4.6 Μεθοδολογία έρευνας

Προκειμένου να υπάρξει μια καλύτερη μελέτη του θέματος σχετικά με την αποδοτικότερη αξιοποίηση των εγκαταστάσεων του ΧΚ Μαινάλου πραγματοποιήθηκε ποιοτική έρευνα με συνεντεύξεις προκειμένου να μελετηθούν οι

προοπτικές ανάπτυξης και δημιουργίας ενός πάρκου αναψυχής και αθλητικού τουρισμού στην περιοχή του Μαινάλου.

Οι ερωτώμενοι κλήθηκαν να απαντήσουν σε 17 ερωτήσεις οι οποίες διακρίνονται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος υπάρχουν 6 ερωτήσεις σχετικές με τα προσωπικά στοιχεία του ερωτώμενου όπως φύλο, ηλικία, εκπαίδευση, θέση στον φορέα κτλ. Επίσης, στο δεύτερο μέρος του ερωτηματολογίου υπάρχουν ερωτήσεις ανοικτού τύπου μέσω των οποίων ο κάθε ένας από τα άτομα του δείγματος μας κατέθεσε τις δικές του απόψεις σχετικά με την καλύτερη αξιοποίηση των εγκαταστάσεων του ΧΚ Μαινάλου.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε δείγμα 30 ατόμων οι οποίοι αποτελούν μέλη του ΔΣ του ΧΚ Μαινάλου, εργαζόμενοι αυτού καθώς και τοπικοί φορείς στο διάστημα από 20/7/2021 έως και 5/8/2021.

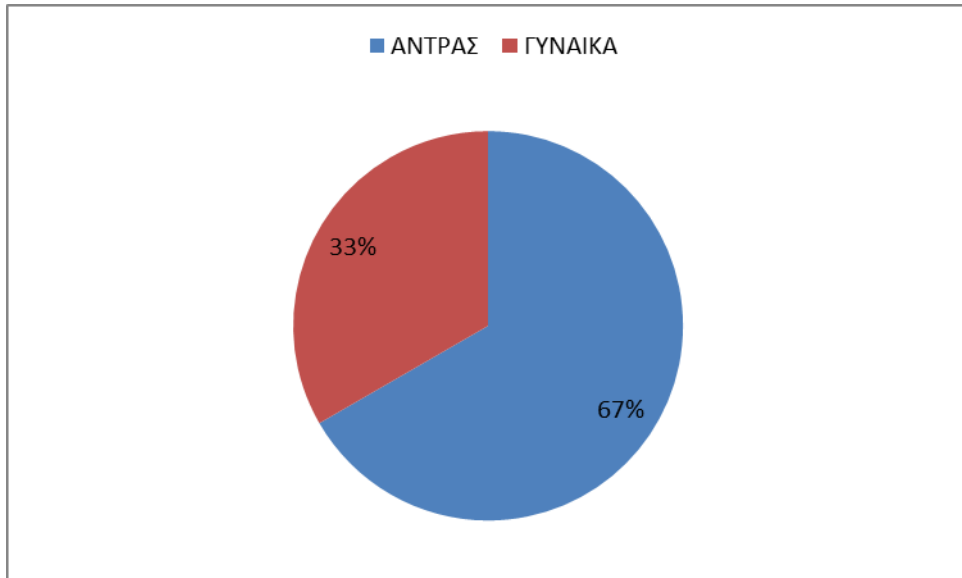
Λόγω της πανδημίας δεν ήταν εφικτή η δια ζώσης πραγματοποίηση των συνεντεύξεων και επιλέχθηκε είτε η συνέντευξη μέσω skype είτε η τηλεφωνική συνέντευξη σε λίγες όμως περιπτώσεις.

4.7 Αποτελέσματα έρευνας

Μέρος Α. Δημογραφικά χαρακτηριστικά

1η ερώτηση: Φύλο

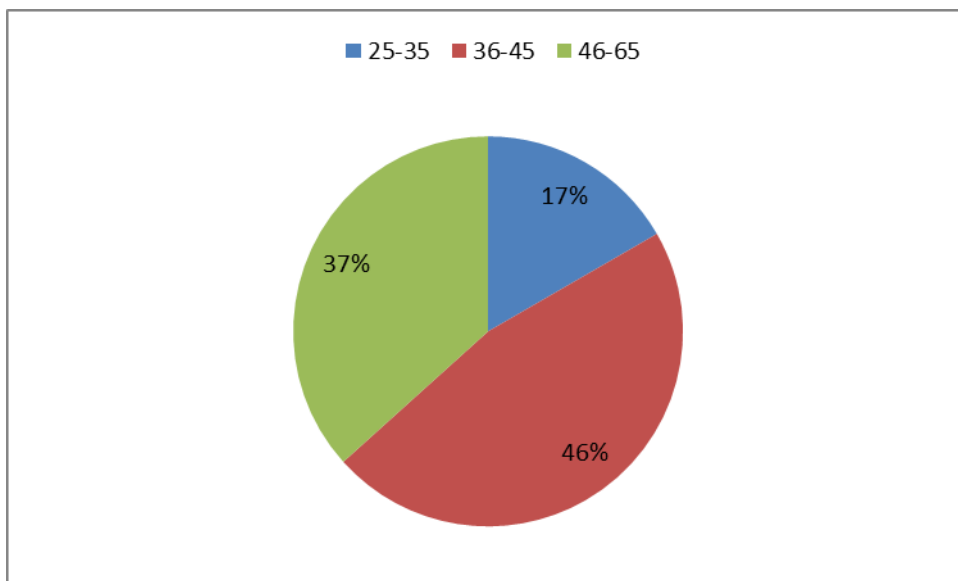
ΑΝΤΡΑΣ	20
ΓΥΝΑΙΚΑ	10



Όπως βλέπουμε το 67% των ερωτηθέντων ήταν άντρες και το 33% ήταν γυναίκες.

2η ερώτηση: Ηλικία

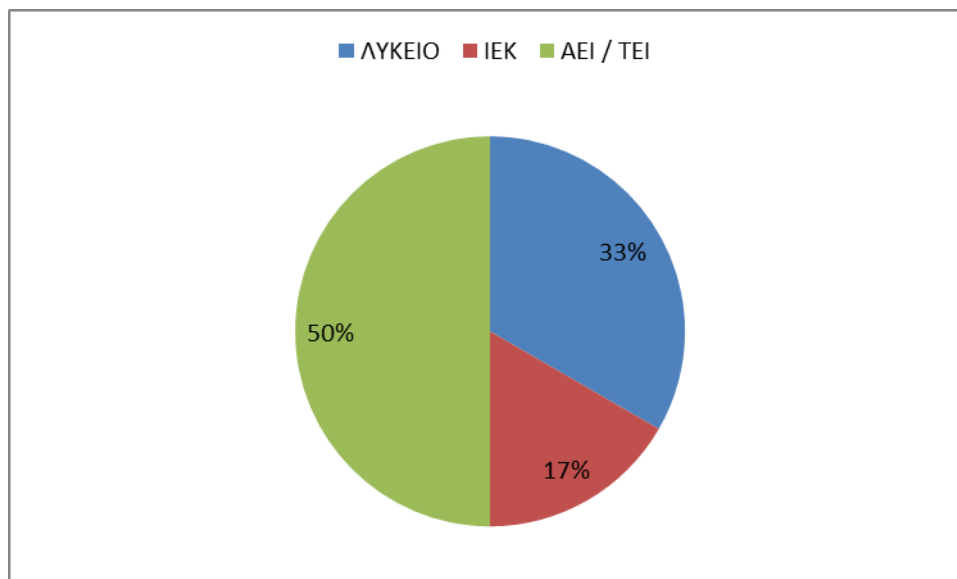
25-35	5
36-45	14
46-65	11



Σχετικά με την ηλικία τους, το 46% ήταν ηλικίας 36 έως και 45 ετών και από 17% ήταν ηλικίας 25 έως 35 ετών και ηλικίας 46 έως 65 ετών ήταν το 37%.

3η ερώτηση: Επίπεδο εκπαίδευσης

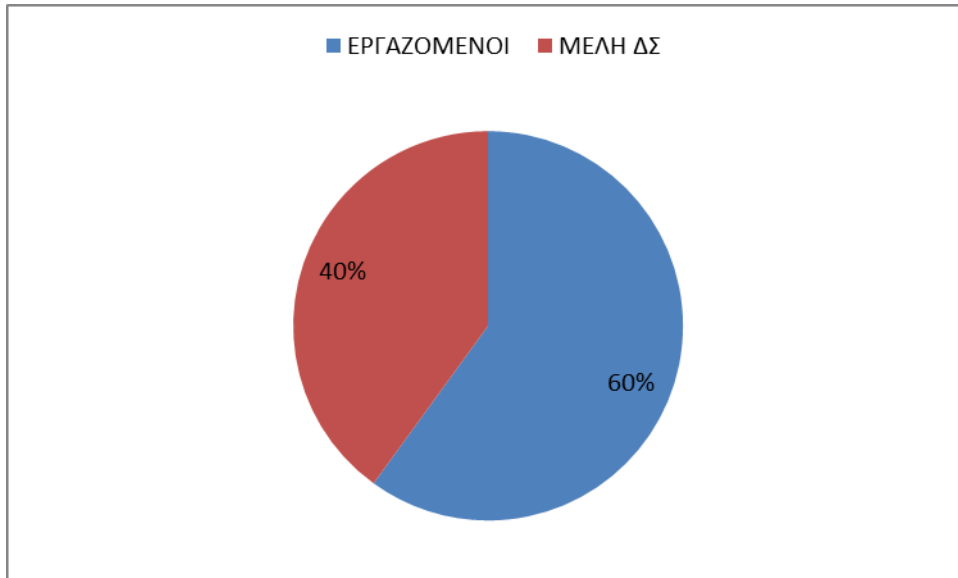
ΛΥΚΕΙΟ	10
ΙΕΚ	5
ΑΕΙ / ΤΕΙ	15



Από εκεί και πέρα σχετικά με το επίπεδο εκπαίδευσης το 33% ήταν απόφοιτοι Λυκείου, το 50% ήταν απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και το 17% ήταν απόφοιτοι ΙΕΚ.

4η ερώτηση: Θέση στην επιχείρηση

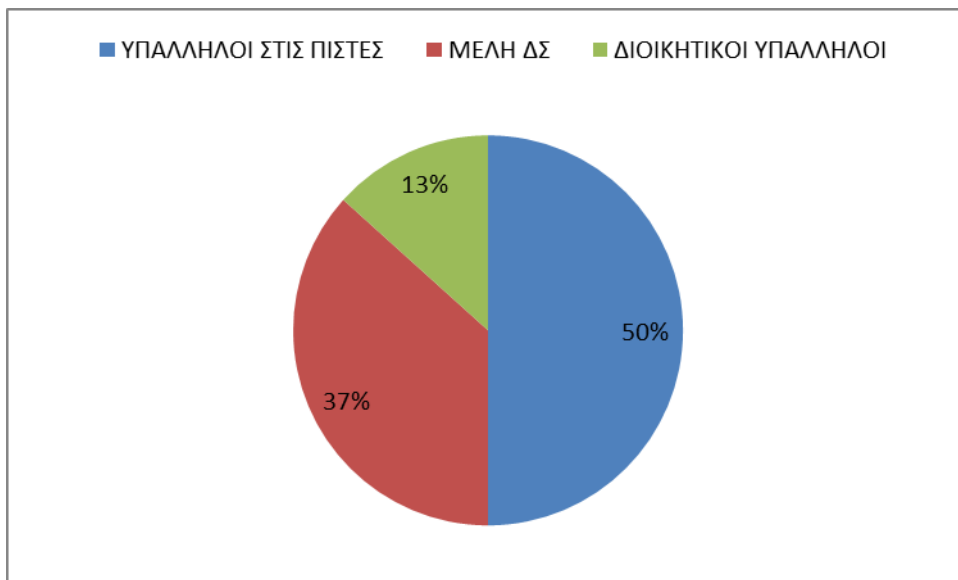
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ	18
ΜΕΛΗ ΔΣ	12



Το 60% των ερωτηθέντων ήταν εργαζόμενοι σε διάφορους τομείς του ΧΚ Μαινάλου και το 40% ήταν μέλη του ΔΣ του φορέα που το διαχειρίζεται.

5η ερώτηση: Αντικείμενο εργασίας

ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΣΤΙΣ ΠΙΣΤΕΣ	15
ΜΕΛΗ ΔΣ	11
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ	4



Οι ερωτώμενοι σε ποσοστό 50% ήταν υπάλληλοι που εργάζονται στις πίστες του χιονοδρομικού κέντρου, το 37% ήταν μέλη του ΔΣ του φορέα που διαχειρίζεται το χιονοδρομικό και το 13% ήταν διοικητικοί υπάλληλοι του χιονοδρομικού.

6η ερώτηση: Έτη εργασιακής εμπειρίας

Ολοκληρώνοντας τις απαντήσεις στο πρώτο μέρος του ερωτηματολογίου, το 40% των ερωτηθέντων δήλωσαν πως έχουν εργασιακή εμπειρία και ενασχόληση με το ΧΚ Μαινάλου από 3 έως και 5 έτη, το 30% δήλωσε περισσότερα από 5 έτη, το 20% δήλωσε από 1 έως 3 έτη και τέλος το 10% δήλωσε πως έχει εμπειρία μικρότερη του ενός έτους.

Μέρος Β

Ερωτήσεις σχετικές με τις προοπτικές του ΧΚ Μαινάλου ως τουριστικού προορισμού

7η ερώτηση: Ποια η γνώμη σας για τον αθλητικό τουρισμό στην Ελλάδα;

Πολλοί άνθρωποι αναρωτιούνται τι είναι ο αθλητικός τουρισμός. Ο τουρίστας που ωθείτε από κίνητρα αθλητικού τουρισμού είναι αυτός ο οποίος ταξιδεύει από μια περιοχή, χώρα κτλ σε άλλη για να παρακολουθήσει ένα αθλητικό γεγονός. Ενώ ο αθλητικός τουρισμός δεν ήταν πάντοτε εξαιρετικά δημοφιλής, κατά τη διάρκεια τελευταίων δέκα ετών, ο αριθμός των ατόμων που παρακολουθούν αθλητικές εκδηλώσεις εκτός της περιοχής μόνιμης κατοικίας τους έχει αυξηθεί δραστικά. Οι άνθρωποι ταξιδεύουν τώρα μακριά για να παρακολουθήσουν τις αγαπημένες τους εκδηλώσεις και δεν είναι περίεργο για το τι ενθάρρυνε την ξαφνική αύξηση της δημοφιλίας του αθλητικού τουρισμού καθώς ο αθλητισμός αποτελεί όπως είναι γνωστό κινητήρια δύναμη για την οικονομία.

Ενώ οι τεχνολογικές εξελίξεις τα τελευταία χρόνια ενδέχεται να μην έχουν ορατό αντίκτυπο στη βιομηχανία του αθλητισμού, τελικά σίγουρα έχουν. Λόγω της διαθεσιμότητας αγοράς αθλητικών εισιτηρίων μέσω διαδικτυακών τόπων οι χρήστες έχουν πλέον πρόσβαση σε πολλούς πόρους που δεν ήταν διαθέσιμοι πριν από μια δεκαετία. Οι άνθρωποι γνωρίζουν επίσης περισσότερο πότε και πού θα διεξαχθούν τα παιχνίδια και τα αθλητικά γεγονότα εκ των προτέρων, οπότε είναι πιο ικανοί να προετοιμαστούν για τα χρήματα και τη χρονική διάρκεια που απαιτείται για να μπορέσουν να παρακολουθήσουν αυτά τα γεγονότα. Ο αθλητικός τουρισμός όχι μόνο

κατάφερε να βρει θέση στον τεχνολογικό κλάδο, αλλά έχει μάλιστα αυξηθεί λόγω αυτού.

Οι τύποι αθλητικών τουριστικών ποικίλουν από άθλημα σε άθλημα. Οι πιο γενικευμένες στατιστικές είναι ότι οι περισσότεροι αθλητές τουρίστες είναι άνδρες ηλικίας 18 έως 34 ετών και ανήκουν στις οικονομικές ομάδες μεσαίας τάξης. Έτσι ενώ διαφορετικά αθλήματα έχουν διαφορετικούς καταναλωτές αθλητικού τουρισμού, όλα τα αθλήματα έχουν αυξήσει τη δημοτικότητά τους συνολικά τα τελευταία χρόνια.

Ο αθλητικός τουρισμός δεν είναι κάτι δύσκολο να τον αντιληφθούμε. Ο αθλητικός τουρισμός είναι η πράξη του ταξιδιού από τη μια τοποθεσία στην άλλη με στόχο να είναι μέλος του κοινού αθλητικών γεγονότων κάθε είδους.

Ενώ ο αθλητικός τουρισμός έχει αποκτήσει δημοτικότητα τα τελευταία χρόνια, πρέπει κανείς να σταματήσει και να σκεφτεί τι είναι πραγματικά και γιατί έχει γίνει τόσο δημοφιλής στα πλήθη των αθλητικών οπαδών. Έτσι όχι μόνο κατάφερε να αυξάνεται σταθερά κάθε χρόνο, αλλά έχει επίσης λάβει θέση μεταξύ των κορυφαίων λόγων για ταξίδια και διακοπές. Φαίνεται ότι όλο και περισσότεροι άνθρωποι χρησιμοποιούν τις διακοπές τους για να δουν τους αγαπημένους τους παίκτες σε δράση.

Έτσι λοιπόν για τους περισσότερους από τους ερωτηθέντες του δείγματος μας (70%) ο αθλητικός τουρισμός είναι απλά ένα μέσο προκειμένου κάποιος να δει ένα αθλητικό γεγονός από κοντά σε μια τοποθεσία εκτός του σπιτιού του. Η πλειοψηφία επίσης των ερωτηθέντων αναγνωρίζει την αξία του αθλητικού τουρισμού και τις αναπτυξιακές προοπτικές του.

8η ερώτηση: Ποια είναι η γνώμη σας για την υπάρχουσα κατάσταση του ΧΚ Μαινάλου;

Οι ερωτηθέντες δηλώσαν ότι το ΧΚ Μαινάλου αν και έχει βελτιώσει σημαντικά τις υποδομές του τα τελευταία χρόνια εντούτοις έχει ακόμη πολλές και μεγάλες αναξιοποίητες δυνατότητες ανάπτυξης. Επίσης, ένα ακόμη ζήτημα το οποίο αναδείχθηκε μέσω των απαντήσεων είναι τα προβλήματα στο επαρχιακό οδικό δίκτυο το οποίο συνδέει το χιονοδρομικό κέντρο με την Τρίπολη αλλά και τις γύρω περιοχές. Οι ερωτώμενοι δήλωσαν ότι το οδικό δίκτυο είναι απαρχαιωμένο και ειδικά τους χειμερινούς μήνες δημιουργούνται σημαντικά προβλήματα λόγω του χιονιού και του πάγου.

Τέλος, ορισμένοι ερωτώμενοι στάθηκαν στο γεγονός ότι τους χειμερινούς μήνες υπάρχει έντονη χιονόπτωση η οποία οδηγεί στο κλείσιμο του δρόμου καθώς η Περιφέρεια και ο Δήμος δεν μεριμνούν προκειμένου να υπάρχουν εκχιονιστικά μηχανήματα προκειμένου ο δρόμος προς το χιονοδρομικό να είναι ανοικτός και προσπελάσιμος διαρκώς. Όλα αυτά επομένως είναι ζητήματα τα οποία δυσχεραίνουν τις προοπτικές ανάπτυξης της περιοχής αυτής.

9η ερώτηση: Θεωρείτε ότι το Χ/Κ Μαινάλου έχει τις δυνατότητες να αποτελέσει κέντρο αθλητικού τουρισμού για την Πελοπόννησο, όχι μόνο για τους χειμερινούς μήνες αλλά και όλο το χρόνο;

Όλοι οι ερωτώμενοι συμφωνούν εδώ ότι το ΧΚ Μαινάλου έχει τις δυνατότητες να αποτελέσει κέντρο αθλητικού τουρισμού για την Πελοπόννησο ολόκληρο το χρόνο όμως απαιτούνται να γίνουν πολλές ενέργειες σε αυτή την κατεύθυνση. Καταρχήν θα πρέπει να γίνει ένας κοστολογημένος στρατηγικός σχεδιασμός ο οποίος θα αναδεικνύει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής και να αντιμετωπίζει με ρεαλισμό τα μειονεκτήματα και τις ελλείψεις οι οποίες υπάρχουν. Από εκεί και πέρα θα πρέπει να πραγματοποιηθεί ένα ολοκληρωμένο marketing plan προκειμένου αυτά τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής του Μαινάλου να γνωστοποιηθούν στους ενδιαφερόμενους επισκέπτες μέσω της διαφήμισης και να αυξηθεί η επισκεψιμότητα της περιοχής.

Τέλος, οι αρμόδιοι (Περιφέρεια Πελοποννήσου και Δήμος Τρίπολης) θα πρέπει να διεκδικήσουν ενεργά την διοργάνωση μεγάλων αθλητικών events στην περιοχή προκειμένου σιγά σιγά να ξεκινήσει να αποτελεί προορισμό αθλητικού τουρισμού για την ευρύτερη περιοχή της Πελοποννήσου.

10η ερώτηση: Πιστεύετε πως το ΧΚ Μαινάλου μπορεί με τις κατάλληλες προσαρμογές να διοργανώσει μεγάλα εγχώρια αθλητικά events στις εγκαταστάσεις του;

Οι ερωτηθέντες δήλωσαν ότι θεωρούν πως το ΧΚ Μαινάλου μπορεί με τις κατάλληλες προσαρμογές να διοργανώσει μεγάλα εγχώρια αθλητικά events αρκεί να γίνουν άμεσα πολύ σημαντικές παρεμβάσεις στους χώρους του. Αρχικά σχετικά με το χειμερινό τουρισμό θα πρέπει να υπάρξει βελτίωση και αύξηση της χωρητικότητας στις πίστες του σκι. Επίσης, αναβάθμιση του εξοπλισμού του χιονοδρομικού προκειμένου να μπορεί να εξυπηρετήσει περισσότερους τουρίστες. Ακόμη ένα κρίσιμο

ζήτημα είναι αυτό της επέκτασης του parking και των χώρων στάθμευσης προκειμένου να μπορέσει να εξυπηρετήσει περισσότερους τουρίστες.

Τέλος, το ζήτημα της εποχικότητας είναι ένα κρίσιμο θέμα καθώς στόχος του ΧΚ Μαινάλου θα πρέπει να είναι να λειτουργεί περισσότερους μήνες το χρόνο.

11η ερώτηση: Θεωρείτε εφικτό το ΧΚ Μαινάλου να γίνει ένα σύγχρονο κέντρο ορεινής ποδηλασίας κατά τους καλοκαιρινούς μήνες;

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων θεωρούν εφικτό το ΧΚ Μαινάλου να γίνει ένα σύγχρονο κέντρο ορεινής ποδηλασίας κατά τους καλοκαιρινούς μήνες αρκεί να υπάρξουν σημαντικές παρεμβάσεις στην κατεύθυνση αυτή.

Η ορεινή ποδηλασία είναι η δραστηριότητα οδήγησης ποδηλάτου σε διάφορα είδη εκτός δρόμου μονοπατιών. Απαιτεί αντοχή, ταχύτητα, ισορροπία και τεχνικές δεξιότητες για να περιηγηθείτε σε δύσβατα εδάφη. Σε αντίθεση με τους ποδηλάτες δρόμου, οι ποδηλάτες βουνού επιδιώκουν εμπόδια και βλέπουν τον κόσμο ως μια φυσική και προκλητική πίστα γεμάτη μονοπάτια με στροφές.

Υπάρχουν διαφορετικοί κλάδοι ποδηλασίας βουνού, που κυμαίνονται από καταβάσεις αδρεναλίνης έως απαλές βόλτες σε γραφικά δασικά μονοπάτια. Η ορεινή ποδηλασία είναι ένα δυναμικό άθλημα που περιλαμβάνει συνολική προπόνηση σώματος.

Η εξερεύνηση του εξωτερικού χώρου και η αλλαγή του τοπίου σε κάθε βόλτα καθιστά την ορεινή ποδηλασία επίσης μια ψυχικά χαλαρωτική και ανακουφιστική δραστηριότητα.

Για να πραγματοποιηθεί όμως αυτός ο σχεδιασμός θα πρέπει στις εγκαταστάσεις του ΧΚ Μαινάλου να δημιουργηθούν ποδηλατικές διαδρομές κατάλληλες για ορεινή ποδηλασία και το όλο αυτό project να χρηματοδοτηθεί ενεργά και να προβληθεί τόσο από την Περιφέρεια Πελοποννήσου αλλά και από τον φορέα διαχείρισης του Μαινάλου.

12η ερώτηση: Πόσο εφικτή θεωρείτε πως είναι η δημιουργία ενός τέτοιου έργου μετά την πανδημία του κορωνοϊού;

Οι ερωτώμενοι μας δήλωσαν ότι σίγουρα η τρέχουσα πανδημία έχει επηρεάσει αρνητικά ευρύτερα τον τουρισμό και ειδικότερα τον αθλητικό τουρισμό. Παράλληλα όμως η πανδημία που σιγά σιγά φτάνει στην ολοκλήρωση της έχει

δημιουργήσει ακόμη μεγαλύτερη ανάγκη στους ανθρώπους να πάνε διακοπές και να ξεπεράσουν αυτά τα δύσκολα σχεδόν ποια δύο χρόνια από την εμφάνιση του COVID 19. Έτσι λοιπόν θεωρείται πως εάν το project για την δημιουργία πίστας ορεινής ποδηλασίας στο ΧΚ Μαινάλου προχωρήσει άμεσα αυτό θα συναντήσει μεγάλη θετική ανταπόκριση από τους τουρίστες και θα αυξηθεί σημαντικά η επισκεψιμότητα της περιοχής.

13η ερώτηση: Από πού θεωρείται ότι μπορούν να αντληθούν πόροι ώστε να ολοκληρωθεί ένα τέτοιο εγχείρημα με την υφιστάμενη κατάσταση;

Οι ερωτώμενοι μας απάντησαν ότι ένα χρηματοδοτικό εργαλείο για την άντληση των χρημάτων ώστε να πραγματοποιηθεί το έργο αυτό θα μπορούσε να είναι το ΕΣΠΑ 2021 – 2027 στο οποίο και αναμένεται να ενταχθούν μεγάλα έργα σε ολόκληρη τη χώρα. Επίσης, μια άλλη πρόταση των ερωτηθέντων είναι να αντληθούν χρήματα μέσω του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) για την περίοδο 2021-2025. Το ΕΠΑ θεσπίζει ένα ολοκληρωμένο σύστημα για το σχεδιασμό, τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ). Οι αναπτυξιακοί στόχοι του ΕΠΑ 2021-2025 αναπτύσσονται σε πέντε πυλώνες: Έξυπνη Ανάπτυξη, Πράσινη Ανάπτυξη, Κοινωνική Ανάπτυξη, Ανάπτυξη Υποδομών και Εξωστρέφεια. Τα διαλαμβανόμενα στο ΕΠΑ επίσης επηρεάζουν το σχεδιασμό ΕΣΠΑ και Προγραμμάτων επιδιώκοντας την ανάπτυξη συνεργειών και συμπληρωματικότητας.

Τέλος, μια ακόμη πρόταση είναι η αναβάθμιση του Μαινάλου να γίνει μέσω της σύμπραξης του ιδιωτικού και του δημόσιου φορέα με σχήμα ΣΔΙΤ και την παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης των εγκαταστάσεων για συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

14η ερώτηση: Πιστεύετε πως το ΧΚ Μαινάλου θα μπορούσε να φιλοξενήσει αγώνες διεθνούς βεληνεκούς;

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησε ότι σήμερα όπως έχει η κατάσταση το ΧΚ Μαινάλου είναι αδύνατον να μπορέσει να φιλοξενήσει αγώνες διεθνούς βεληνεκούς διότι δεν έχει τις κατάλληλες εγκαταστάσεις για να το πράξει. Όλοι όμως συμφωνούν πως εφόσον βελτιωθούν οι υποδομές και εάν υπάρξει μια

συντονισμένη προσπάθεια της Περιφέρειας και του Δήμου τότε ναι η περιοχή του Μαινάλου έχει όλες τις κατάλληλες προϋποθέσεις ώστε δυνητικά να φιλοξενήσει διεθνείς αγώνες.

15η ερώτηση: Πιστεύετε πως η προσπάθεια για την λειτουργία του ΧΚ και το καλοκαίρι πρέπει να ανήκει σε ιδιωτική, τοπική, περιφερειακή, κυβερνητική ή άλλη συνδυαστική πρωτοβουλία;

Οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες του δείγματος στέκονται στην σημασία που οφείλει να δώσει η Περιφέρεια Πελοποννήσου και ο Δήμος Τρίπολης στην ανάπτυξη του Μαινάλου και στη δυνατότητα του να αποτελέσει έναν πολυχώρο αθλητικών δραστηριοτήτων καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου ξεπερνώντας έτσι την μεγάλη εποχικότητα που υπάρχει σήμερα με τη χρήση του μόνο ως χιονοδρομικό κέντρο.

Οι ερωτώμενοι βέβαια αναγνωρίζουν ότι στην προσπάθεια αυτή μπορούν και πρέπει να συμβάλλουν και ιδιώτες επενδυτές ενώ βλέπουν θετικά την ανάπτυξη ενός χρηματοδοτικού σχήματος ΣΔΙΤ για την άμεση ανάπτυξη της περιοχής.

16η ερώτηση: Μπορούν συμπράξεις ιδιωτικών φορέων ή σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα να έχουν το knowhow για τον επαναπροσανατολισμό μιας τέτοιας υποδομής και ταυτόχρονα την πρόσβαση σε επαρκή χρηματοδοτικά εργαλεία ώστε να υλοποιηθεί ένα έργο που θα αποδώσει σύντομα υπεραξίες στο τοπικό αλλά και ευρύτερο κοινό;

Οι ερωτώμενοι μας δήλωσαν πως οι συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα μπορούν να βοηθήσουν στην υλοποίηση αυτού του σχεδιασμού καθώς μέσω αυτού του σχήματος θα υπάρχει η απαιτούμενη τεχνογνωσία.

Άλλωστε είναι δεδομένο πως σήμερα σε τόσο μεγάλα projects όπως είναι αυτό της ανάπτυξης των δραστηριοτήτων του ΧΚ Μαινάλου προκειμένου να γίνει μια ολοκληρωμένη περιοχή αθλητικού τουρισμού δεν αρκεί μόνο ούτε ο δημόσιος ούτε ο ιδιωτικός τομέας και απαιτούνται συνέργειες και συνεργασίες.

Ο δημόσιος τομέας (Δήμοι, Περιφέρεια, Κεντρική κυβέρνηση) προσφέρουν την πρόσβαση σε χρηματοδοτικά εργαλεία όπως το ΕΣΠΑ, χρηματοδότηση από

Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα κτλ. Από την άλλη ο ιδιωτικός τομέας έχει το απαιτούμενο knowhow προκειμένου να μπορέσει να υλοποιήσει αυτό το project.

17η ερώτηση: Ποια σύμπραξη θα προτείνατε και ποια εργαλεία;

Οι ερωτώμενοι συμφωνούν ότι απαιτείται μια σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ) προκειμένου να μπορέσει το έργο της ανάπλασης και της ανάπτυξης του ΧΚ Μαινάλου και η μετεξέλιξη του σε κέντρο αθλητικού τουρισμού να γίνει άμεσα πραγματικότητα.

Ένα αρχικό εργαλείο χρηματοδότησης σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των ερωτηθέντων θα ήταν το ΕΣΠΑ 2021- 2027. Το όραμα του ΕΣΠΑ για την ανάπτυξη συμπυκνώνεται στο παρακάτω νόημα η συμβολή στην αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας με ανάταξη και αναβάθμιση του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της χώρας και τη δημιουργία και διατήρηση βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, έχοντας ως αιχμή την εξωστρεφή, καινοτόμο και ανταγωνιστική επιχειρηματικότητα και γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης.

Ένα ακόμη εργαλείο για την υλοποίηση του σχεδίου αυτού θα μπορούσε να ήταν και η χρηματοδότηση μέσω επενδυτή – αγγέλου (business angel). Ένας επενδυτής – άγγελος είναι ένας ιδιώτης υψηλής καθαρής αξίας που παρέχει οικονομική υποστήριξη για μικρές νεοσύστατες επιχειρήσεις συνήθως σε αντάλλαγμα μετοχικού κεφαλαίου στην εταιρεία. Συχνά, οι επενδυτές άγγελοι βρίσκονται μεταξύ της οικογένειας και των φίλων ενός επιχειρηματία. Τα κεφάλαια που παρέχουν οι επενδυτές Άγγελοι μπορεί να είναι μια εφάπαξ επένδυση για να βοηθήσουν την επιχείρηση στα πρώτα της βήματα ή μια συνεχιζόμενη χρηματοδότηση για να υποστηρίξει και να μεταφέρει την εταιρεία στα δύσκολα αρχικά της στάδια.

Οι επενδυτές Άγγελοι είναι άτομα που επιδιώκουν να επενδύσουν στα πρώτα στάδια των νεοσύστατων επιχειρήσεων. Αυτοί οι τύποι επενδύσεων είναι επικίνδυνοι και συνήθως δεν αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το 10% του χαρτοφυλακίου του επενδυτή αγγέλου. Οι περισσότεροι επενδυτές Άγγελοι διαθέτουν πλεονάζοντα κεφάλαια και αναζητούν υψηλότερο ποσοστό απόδοσης από αυτά που παρέχονται από παραδοσιακές επενδυτικές ευκαιρίες.

Οι επενδυτές αγγέλου παρέχουν πιο ευνοϊκούς όρους σε σύγκριση με άλλους δανειστές, καθώς συνήθως επενδύουν στον επιχειρηματία που ξεκινά την επιχείρηση και όχι τη βιωσιμότητα της επιχείρησης. Οι επενδυτές άγγελοι επικεντρώνονται στο

να βοηθούν τις νεοσύστατες επιχειρήσεις να κάνουν τα πρώτα τους βήματα, παρά το πιθανό κέρδος που μπορούν να πάρουν από την επιχείρηση. Ουσιαστικά, οι επενδυτές Άγγελοι είναι το αντίθετο των επιχειρηματικών κεφαλαίων.

Οι επενδυτές Άγγελοι καλούνται επίσης άτυποι επενδυτές, χρηματοδότες αγγέλου, ιδιώτες επενδυτές, επενδυτές σπόρων ή επιχειρηματικοί άγγελοι. Πρόκειται για άτομα, συνήθως εύπορα, τα οποία εισάγουν κεφάλαια για νεοσύστατες εταιρείες σε αντάλλαγμα μετοχικού κεφαλαίου ή μετατρέψιμου χρέους. Ορισμένοι επενδυτές αγγέλου επενδύουν μέσω πλατφορμών crowdfunding στο διαδίκτυο ή δημιουργούν δίκτυα επενδυτών αγγέλου για να συγκεντρώσουν το κεφάλαιο μαζί.

Οι επενδυτές Άγγελοι συνήθως χρησιμοποιούν τα δικά τους χρήματα, σε αντίθεση με τους επενδυτές επιχειρηματικών κεφαλαίων που φροντίζουν τα συγκεντρωμένα χρήματα από πολλούς άλλους επενδυτές και τα τοποθετούν σε ένα στρατηγικά διαχειριζόμενο ταμείο.

Αν και οι επενδυτές Άγγελοι συνήθως αντιπροσωπεύουν ιδιώτες, η οντότητα που παρέχει πραγματικά τα κεφάλαια μπορεί να είναι μια εταιρεία περιορισμένης ευθύνης μια επιχείρηση, ένα ταμείο ή ένα επενδυτικό ταμείο, μεταξύ πολλών άλλων ειδών επιχειρήσεων. Άγγελοι επενδυτές που δημιουργούν νεοσύστατες επιχειρήσεις που αποτυγχάνουν κατά τα πρώτα τους στάδια χάνουν εντελώς τις επενδύσεις τους. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι επαγγελματίες επενδυτές αγγέλου αναζητούν ευκαιρίες για μια καθορισμένη στρατηγική εξόδου, εξαγορές ή αρχικές δημόσιες προσφορές.

Ο πραγματικός εσωτερικός ρυθμός απόδοσης για ένα επιτυχημένο χαρτοφυλάκιο για επενδυτές αγγέλου είναι περίπου 22%. Αν και αυτό μπορεί να φαίνεται καλό για τους επενδυτές και φαίνεται υπερβολικά ακριβό για επιχειρηματίες με επιχειρήσεις πρώιμου σταδίου, συνήθως δεν είναι διαθέσιμες φθηνότερες πηγές χρηματοδότησης όπως οι τράπεζες για τέτοιες επιχειρηματικές δραστηριότητες. Αυτό καθιστά τις επενδύσεις αγγέλου τέλειες για επιχειρηματίες που εξακολουθούν να αγωνίζονται οικονομικά κατά τη φάση εκκίνησης της επιχείρησής τους.

Επίσης ένας ακόμη εναλλακτικός τρόπος χρηματοδότησης είναι μέσω venture capital. Το επιχειρηματικό κεφάλαιο (venture capital) είναι μια μορφή ιδιωτικών ιδίων κεφαλαίων και ένα είδος χρηματοδότησης που παρέχουν οι επενδυτές σε νεοσύστατες εταιρείες και μικρές επιχειρήσεις που πιστεύεται ότι έχουν μακροπρόθεσμο αναπτυξιακό δυναμικό. Τα επιχειρηματικά κεφάλαια προέρχονται γενικά από εύπορους επενδυτές, επενδυτικές τράπεζες και άλλα χρηματοπιστωτικά

ιδρύματα. Ωστόσο, δεν έχει πάντα νομισματική μορφή. Μπορεί επίσης να παρέχεται με τη μορφή τεχνικής ή διαχειριστικής εμπειρογνωμοσύνης. Το επιχειρηματικό κεφάλαιο κατανέμεται συνήθως σε μικρές εταιρείες με εξαιρετικό αναπτυξιακό δυναμικό ή σε εταιρείες που έχουν αναπτυχθεί γρήγορα και φαίνεται έτοιμες να συνεχίσουν να επεκτείνονται.

Αν και μπορεί να είναι επικίνδυνο για τους επενδυτές που καταθέτουν κεφάλαια, η πιθανότητα αποδόσεων άνω του μέσου όρου είναι μια ελκυστική απόδοση. Για νέες εταιρείες ή επιχειρήσεις που έχουν περιορισμένο ιστορικό λειτουργίας (κάτω των δύο ετών), η χρηματοδότηση επιχειρηματικών κεφαλαίων γίνεται ολοένα και πιο δημοφιλής - ακόμη και απαραίτητη - πηγή άντλησης κεφαλαίων, ειδικά εάν δεν έχουν πρόσβαση σε κεφαλαιαγορές, τραπεζικά δάνεια ή άλλα χρεωστικά μέσα. Το κύριο μειονέκτημα είναι ότι οι επενδυτές παίρνουν συνήθως ίδια κεφάλαια στην εταιρεία και, επομένως, έχουν λόγο στις αποφάσεις της εταιρείας.

Σε μια συμφωνία επιχειρηματικού κεφαλαίου, μεγάλα τμήματα ιδιοκτησίας μιας εταιρείας δημιουργούνται και πωλούνται σε μερικούς επενδυτές μέσω ανεξάρτητων περιορισμένων συνεργασιών που δημιουργούνται από εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου. Μερικές φορές αυτές οι συνεργασίες αποτελούνται από μια ομάδα αρκετών παρόμοιων επιχειρήσεων. Μια σημαντική διαφορά μεταξύ επιχειρηματικών κεφαλαίων και άλλων ιδιωτικών συμφωνιών μετοχών, ωστόσο, είναι ότι το επιχειρηματικό κεφάλαιο τείνει να επικεντρώνεται σε αναδύμενες εταιρείες που αναζητούν ουσιαστικά κεφάλαια για πρώτη φορά, ενώ τα ιδιωτικά κεφάλαια τείνουν να χρηματοδοτούν μεγαλύτερες, πιο καθιερωμένες εταιρείες που αναζητούν μια εισαγωγή ιδίων κεφαλαίων ή μια ευκαιρία για τους ιδρυτές της εταιρείας να μεταβιβάσουν ορισμένα από τα μερίδια ιδιοκτησίας τους.

Το πρώτο βήμα για κάθε επιχείρηση που αναζητά επιχειρηματικό κεφάλαιο είναι να υποβάλει επιχειρηματικό σχέδιο, είτε σε επιχείρηση επιχειρηματικού κεφαλαίου είτε σε επενδυτή αγγέλου. Εάν ενδιαφέρεται για την πρόταση, η εταιρεία ή ο επενδυτής πρέπει στη συνέχεια να εκτελέσουν τη δέουσα επιμέλεια, η οποία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, διεξοδική διερεύνηση του επιχειρηματικού μοντέλου, των προϊόντων, της διαχείρισης και του ιστορικού λειτουργίας της εταιρείας.

Δεδομένου ότι το επιχειρηματικό κεφάλαιο τείνει να επενδύει μεγαλύτερα χρηματικά ποσά σε λιγότερες εταιρείες, αυτή η βασική έρευνα είναι πολύ σημαντική. Μόλις ολοκληρωθεί η δέουσα επιμέλεια, η εταιρεία ή ο επενδυτής θα δεσμεύσουν μια

επένδυση κεφαλαίου σε αντάλλαγμα για ίδια κεφάλαια στην εταιρεία. Αυτά τα χρήματα μπορούν να παρασχεθούν ταυτόχρονα, αλλά συνήθως το κεφάλαιο παρέχεται σε δόσεις. Στη συνέχεια, η εταιρεία ή ο επενδυτής διαδραματίζει ενεργό ρόλο στη χρηματοδοτούμενη εταιρεία, συμβουλευόντας και παρακολουθώντας την πρόοδό της πριν αποδεσμεύσει επιπλέον κεφάλαια.

Ο επενδυτής βγαίνει από την εταιρεία μετά από μια χρονική περίοδο, συνήθως τέσσερα έως έξι χρόνια μετά την αρχική επένδυση, ξεκινώντας μια συγχώνευση, εξαγορά ή αρχική δημόσια προσφορά.

Επιπλέον άλλοι εναλλακτικοί τρόποι χρηματοδότησης για την υλοποίηση αυτού του πλάνου είναι οι θερμοκοιτίδες επιχειρήσεων, τα startups και το crowdfunding.

Η επώαση είναι μια δοκιμαστική διαδικασία κατά την οποία μια εταιρεία αμοιβαίων κεφαλαίων λειτουργεί ένα μόνο κεφάλαιο ή μια ομάδα κεφαλαίων ιδιωτικά με το δικό της κεφάλαιο ή κεφάλαιο εργαζομένων προκειμένου να δοκιμάσει τα λειτουργικά χαρακτηριστικά του αμοιβαίου κεφαλαίου. Τα χρήματα που δοκιμάστηκαν σε επώαση είναι γνωστά ως επωασμένα κεφάλαια.

Η επώαση είναι μια κοινή πρακτική που χρησιμοποιείται τόσο από εταιρείες αμοιβαίων κεφαλαίων όσο και από αμοιβαία κεφάλαια αντιστάθμισης κινδύνου για τον υπολογισμό της ζήτησης και των λειτουργικών χαρακτηριστικών ενός δυνητικού νέου αμοιβαίου κεφαλαίου.

Οι εταιρείες επενδύσεων μπορούν να χρησιμοποιήσουν μια δοκιμαστική διαδικασία επώασης για να δοκιμάσουν ένα μόνο κεφάλαιο ή μια ομάδα κεφαλαίων. Η εταιρεία αμοιβαίων κεφαλαίων θα βασίσει την απόφασή της να ξεκινήσει ένα ταμείο σε μια σειρά από σκέψεις. Στην περίπτωση πολλαπλών κεφαλαίων σε επώαση, μπορεί να παρέχει χρηματοδότηση και πόρους μόνο για ένα νέο ταμείο.

Ο έλεγχος κεφαλαίων σε επώαση επιτρέπει σε μια εταιρεία να κάνει μια μικρή επένδυση που θα μπορούσε να τους εξοικονομήσει χρήματα μακροπρόθεσμα, εάν θεωρήσουν ότι το ταμείο είναι μη κερδοφόρο. Τα κεφάλαια επώασης είναι συνήθως ανοιχτά για τους υπαλλήλους και τα μέλη της οικογένειας μιας εταιρείας, με την εταιρεία να επενδύει συχνά σε κεφάλαιο.

Η έναρξη ενός ταμείου σε επώαση επιτρέπει στην εταιρεία να το παρακολουθεί σε μια δοκιμαστική φάση, παρακολουθώντας πολλά χαρακτηριστικά. Οι κορυφαίες εκτιμήσεις για το αμοιβαίο κεφάλαιο μπορεί να περιλαμβάνουν το κόστος συναλλαγής και την πολυπλοκότητα των συναλλαγών. Άλλοι παράγοντες θα

περιλαμβάνουν τη ζήτηση από επενδυτές, το ενδιαφέρον από πιθανούς διανομείς και μεσάζοντες, το συνολικό λειτουργικό κόστος του αμοιβαίου κεφαλαίου και την ομάδα διαχείρισης που απαιτείται για τη συνολική διαχείριση του αμοιβαίου κεφαλαίου. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μια εταιρεία μπορεί να επιλέξει να προσδιορίσει έναν σύμβουλο για το ταμείο εάν δεν διαθέτει την απαραίτητη εμπειρογνωμοσύνη εσωτερικά.

Εάν μια εταιρεία διαπιστώσει ότι η περίοδος επώασης αποδειχθεί επιτυχία για το ταμείο, η επόμενη φάση θα περιλαμβάνει την προετοιμασία και την ανακοίνωση μιας δημόσιας έναρξης. Εάν δοκιμάζει μια ομάδα χρημάτων, μπορεί να προχωρήσει με το ταμείο με την καλύτερη απόδοση για έναρξη.

Τα νέα καταχωρημένα κεφάλαια απαιτούν μεγάλη δέουσα επιμέλεια και τεκμηρίωση εγγραφής. Συνήθως συνοδεύονται επίσης από επιλεγμένες σχέσεις με διανομείς κεφαλαίων και πλατφόρμες χρηματοοικονομικών συμβούλων. Πολλά χρήματα θα προσφέρουν χαμηλότερες χρεώσεις τα πρώτα χρόνια μετά την κυκλοφορία τους. Αυτά τα τέλη είναι το αποτέλεσμα των παραιτήσεων και των εκπτώσεων που η εταιρεία έχει καθορίσει μέσω της φάσης επώασης ή προκαταρκτικής έναρξης. Οι παραιτήσεις και οι εκπτώσεις μπορούν να υποστηριχθούν από το κεφάλαιο εκκίνησης από την εταιρεία αμοιβαίων κεφαλαίων καθώς και από εκπτώσεις από παρόχους υπηρεσιών.

Μια εταιρεία μπορεί να λειτουργεί κεφάλαια σε επώαση χωρίς περιορισμούς. Αυτά τα χρήματα δεν απαιτείται να αποκαλύψουν την κατάστασή τους ως επωασμένο ταμείο. Αυτό αφήνει δοκιμές επώασης και επωασμένα κεφάλαια ως ιδιωτικές δοκιμαστικές επενδύσεις που είναι γενικά γνωστές και αναλύονται μόνο από την εταιρεία αμοιβαίων κεφαλαίων.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, μια εταιρεία αμοιβαίων κεφαλαίων μπορεί να αναφέρει λεπτομέρειες της δοκιμαστικής περιόδου επώασης με την απόδοση της επώασης να χρησιμεύει ως προκαταρκτικές προσδοκίες για ένα ταμείο. Οι επενδυτές πρέπει πάντα να είναι προσεκτικοί ως προς την υποθετική επενδυτική απόδοση, καθώς ενδέχεται να μην λαμβάνουν υπόψη το πλήρες κόστος λειτουργίας του αμοιβαίου κεφαλαίου σε μια δημόσια αγορά.

Ο όρος startup αναφέρεται σε μια εταιρεία στο πρώτο στάδιο της λειτουργίας της. Οι νεοσύστατες επιχειρήσεις δημιουργούνται από έναν ή περισσότερους επιχειρηματίες που θέλουν να αναπτύξουν ένα προϊόν ή μια υπηρεσία για την οποία πιστεύουν ότι υπάρχει ζήτηση. Αυτές οι εταιρείες ξεκινούν γενικά με υψηλό κόστος

και περιορισμένα έσοδα, γι 'αυτό αναζητούν κεφάλαια από διάφορες πηγές όπως οι επιχειρηματίες.

Οι νεοσύστατες εταιρείες είναι εταιρείες ή επιχειρήσεις που επικεντρώνονται σε ένα μόνο προϊόν ή υπηρεσία που οι ιδρυτές θέλουν να φέρουν στην αγορά. Αυτές οι εταιρείες συνήθως δεν διαθέτουν πλήρως αναπτυγμένο επιχειρηματικό μοντέλο και, το πιο σημαντικό, δεν διαθέτουν επαρκή κεφάλαια για να προχωρήσουν στην επόμενη φάση της επιχείρησης. Οι περισσότερες από αυτές τις εταιρείες χρηματοδοτούνται αρχικά από τους ιδρυτές τους.

Οι νεοσύστατες εταιρείες συγκεντρώνουν συχνά χρήματα στρεφόμενες σε οικογένεια και φίλους ή χρησιμοποιώντας επιχειρηματικούς καπιταλιστές. Αυτή είναι μια ομάδα επαγγελματιών επενδυτών που ειδικεύονται στη χρηματοδότηση νεοσύστατων επιχειρήσεων. Το Crowdfunding έχει γίνει ένας βιώσιμος τρόπος για πολλούς ανθρώπους να έχουν πρόσβαση στα μετρητά που χρειάζονται για να προχωρήσουν στην επιχειρηματική διαδικασία. Ο επιχειρηματίας δημιουργεί μια σελίδα crowdfunding online, επιτρέποντας σε άτομα που πιστεύουν στην εταιρεία να δωρίσουν χρήματα.

Οι νεοσύστατες εταιρείες μπορούν να χρησιμοποιούν πίστωση για να ξεκινήσουν τη λειτουργία τους Ένα τέλειο ιστορικό πίστωσης μπορεί να επιτρέψει στην εκκίνηση να χρησιμοποιήσει ένα όριο πίστωσης ως χρηματοδότηση. Αυτή η επιλογή ενέχει τον μεγαλύτερο κίνδυνο, ειδικά εάν η εκκίνηση δεν είναι επιτυχής. Άλλες εταιρείες επιλέγουν δάνεια μικρών επιχειρήσεων για να βοηθήσουν στην ανάπτυξη καυσίμων. Οι τράπεζες έχουν συνήθως αρκετές εξειδικευμένες επιλογές διαθέσιμες για μικρές επιχειρήσεις - ένα μικροδάνειο είναι ένα βραχυπρόθεσμο προϊόν χαμηλού ενδιαφέροντος προσαρμοσμένο για νεοσύστατες επιχειρήσεις. Απαιτείται συχνά ένα λεπτομερές επιχειρηματικό σχέδιο για να πληροί τις προϋποθέσεις.

Συμπεράσματα

Σκοπός της εργασίας αυτής είναι να εξεταστεί μια τέτοια προσπάθεια ανάπτυξης των εναλλακτικών μορφών τουρισμού με τη δημιουργία Πάρκου Αθλητισμού στον Μαίναλο. Συγκεκριμένα, εξετάζεται η διαδικασία δημιουργίας ενός επιχειρηματικού σχεδίου για το Πάρκο το οποίο θα προσφέρει στους επισκέπτες – πελάτες πλήθος εναλλακτικών δραστηριοτήτων.

Προκειμένου να υπάρξει μια καλύτερη μελέτη του θέματος σχετικά με την αποδοτικότερη αξιοποίηση των εγκαταστάσεων του ΧΚ Μαινάλου πραγματοποιήθηκε ποιοτική έρευνα με συνεντεύξεις προκειμένου να μελετηθούν οι προοπτικές ανάπτυξης και δημιουργίας ενός πάρκου αναψυχής και αθλητικού τουρισμού στην περιοχή του Μαινάλου.

Όπως μελετήθηκε και στη βιβλιογραφία ο αθλητικός τουρισμός είναι ένας από τους ταχύτερα αναπτυσσόμενους τομείς του τουρισμού. Όλο και περισσότεροι τουρίστες ενδιαφέρονται για αθλητικές δραστηριότητες κατά τη διάρκεια των

ταξιδιών τους είτε ο αθλητισμός είναι ο κύριος στόχος του ταξιδιού είτε όχι. Αθλητικές εκδηλώσεις διαφόρων ειδών και μεγεθών προσελκύουν τουρίστες καθώς οι συμμετέχοντες ή οι θεατές και οι προορισμοί προσπαθούν να τους προσθέσουν τοπικές γεύσεις για να διακριθούν και να προσφέρουν αυθεντικές τοπικές εμπειρίες. Μεγάλα αθλητικά γεγονότα όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες και τα Παγκόσμια Κύπελλα μπορούν να αποτελέσουν καταλύτη για την τουριστική ανάπτυξη εάν αξιοποιηθούν επιτυχώς όσον αφορά το branding του προορισμού, την ανάπτυξη υποδομών και άλλα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη.

Τέλος, όπως προέκυψε από τη μελέτη του θέματος της εργασίας η περιοχή του Μαινάλου προσφέρεται για την κάλυψη και διεξαγωγή αθλητικών events και εκδηλώσεων οι οποίες μπορούν να προσελκύσουν δράσεις αθλητικού τουρισμού. Το Μαίναλο ως περιοχή έχει μια σειρά από συγκριτικά πλεονεκτήματα τα οποία μπορούν να βοηθήσουν στη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών για το σκοπό αυτό.

Πηγές και Βιβλιογραφία

A. Διαδικτυακές πηγές

- Άρθρο «Πως η διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων οφελεί τις πόλεις που τις φιλοξενούν», Reporter, Ημ/νία δημοσίευσης: 30/04/015, <http://www.reporter.gr/Eidhseis/Oikonomia/259647-Pws-h-diorganwsh-athlhtikwn-ekdhlwsewn-ofelei-tis-poleis-poy-tis-filoxenoyt>.
- Άρθρο «Απολογισμός 25ου Κλασικού Μαραθωνίου Αθηνών 2007 και αποτελέσματα έρευνας στους δρομείς», Running News, Ημ/νία δημοσίευσης: 04/02/2008, <http://www.runningnews.gr/item.php?id=3946>.
- Άρθρο «Το 3ο Tyros Run, η ξεχωριστή διοργάνωση πολιτισμού και αθλητισμού της Αρκαδίας», arcadiaportal.gr, Ημ/νία δημοσίευσης 13/05/2019

<https://www.arcadiaportal.gr/news/3o-tyros-run-i-xehoristi-diorganosi-politismoy-kai-athlismoy-tis-arkadias-pics>.

- Άρθρο «Πελοπόννησος: Αυξήθηκαν οι επισκέψεις και οι τουριστικές εισπράξεις σύμφωνα με το ΙΝΣΕΤΕ», Korinthostv, Ημ/νία δημοσίευσης 14/02/2020, <https://korinthostv.gr/2020/02/14/%CF%80%CE%B5%CE%BB%CE%BF%CF%80%CF%8C%CE%BD%CE%BD%CE%B7%CF%83%CE%BF%CF%82-a%CF%85%CE%BE%CE%AE%CE%B8%CE%B7%CE%BA%CE%B1%CE%BD-%CE%BF%CE%B9-%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%83%CE%BA%CE%AD%CF%88%CE%B5%CE%B9%CF%82/>.

- Αρκαδία, http://www.golden-greece.gr/places/peloponnisos/arkadia/tripoli/tripoli_tripoli.html.

- Αρχαιολογικοί χώροι Νομού Αρκαδίας, <http://www.inarcadia.gr/culture/arx/arx-lykaion.htm>.

- Εφημερίδα Γορτυνία, <https://www.e-gortynia.gr/our-identity.html/>.

- Κάστρα Νομού Αρκαδίας, <http://www.inarcadia.gr/culture/arx/kastra.htm>.

- Μυθική Πελοπόννησος, http://www.mythicalpeloponnese.gr/?page_id=442#1497794820570-46f35045-b59e.

- Οδηγός Περιφέρειας Πελοποννήσου, http://cultureportal.uop.gr/viewitems.php?topic_id=31&level=2&belongs=9&area_id=4&lang=gr.

- Υπουργική απόφαση 38404/2009 - ΦΕΚ 1780/Β'/26.8.2009, «Έγκριση του Ενιαίου Κανονισμού Ασφάλειας Αθλητικών Εκδηλώσεων», http://www.dsnet.gr/Epikairothta/Nomothesia/ya38404_09.htm.

- HotelsLine, Άρθρα για Αρκαδία, <http://hotelsline.com/el/article/xionodromiko-mainalou-egkatastaseis-pistes-anavaires-lift-diamoni-xenodoxeia-xenones>.

B. Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση Βιβλιογραφία

- Αλεξανδρής Κ., (2008), Σημειώσεις Θέματα Διοίκησης Αθλητισμού Αναψυχής, διαθέσιμο στο http://webzone.itc.auth.gr:40001/userfiles/file/Simiosis%20Mathimatos%20Atlitismo%20Anapsicis_470.pdf.
- Αραπατζή – Καρρά Α., (1999), Χωροταξικό σχέδιο Πελοποννήσου «Μελέτη του ΥΠΕΧΩΔΕ Α', Β', Γ' φάση», Αθήνα
- Ατσαλάκης Μ., (2004), Σημειώσεις Αθλητικός Τουρισμός, [http://www.lib.teiher.gr/webnotes/sdo/Sport Tourism/](http://www.lib.teiher.gr/webnotes/sdo/Sport%20Tourism/)
- Βαγιονής Ν. 2002. Η εξέλιξη του φαινομένου του τουρισμού διαχρονικά, Στόχοι, Πολιτικές και μέσα προώθησης του Τουρισμού στην Ελλάδα, Ημερίδα Σ.Τ.Ε, Ρόδος
- Βρόντου, Ο. (2014) Σημειώσεις «Οργάνωση Αθλητικών Διοργανώσεων», ΤΟΔΑ – Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Σπάρτη
- Βρόντου, Ο. (2014) Σημειώσεις «Διαχείρισης Αθλητικών Εγκαταστάσεων», ΤΟΔΑ – Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Σπάρτη
- Βρόντου Ο. και Κριεμάδης Α. (υπό έκδοση 2014) Προχωρημένο Αθλητικό Μάνατζμεντ, Αθήνα
- Γκουτζιούπας Γ. Ι.Μ., (2006), «Αθλητικός Τουρισμός: Δεδομένα και Ζητούμενα στην Ελληνική Πραγματικότητα 2003 – 2006», http://traveldailynews.gr/pdf/SportTourismBook_by_Goutzioupas_George.pdf
- Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού, Μελέτη Τουριστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Πελοποννήσου Α' & Β' φάση, Οκτώβριος 2003
- Ζαχαράτος Γ., Τσάρτας Π., 2008, Τόμος Γ', Τουριστικός Τομέας, Έκδοση για Ε.Α.Π.
- Οργανωτική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων ΑΘΗΝΑ 2004, (2003), Πλαίσιο Λειτουργίας Αγωνιστικού Τομέα, Αθήνα
- Οργανωτική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων ΑΘΗΝΑ 2004, (2003), Πλαίσιο Λειτουργίας Αγωνιστικού Τομέα, Αθήνα
- Σφακιανάκης Μ., (2004), Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού, Εκδόσεις ΕΛΛΗΝ, Αθήνα
- Μελέτη Τουριστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Πελοποννήσου, Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού, Υπουργείο Ανάπτυξης, Οκτώβριος 2003

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

- Baade, R., & Matheson, V. (2002). Bidding for the Olympics: fools gold? In C. P. Barros, M. Ibrahim, & S. Szymanski (eds), *Transatlantic Sport: The comparative economics of North American and European sports*, London: Edward Elgar
- Booth, D. & Tatz, C. (1994) 'Swimming with the boys? The politics of Sydney's 2000 Olympic Bid'. *Sporting Traditions. Journal of the Australian Society for Sports History*
- Bowdin, G.A.J., McDonnell, I., Allen, J. & O' Toole, W. (2001). *Events Management*. Butterworth-Heinemann, Oxford
- Chalip, L., Green, B.C. & Hill, B. (2003). 'Effects of event media on destination image and intention to visit'. *Journal of Sport Management*, 17, 214-34
- UEFA Stadium Infrastructure Regulations Edition 2010
- Gibson, H. (2006). *Sport tourism concepts and theories*. Routledge Taylor and Francis Group
- Greene, S. J. (2003). Staged cities: mega-events, slum clearance, and global capital. *Yale Human Rights and Development Law Journal*
- FIFA Stadium Safety and Security Regulations 16. Slovic, P. (1993). Perceived risk, trust, and democracy. *Risk Analysis*, 13, 675-682
- Fredline et al. Host Community Reactions, A cluster Analysis *Annals of Tourism Research* vol.27 No 3 2000
- Frosdick Steve (2010) Policing, safety and security in public assembly facilities. *International Journal of Police Science & Management: Spring 2010, Vol. 12, No. 1, pp. 81-89*
- Neirotti, L.D., & Hilliard, T. (2006). Impact of Olympic spectator safety perception and security concerns on travel decisions. *Tourism Review International*, 10, 269–284
- Roche, M. (1994). Mega-events and urban policy. *Annals of Tourism Research*
- Sjoberg, L. (2000). Factors in risk perception. *Risk Analysis*, 20(1), 1–11.
- Standeven, J. & De Knop, P. (1999). *Sport tourism*. Champaign, Ill: Human Kinetics
- Watt, D.C. (1998). *Event Management in Leisure and Tourism*. Addison Wesley Longman, New York

- Witt, S. F. (1988). Mega-events and mega-attractions. *Tourism Management*
- Westerbeek, H.M., Smith, A., Turner, P., Emery, P., Green, C., Leeuwen, L. (2006). *Managing Sport Facilities and Major Events*. Routledge, NY
- Westerbeek, H.M., Turner, P. & Ingerson, L. (2002). 'Key success factors in bidding for hallmark sporting events'. *International Marketing Review*, 19(3), pp. 303-22

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ – ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΣΤΗ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ
ΓΙΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ & ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΙΤΛΟ:
«Διοργάνωση αθλητικών events. Μελέτη περίπτωσης: Αθλητικό Κέντρο Μαίναλου»

Σας παρακαλούμε αφιερώστε λίγο από τον χρόνο σας για να συμπληρώσετε το παρακάτω ερωτηματολόγιο.

Οι απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο είναι ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΕΣ. Οι απαντήσεις σας θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο για σκοπούς στατιστικής και κανένας δεν θα λάβει γνώση των ατομικών σας στοιχείων ή απαντήσεων, ούτε Δημόσια Αρχή ούτε ιδιώτης.

Τμήμα Α. Στοιχεία ερωτώμενου

1. Φύλο

Άντρας	
Γυναίκα	

2. Ηλικία

.....

3. Επίπεδο Εκπαίδευσης

Γυμνάσιο	
Λύκειο	
Μεταλυκειακή Εκπαίδευση (ΙΕΚ)	
ΑΕΙ / ΤΕΙ	
Μεταπτυχιακό / Διδακτορικό	

4. Θέση στην επιχείρηση

.....

5. Αντικείμενο εργασίας

.....

6. Έτη εργασιακής εμπειρίας

.....

**Τμήμα Β. Ερωτήσεις σχετικά με το Χιονοδρομικό κέντρο Μαινάλου
Αρκαδίας και τις δυνατότητες εξέλιξης του**

7. Ποια η γνώμη σας για τον αθλητικό τουρισμό στην Ελλάδα;
8. Ποια είναι η γνώμη σας για την υπάρχουσα κατάσταση του Χ/Κ Μαινάλου;
9. Θεωρείτε ότι το Χ/Κ Μαινάλου έχει τις δυνατότητες να αποτελέσει κέντρο αθλητικού τουρισμού για την Πελοπόννησο όχι μόνο τους χειμερινούς μήνες αλλά όλο το χρόνο;
10. Πιστεύετε πως το Χ/Κ Μαινάλου μπορεί με τις κατάλληλες προσαρμογές να διοργανώσει μεγάλα εγχώρια αθλητικά events στις εγκαταστάσεις του;
11. Θεωρείτε εφικτό το Χ/Κ Μαινάλου να γίνει ένα σύγχρονο κέντρο ορεινής ποδηλασίας κατά τους καλοκαιρινούς μήνες;
12. Πόσο εφικτή θεωρείτε πως είναι η δημιουργία ενός τέτοιου έργου έπειτα από την πανδημία του κορονοϊού;
13. Από που θεωρείται ότι μπορούν να αντληθούν πόροι ώστε να ολοκληρωθεί ένα τέτοιο εγχείρημα με την υφιστάμενη κατάσταση;
14. Πιστεύετε πως το Χ/Κ Μαινάλου θα μπορούσε να φιλοξενήσει αγώνες διεθνούς βεληνεκούς;
15. Πιστεύετε πως η προσπάθεια για την λειτουργία του ΧΚ και το καλοκαίρι πρέπει να ανήκει σε ιδιωτική, τοπική, περιφερειακή, κυβερνητική ή άλλη συνδυαστική πρωτοβουλία;

16. Μπορούν συμπράξεις ιδιωτικών φορέων ή σύμπραξη Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα να έχουν το knowhow για τον επαναπροσανατολισμό μιας τέτοιας υποδομής και ταυτόχρονα την πρόσβαση σε επαρκή χρηματοδοτικά εργαλεία ώστε να υλοποιηθεί ένα έργο που θα αποδώσει σύντομα υπεραξίες στο τοπικό αλλά και ευρύτερο κοινό;

17. Ποια σύμπραξη θα προτείνατε και ποια εργαλεία;

Ευχαριστώ πολύ